

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

Звіт про результати дослідження
**ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО РИНКУ ЯЄЦЬ КУРЯЧИХ У
ШКАРАЛУПІ**

2016 – 2020 роки

Відділ ринків агропромислового комплексу
Департаменту виробничої сфери, фармацевтики та рітейлу

Державний уповноважений – Голова Антимонопольного комітету України
ОЛЬГА ПІЩАНСЬКА

2023 рік

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат:

58E2D9E7F900307B04000000AE0333009C8C9F00

Підписувач: Янова Юлія Володимирівна

Дійсний з: 28.01.2022 по 27.01.2024

Антимонопольний комітет України

№ 126-100/1736 від 21.03.2023

ЗМІСТ

	ВСТУП.....	7
I.	НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГАЛУЗІ.....	9
II.	РЕГУЛЯТОРИ РИНКУ.....	12
2.1.	Міністерство аграрної політики та продовольства України.....	12
2.2.	Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.....	13
2.3.	Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.....	13
III.	ВИЗНАЧЕННЯ ТОВАРНИХ МЕЖ РИНКУ.....	14
3.1.	Основні тренди ринку яєць курячих у шкаралупі.....	14
3.2.	Встановлення переліку взаємозамінних товарів.....	16
3.3.	Перелік основних продавців (постачальників, виробників) яєць курячих у шкаралупі.....	20
3.4.	Фактор сезонності та його вплив на ринок.....	23
3.5.	Основні споживачі товару.....	26
IV.	ВИРОБНИЧИЙ ЦИКЛ.....	26
4.1.	Організація виробництва із закінченим (замкнутим) виробничим циклом	26
4.2.	Організація виробництва із неповним виробничим циклом	27
4.3.	Способи утримання птиці.....	27
4.4.	Вирощування та годування птиці.....	28
4.5.	Пакування яєць курячих.....	28
4.6.	Транспортування та зберігання яєць курячих	29
V.	УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТОВАРУ.....	29
VI.	РИНОК ПЕРВИННОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ЯЄЦЬ КУРЯЧИХ У ШКАРАЛУПІ.....	32
6.1.	Учасники та структура ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі	32
6.2.	Територіальні (географічні) межі ринку.....	32
6.3.	Часові межі ринку.....	34
6.4.	Бар'єри вступу на ринок.....	34
6.5.	Обсяг ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі.....	34
VII.	НАЙБІЛЬШІ УЧАСНИКИ РИНКУ ПЕРВИННОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ЯЄЦЬ КУРЯЧИХ У ШКАРАЛУПІ.....	38
7.1.	Група компаній Авангард.....	38
7.1.1.	ПрАТ «Агрохолдинг Авангард».....	39

7.1.2.	ДП «Авангард-Агро».....	41
7.1.3.	ДП «Зоря».....	41
7.1.4.	ДП «Птахогосподарство «Чорнобаївське».....	42
7.1.5.	ПНВК «Інтербізнес».....	43
7.1.6.	ТОВ «Імперово Фудз».....	44
7.1.7.	Частка Групи компаній Авангард на ринку	45
7.2.	Група компаній Ovostar Union	45
7.2.1.	ТОВ «ОВОСТАР».....	46
7.2.2.	ТОВ «ЯСЕНСВІТ».....	47
7.2.3.	ПрАТ «Птахофабрика «Україна».....	48
7.2.4.	ПрАТ «МАЛИНОВЕ».....	48
7.2.5.	ПрАТ «КРУПТАКО».....	49
7.2.6.	ТОВ «Скибинський комбікормовий завод».....	49
7.2.7.	Частка Групи компаній Ovostar Union	49
7.3.	Група компаній «Інтер-Агросистеми»	50
7.3.1.	ТОВ «Агрофірма «Дніпропетровська».....	50
7.3.2.	ТДВ «Кременчуцька птахофабрика».....	51
7.3.3.	ТОВ «Марганецька птахофабрика».....	51
7.3.4.	ПрАТ «Полтавська птахофабрика».....	52
7.3.5.	ТОВ «Куйбишевська птахофабрика».....	52
7.3.6.	ТОВ «Птахофабрика «Зарічна».....	52
7.3.7.	ТОВ «Татіс».....	53
7.3.8.	ТОВ «ІНТЕР-ЗАПОРІЖЖЯ».....	53
7.3.9.	Частка ГК «Інтер-Агросистеми».....	53
7.4.	ТОВ «Птахофабрика Київська».....	54
7.5.	ПрАТ «Агрофірма Березанська птахофабрика».....	54
7.6.	ТОВ «Птахофабрика Крупець».....	55
7.7.	ТОВ фірма «Авіас-2000».....	56
7.8.	ПрАТ «Птахофабрика Тернопільська».....	56
7.9.	ТОВ «Птахофабрика Поділля».....	57
VIII.	ВИСНОВОК ЩОДО СТАНУ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ ПЕРВИННОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ЯЄЦЬ КУРЯЧИХ У ШКАРАЛУПІ.....	58
8.1.	Ринкові частки основних учасників.....	58

8.2.	Розрахунок рівня концентрації ринку.....	64
8.3.	Оцінка ринкового становища суб'єктів господарювання на ринках яєчних продуктів.....	65
IX.	ЦІНОВИЙ АНАЛІЗ.....	68
9.1.	Державне регулювання цін.....	68
9.2.	Ціни на яйця курячі протягом 2016 – 2020 років	71
9.3.	Основні складові, які мають базовий вплив на формування вартості яєць курячих для їх виробників (птахофабрик).....	71
9.4.	Щодо залежності оптово-відпускних цін на яйця курячі в шкаралупі від вартості кормів протягом 2020 року.....	74
9.5.	Оптово-відпускні ціни на яйця курячі у шкаралупі за 2017 – 2018 роки.....	76
9.6.	Оптово-відпускні ціни на яйця курячі у шкаралупі за 2019 – 2020 роки.....	77
X.	ВИЯВЛЕНІ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ.....	80
10.1.	Справа про порушення законодавства про захист економічної конкуренції № 126-26.13/37-20.....	81
10.2.	Справа про порушення законодавства про захист економічної конкуренції № 126-26.13/38-20.....	82
10.3.	Справа про порушення законодавства про захист економічної конкуренції № 126-26.13/27-20.....	83
10.4.	Справа про порушення законодавства про захист економічної конкуренції № 126-26.13/146-21.....	84
10.5.	Справа про порушення законодавства про захист економічної конкуренції № 126-26.13/147-21.....	84
10.6.	Справа про порушення законодавства про захист економічної конкуренції № 126-26.13/148-21.....	86
	ВИСНОВКИ.....	88

ПЕРЕЛІК ГРАФІКІВ

Графік 1	Щорічні обсяги виробництва яєць птиці всіх видів в Україні, млн. шт.
Графік 2	Обсяги виробництва яєць у 2016 – 2020 роках за категоріями господарств (тис. шт.)
Графік 3	Щомісячна динаміка середніх цін на яйця, які реалізували підприємства за період 2016 – 2020 років (грн за тис. шт.)
Графік 4	Щомісячна динаміка середніх цін на яйця, які реалізували господарства населення за період 2016 – 2020 років (грн за тис. шт.)

Графік 5	Обсяги виробництва, експорту та імпорту яєць курячих у шкаралупі протягом 2016 – 2020 років
Графік 6	Найбільші імпортери яєць курячих у шкаралупі з України
Графік 7	Частки основних учасників ринку первинної реалізації яєць курячих у 2016 році
Графік 8	Частки основних учасників ринку первинної реалізації яєць курячих у 2018 році
Графік 9	Частки основних учасників ринку первинної реалізації яєць курячих у 2020 році
Графік 10	Щомісячна динаміка середніх цін на яйця, які реалізували підприємства за період 2016 – 2020 років
Графік 11	Рівень цін на основну сировину комбікормів
Графік 12	Рівень цін на основну сировину комбікормів
Графік 13	Рівень цін на кукурудзу в Україні (EXW елеватор), за даними інформаційно-аналітичного видання Біржовий вісник Київської агропромислової біржі «Київагропромбіржа», та рівень оптово-відпускних цін на яйця курячі категорії С1 для торговельних мереж протягом 2020 року
Графік 14	Оптово-відпускні ціни на яйця курячі у шкаралупі торговельним мережам виробниками яєць протягом 2017-2018 років
Графік 15	Оптово-відпускні ціни до торговельної мережі ТОВ «АТБ-МАРКЕТ» різних виробників яєць курячих у шкаралупі (категорія С 1) у 2019 році
Графік 16	Оптово-відпускні ціни до торговельної мережі ТОВ «АТБ-МАРКЕТ» різних виробників яєць курячих у шкаралупі (категорія С 1) у 2020 році
Графік 17	Оптово-відпускні ціни на яйця курячі у шкаралупі ГК Авангард та роздрібні ціни реалізації відповідного товару ТОВ «АТБ-Маркет» у 2020 році

ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ

Таблиця 1	Споживання яєць населенням
Таблиця 2	Види яєчних продуктів та їх споживачі
Таблиця 3	Обсяги виробництва яєць у 2016 – 2020 роках за категоріями господарств (тис. шт.)
Таблиця 4	Обсяги виробництва та реалізації яєць птиці свійської господарствами населення у 2016 – 2020 років (тис. шт.)
Таблиця 5	Щомісячна динаміка середніх цін на яйця, які реалізували підприємства за період 2016 – 2020 років (грн за тис. шт.)
Таблиця 6	Щомісячна динаміка середніх цін на яйця, які реалізували господарства населення за період 2016 – 2020 років (грн за тис. шт.)
Таблиця 7	Виробництво яєць протягом періоду 2016 – 2020 років
Таблиця 8	Обсяги виробництва, експорту та імпорту яєць курячих у шкаралупі протягом 2016 – 2020 років
Таблиця 9	Розрахунок максимально можливого обсягу реалізації яєць курячих виробниками (сільськогосподарськими підприємствами) (ринку первинної реалізації яєць курячих)
Таблиця 10	Розрахунок ступеня відкритості ринку щодо міжнародної торгівлі
Таблиця 11	Частки основних учасників ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі (конфіденційна інформація)
Таблиця 12	Обсяги виробництва яєчних продуктів у натуральному вираженні та частки суб'єктів господарювання в обсязі виробництва яєчних продуктів
Таблиця 13	Обсяги експорту яєчних продуктів

Таблиця 14	Інформація про рівень середніх цін на основні види сільськогосподарської продукції та продукції її переробки станом на 24.12.2020
Таблиця 15	Рівень мінімальної заробітної плати в Україні
Таблиця 16	Оптово-відпускні ціни виробників на яйця курячі у шкаралупі (категорія С 1) протягом 2019 року, що реалізувалися ТОВ «АТБ- МАРКЕТ»
Таблиця 17	Оптово-відпускні ціни виробників на яйця курячі у шкаралупі (категорія С 1) протягом 2020 року, що реалізувалися ТОВ «АТБ- МАРКЕТ»

ПЕРЕЛІК РИСУНКІВ

Рисунок 1	Схема руху яєць курячих у шкаралупі до кінцевого споживача
-----------	--

ВСТУП

- (1) Ринки продукції птахівництва в Україні відіграють надзвичайно важливу роль, адже птахівництво – одна з найбільш динамічних галузей тваринництва, що характеризується швидкими темпами відтворення поголів'я, найменшими витратами матеріальних засобів і затратами людської праці на одиницю виробленої продукції.
- (2) Продукція галузі займає важливе місце в забезпеченні населення високоякісними дієтичними продуктами харчування, а яйця курячі, завдяки харчовій цінності, вважаються одним із найбільш корисних і поживних продуктів, які необхідні для здорового та збалансованого харчування людини.
- (3) Яйця курячі є одним з важливих продуктів харчування, який є однією з базових складових «споживчого кошика» - набору продуктів харчування, який формується з використанням нормативів фізіологічної потреби організму людини в продуктах харчування виходячи з їх хімічного складу та енергетичної цінності, з урахуванням рекомендацій Всесвітньої організації охорони здоров'я.
- (4) Відповідно до Набору продуктів харчування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.10.2016 № 780 «Про затвердження наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів та наборів послуг для основних соціальних і демографічних груп населення», норма споживання яєць дитиною становила 182,5 яйця (до 6 років) та 365 яєць (з 6 до 18 років), потреба працездатного населення була визначена на рівні 220 яєць та для осіб, які втратили працездатність, встановлювалася на рівні 187,5 яйця на рік.
- (5) Відповідно до даних Статистичного збірника ДССУ «Баланси та споживання основних продуктів харчування населенням України» за 2020 рік¹, у 2000 році споживання яєць курячих на душу населення становило 166 штук яєць за рік, у 2016 році – 267 штук, у 2018 році – 275 штук, у 2019 році – 282 штуки, у 2020 році – 278 штук на рік. Наведене свідчить, що яйця залишаються одним із найпоширеніших харчових продуктів харчування, який не має відносно сталого попиту в перерахунку на одну особу за рік.
- (6) Виходячи із соціальної важливості продуктів харчування для населення Комітет провів дослідження ринку яєць курячих у шкаралупі з метою виявлення факторів, які можуть мати негативний вплив для кінцевого споживача.
- (7) **Об'єктами аналізу** в цьому дослідженні є:
суб'єкти господарювання, групи суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на ринку яєць курячих у шкаралупі;
яйця курячі у шкаралупі, які випускаються, постачаються, продаються, використовуються, споживаються цими суб'єктами господарювання.
- (8) **Метою дослідження ринку** є:
вивчення ринку яєць курячих у шкаралупі в Україні, розуміння його структури, правил та умов функціонування;
аналіз динаміки ринку, виявлення факторів, які впливали на зміну або укріплення ринкових позицій основних його учасників протягом 2016 – 2020 років;
виявлення таких ситуацій, які можуть вказувати на неефективне функціонування ринку яєць курячих у шкаралупі в Україні;

¹ https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/zb/07/Zb_Bsph_2020.pdf

визначення стану конкурентного середовища на ринку яєць курячих у шкаралупі, його оцінка та внесення пропозицій щодо здійснення заходів, спрямованих на розвиток конкуренції, забезпечення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції.

(9) **Підстава проведення дослідження:**

Комітет проводив дослідження за власною ініціативою на виконання доручення **Голови Комітету від 26.12.2018 № 13-01/1230 та доручення в. о. Голови Комітету від 21.07.2020 № 13-02/713**, на підставі пункту 11 частини першої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» відповідно до:

Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за № 317/6605 (далі – **Методика**).

(10) **Джерела отримання інформації:**

дані Державної служби статистики України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Державної фіскальної служби України (Державної податкової служби України) тощо; інформація з відкритих джерел, зокрема інтернет-ресурсів; наукові статті та профільна література; інформація, отримана під час проведення дослідження у вигляді відповідей на запити від учасників ринку, Державного підприємства «Український науково-дослідний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості», Асоціації «Союз птахівників України» тощо.

I. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГАЛУЗІ

- (11) Система правового регулювання у сфері птахівництва включає два рівні: рівень загальноправового регулювання (нормативно-правові акти, що визначають основи господарської діяльності в сільському господарстві) і рівень галузевого аграрно-правового регулювання (нормативно-правові акти, спрямовані на забезпечення діяльності у тваринництві загалом і, зокрема, в такій його підгалузі, як птахівництво).
- (12) При цьому нормативно-правові акти у сфері регулювання птахівництва можна класифікувати за предметом регулювання на такі групи:
- нормативно-правові акти у сфері племінної справи, племінного обліку, бонітування у птахівництві тощо;
- нормативно-правові акти у сфері забезпечення якості й безпечності продукції птахівництва;
- нормативно-правові акти ветеринарно-санітарного та протиепізоотичного спрямування щодо забезпечення боротьби й запобігання хворобам у птахівництві;
- нормативно-правові акти у сфері державної підтримки суб'єктів ведення птахівництва тощо².
- (13) Для цілей цього дослідження аналізувалися нормативно-правові акти у сфері забезпечення якості й безпечності продукції птахівництва, а також нормативно-правові акти, які запроваджували державне регулювання окремих ринків харчових продуктів, оскільки саме вони регулюють функціонування ринку та встановлюють кінцеві умови обігу товару на ринку.
- (14) Одним з основних нормативно-правових актів у сфері регулювання виробництва та реалізації харчових продуктів є Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (далі – Закон), яким регулюються відносини між органами виконавчої влади, операторами ринку харчових продуктів та споживачами харчових продуктів, а також встановлено порядок забезпечення безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, що виробляються, перебувають в обігу, ввозяться (пересилаються) на митну територію України та/або вивозяться (пересилаються) з неї.
- (15) Відповідно до вказаного Закону:
- оператор ринку харчових продуктів** (оператор ринку) - суб'єкт господарювання, який провадить діяльність з метою або без мети отримання прибутку та в управлінні якого перебувають потужності, на яких здійснюється первинне виробництво, виробництво, реалізація та/або обіг харчових продуктів та/або інших об'єктів санітарних заходів (крім матеріалів, що контактують з харчовими продуктами), і який відповідає за виконання вимог цього Закону та законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів. До операторів ринку належать фізичні особи, якщо вони провадять діяльність з метою або без мети отримання прибутку та займаються виробництвом та/або обігом харчових продуктів або інших об'єктів санітарних заходів. Оператором ринку також вважається агропродовольчий ринок;

² Правове регулювання виробництва сільськогосподарської продукції / [А. М. Статівка, В. М. Корнієнко, Г. С. Корнієнко та ін.]. – Харків: Юрайт, 2015. – 272 с.

кінцевий споживач – споживач, який використовує харчовий продукт виключно для власного споживання;

агропродовольчий ринок - суб'єкт господарювання, що створює належні умови для реалізації (оптової реалізації) сільськогосподарської продукції, у тому числі харчових продуктів, на спеціально оснащених та відведених місцях відповідно до закону;

харчовий продукт тваринного походження – молоко, м'ясо, риба, молюски і ракоподібні, у тому числі свіжі, охолоджені або заморожені, яйця, мед, їх похідні та інші продукти, виготовлені з частин тварин, окремих їх органів та/або тканин, призначені для споживання людиною.

- (16) Вказаним Законом встановлено чітке закріплення відповідальності оператора ринку в межах своєї діяльності за дотримання вимог законодавства про безпечність харчових продуктів.
- (17) Так, відповідно до частин першої та другої статті 20 Закону оператори ринку відповідають за виконання вимог законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів у межах діяльності, яку вони здійснюють. Оператори ринку, зокрема, зобов'язані забезпечувати дотримання вимог цього Закону щодо гігієнічних вимог до харчових продуктів на всіх стадіях їх виробництва та обігу.
- (18) Законом встановлено обов'язковість отримання операторами ринку **експлуатаційного дозволу** – документа дозвільного характеру, що видається територіальним органом компетентного органу операторів ринку за результатами інспектування його потужності та посвідчує право оператора ринку здійснювати визначену цим Законом діяльність із виробництва та/або зберігання харчових продуктів тваринного походження.
- (19) Крім того, частиною першою статті 25 Закону передбачено необхідність проведення **державної реєстрації потужностей** з виробництва та/або обігу харчових продуктів, на які не вимагається отримання експлуатаційного дозволу.
- (20) Державна реєстрація потужностей здійснюється компетентним органом шляхом внесення відповідної інформації до реєстру на безоплатній основі (частина друга статті 25 Закону).
- (21) Потужності з виробництва харчових продуктів, призначених для експорту з України (далі - **експортні потужності**), затверджуються компетентним органом, якщо це вимагається країною призначення.
- (22) Компетентний орган здійснює інспектування експортної потужності на відповідність вимогам країни призначення виключно за запитом оператора ринку, який має намір експортувати харчові продукти до країни призначення, що вимагає затвердження експортної потужності компетентним органом. Компетентний орган затверджує експортну потужність, якщо за результатами інспектування підтверджено її відповідність вимогам країни призначення, а також веде **реєстр затверджених експортних потужностей (об'єктів)** із зазначенням країни призначення та кожного виду харчового продукту, для якого перевірено виконання встановлених вимог (стаття 26 Закону).
- (23) При цьому державна реєстрація: новітніх харчових продуктів; харчових добавок; ароматизаторів, за винятком окремої групи ароматизаторів, визначених центральним органом виконавчої влади, що формує та забезпечує реалізацію державної політики у сфері охорони здоров'я; ензимів; допоміжних матеріалів для переробки та матеріалів,

що контактують з харчовими продуктами, які вперше вводяться в обіг та/або вперше використовуються на території України; вод природних мінеральних; видача експлуатаційного дозволу є **адміністративною послугою** у сфері безпеки харчових продуктів.

- (24) Вимоги до виробництва та обігу харчових продуктів визначено в розділі VI Закону.
- (25) Відповідно до абзацу першого частини першої статті 32 Закону харчові продукти, які знаходяться в обігу на території України, повинні відповідати вимогам законодавства про безпеку та окремим показникам якості харчових продуктів.
- (26) Сертифікація харчових продуктів необов'язкова. Зазначене не стосується процедури видачі міжнародного сертифіката, передбаченого цим Законом (частина друга статті 32 Закону).
- (27) Вказаним Законом з **01 січня 2025 року** запроваджуються обмеження на використання продуктів, отриманих у результаті забою не на бойні, що має експлуатаційний дозвіл, такі продукти можуть використовуватися виключно для власного споживання або реалізації на агропромисловому ринку кінцевому споживачу в межах 50 кілометрів від місця забою або в області, у якій він здійснений.
- (28) Відповідно до частини першої статті 36 Закону цілі туші або частини туш парнокопитних та інших копитних тварин, туші свійської птиці, кроликів та малих диких тварин, риба, мед, **яйця**, молоко необроблене, сир домашнього виробництва і продукти рослинного походження **можуть продаватися на агропродовольчих ринках за умови підтвердження їхньої придатності за результатами випробувань (досліджень) акредитованої лабораторії**, яка знаходиться на агропродовольчому ринку, державним інспектором, який знаходиться на цьому ж ринку. Не підлягають зазначеним випробуванням харчові продукти не домашнього виробництва, які супроводжуються документами, що забезпечують простежуваність продукції.
- (29) Статтею 37 Закону встановлюються вимоги до обігу об'єктів санітарних заходів³, зазначеною нормою, зокрема, забороняється:
- обіг харчових продуктів на потужностях, що не відповідають вимогам санітарних заходів;
- продаж харчових продуктів власного домашнього виробництва не на агропродовольчих ринках;**
- обіг харчових продуктів, вироблених на потужностях, щодо яких не отримано експлуатаційного дозволу, передбаченого цим Законом, або дія якого тимчасово припинена;
- обіг харчових продуктів, вироблених на потужностях, повідомлення про реєстрацію яких не було зроблено оператором ринку відповідно до вимог цього Закону;
- обіг харчових продуктів, які містять відповідно генетично модифіковані організми або отримані з їх використанням, до проведення їх державної реєстрації.
- (30) **Отже, яйця курячі є харчовим продуктом тваринного походження, який повинен відповідати вимогам, визначеним цим Законом.**

³ Об'єкти санітарних заходів - харчові продукти, допоміжні матеріали для переробки, предмети та матеріали, що контактують з харчовими продуктами.

- (31) **04.04.2018 набрав чинності** Закон України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин» (далі – Закон про державний контроль).
- (32) Законом про державний контроль визначено правові та організаційні засади державного контролю, що здійснюється з метою перевірки дотримання операторами ринку законодавства про харчові продукти, корми, здоров'я та благополуччя тварин, а також законодавства про побічні продукти тваринного походження під час ввезення (пересилання) таких побічних продуктів на митну територію України.
- (33) Відповідно до частини першої статті 19 Закону про державний контроль заходи державного контролю здійснюються у формі аудиту, інспектування, передзабійного та післязабійного огляду, відбору зразків, лабораторного дослідження (випробування), документальної перевірки, перевірки відповідності, фізичної перевірки. У межах заходів державного контролю здійснюється державний моніторинг.

II. РЕГУЛЯТОРИ РИНКУ

2.1. Міністерство аграрної політики та продовольства України

- (34) Протягом періоду з 2016 по 02 вересня 2019 року регулятором галузі виступало Міністерство аграрної політики та продовольства України (далі – Мінагрополітики).
- (35) Мінагрополітики діяло відповідно до Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.11.2015 № 1119 (далі - Положення) (втратила чинність відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 17.02.2021 № 124 «Деякі питання діяльності центральних органів виконавчої влади»⁴).
- (36) Мінагрополітики є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує, зокрема, формування та реалізує державну аграрну політику, державну політику у сферах сільського господарства та з питань продовольчої безпеки держави, охорони прав на сорти рослин, тваринництва, насінництва та розсадництва.
- (37) Відповідно до пункту 3 Положення про Мінагрополітики основними завданнями Міністерства є, зокрема, забезпечення формування та реалізація державної аграрної політики.
- (38) Мінагрополітики відповідно до покладених на нього завдань:
- здійснює заходи щодо економічного стимулювання виробників харчової продукції, задоволення потреб населення у продуктах харчування та насичення продовольчого ринку харчовими продуктами;
 - розробляє і здійснює заходи щодо розвитку інфраструктури аграрного та продовольчого ринку, зокрема біржового, оптових ринків сільськогосподарської продукції, сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, кредитних спілок, страхових компаній, виставок, ярмарків тощо;
 - розробляє та забезпечує виконання державних цільових, галузевих та інших програм розвитку сфер агропромислового виробництва, комплексного розвитку сільських територій, удосконалення системи управління агропромисловим комплексом;

⁴ Повноваження Міністерства розвитку економіки України в аграрній сфері передаються до Міністерства аграрної політики та продовольства України.

бере участь у державному регулюванні організованого аграрного ринку в частині забезпечення здійснення фінансових і товарних інтервенцій.

2.2. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України

- (39) З 03 вересня 2019 року по 2020 рік регулятором галузі виступало Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, оскільки постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2019 № 829 «Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» постановлено реорганізувати Міністерство аграрної політики та продовольства шляхом приєднання до Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства. Установлено, що Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства є правонаступником майна, прав і обов'язків Міністерства аграрної політики та продовольства.
- (40) Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (далі – Мінекономіки) у вказаний період діяло та на сьогодні діє відповідно до Положення про Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 459 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 11.09.2019 № 838 (далі – Положення про Мінекономіки)).
- (41) Відповідно до Положення про Мінекономіки до його основних завдань було віднесено, зокрема, забезпечення формування та реалізації державної аграрної політики, державної політики у сфері сільського господарства та з питань продовольчої безпеки держави, охорони прав на сорти рослин, тваринництва, рослинництва, розвитку сільських територій, садівництва, виноградарства, виноробства, хмелярства, харчової і переробної промисловості (далі - сфери агропромислового виробництва), технічної політики у сфері агропромислового комплексу та машинобудування для агропромислового комплексу, сільськогосподарської дорадчої діяльності, виробництва та обігу органічної продукції (сировини), моніторингу та родючості ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення, насінництва та розсадництва.
- (42) Мінекономіки відповідно до покладених на нього завдань:
- здійснює заходи щодо економічного стимулювання виробників харчової продукції, задоволення потреб населення у продуктах харчування та насичення продовольчого ринку харчовими продуктами;
 - розробляє і здійснює заходи щодо розвитку інфраструктури аграрного та продовольчого ринку, зокрема біржового, оптових ринків сільськогосподарської продукції, сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, кредитних спілок, страхових компаній, виставок, ярмарків тощо;
 - проводить аналіз діяльності сфер агропромислового виробництва, визначає пріоритети, стратегію та прогнозує їх розвиток;
 - забезпечує підтримку підприємств сфер агропромислового виробництва, особистих селянських і фермерських господарств, сільськогосподарської кооперації.

2.3. Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів

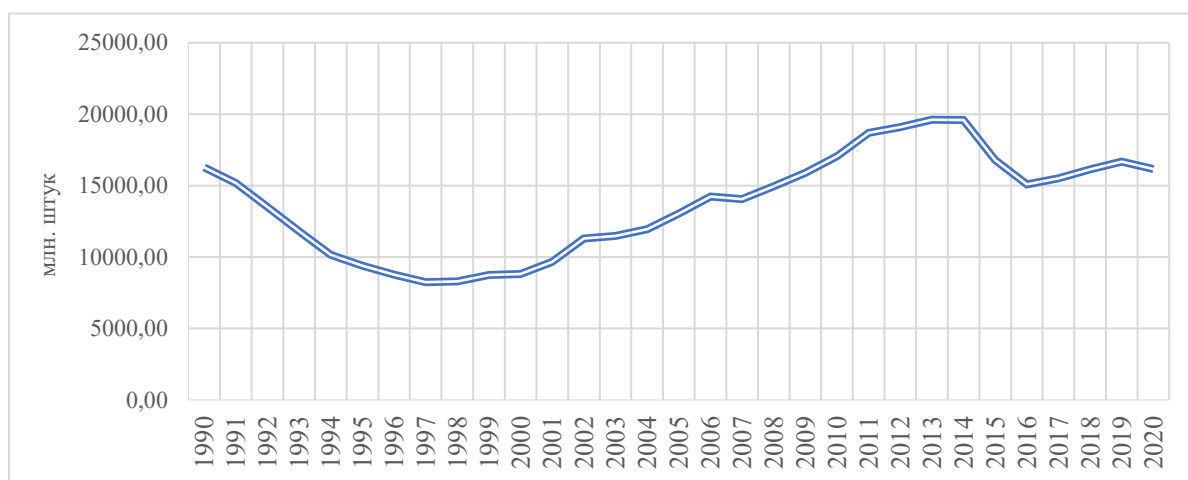
- (43) Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Держпродспоживслужба) діє відповідно до Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 № 667 (далі – Положення про Держпродспоживслужбу).

- (44) Відповідно до пункту 1 Положення про Держпродспоживслужбу, Держпродспоживслужба є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, сферах безпеки та окремих показників якості харчових продуктів, санітарного законодавства, державного нагляду (контролю) у сфері агропромислового комплексу.
- (45) Основними завданнями Держпродспоживслужби є реалізація державної політики у галузі ветеринарної медицини, сферах безпеки та окремих показників якості харчових продуктів, ідентифікації та реєстрації тварин, санітарного законодавства, здійснення відповідно до закону державного ветеринарно-санітарного контролю, державного нагляду (контролю) за дотриманням санітарного законодавства.
- (46) Законом встановлено обов'язковість отримання операторами ринку експлуатаційного дозволу – документа дозвільного характеру, що видається територіальним органом Держпродспоживслужби операторові ринку за результатами інспектування його потужності та посвідчує право оператора ринку здійснювати визначену цим Законом діяльність із виробництва та/або зберігання харчових продуктів тваринного походження.
- (47) Крім того, частиною першою статті 25 Закону передбачено необхідність проведення державної реєстрації потужностей з виробництва та/або обігу харчових продуктів, на які не вимагається отримання експлуатаційного дозволу.
- (48) Державна реєстрація потужностей здійснюється Держпродспоживслужбою шляхом внесення відповідної інформації до реєстру на безоплатній основі (частина друга статті 25 Закону).
- (49) Державний контроль за діяльністю операторів ринку щодо забою тварин, переробки, зберігання, транспортування й реалізації харчових продуктів продукції тваринного походження, у тому числі неперероблених харчових продуктів, харчових продуктів, здійснює Держпродспоживслужба, її територіальні органи та уповноважені особи.

III. ВИЗНАЧЕННЯ ТОВАРНИХ МЕЖ РИНКУ

3.1. Основні тренди ринку яєць курячих у шкаралупі

- (50) Вітчизняне птахівництво стало одним із найбільш економічно привабливих та конкурентоспроможних видів агробізнесу, про що свідчить стійка динаміка зростання виробництва яєць курячих.
- (51) У світі існує закономірність - більш високий рівень ВВП на душу населення стимулює зростання споживання тваринних білків. Очевидно, що зростання добробуту країн, що розвиваються, призводить до зростання попиту на найбільш доступні джерела тваринних білків - яйця.
- (52) Сьогодні світовий ринок яєць є одним із головних виробників і постачальників відносно дешевих і біологічно повноцінних продуктів харчування для людини.
- (53) Тенденція виробництва яєць свійської птиці з 1990 року до 2020 рік наведена на графіку 1 (див. графік 1).

Графік 1. Щорічні обсяги виробництва яєць птиці всіх видів в Україні, млн шт.

- (54) Зниження виробництва яєць свійської птиці відбувалося з початку 90-х років та тривало до кінця 90-х років і в подальшому змінилося на зростання. У 2015 році втрата виробниками потужностей на територіях АР Крим, частин Донецької та Луганської областей, поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19 у 2020 році мали своїми наслідками зменшення виробництва яєць.
- (55) Починаючи з 2015 року, дані Державної служби статистики України (далі – ДССУ) наводяться без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.
- (56) Найвні різні види свійської птиці: кури й півні, гуси, качки, індики та інші. Разом із тим вирощування птиці на підприємствах України сконцентровано на курятині (кури та півні), що становить понад 98 % від вирощування всіх видів птиці.
- (57) За даними ДССУ, виробництво яєць свійської птиці інших видів сільськогосподарськими підприємствами є незначним (близько 1 % від загального обсягу вироблених в Україні яєць пташиних). Отже, ринок яєць представлений курячими яйцями. Це пояснюється насамперед тим, що кури є найбільш поширеним видом сільськогосподарської птиці.
- (58) За даними ДССУ, споживання яєць у 2016 – 2020 роках мало такий вигляд (див. табл. 1).

Таблиця 1

Споживання яєць населенням

	2000	-	2005	-	2010	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Фонд споживання населенням України, млн штук	8 142,1	-	11 207,0	-	13 279,6	13 344,7	12 014,8	11 409,1	11 594,0	11 624,1	11 832,3	11 604,8
Споживання на одну особу за рік*, штук	166	-	238	-	290	310	280	267	273	275	282	278

* Фонд споживання в розрахунку на одну особу наявного середньорічного населення України.

- (59) Кінцевими споживачами яєць курячих є домогосподарства, які використовують яйце для власного споживання, а також підприємства харчової промисловості.

3.2. Встановлення переліку взаємозамінних товарів

- (60) Товарні межі загальнодержавного ринку яєць курячих у шкаралупі визначалися шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого відповідно до пункту 5.1 розділу 5 Методики.
- (61) При цьому під час визначення товару, який є об'єктом цього дослідження, встановлювався перелік товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (62) Під час визначення об'єкта дослідження Комітет виходив безпосередньо з мети цього дослідження. Як зазначалося вище, вказане дослідження розпочиналось у зв'язку із **соціальною важливістю продуктів харчування для населення**, а саме яєць курячих у шкаралупі.
- (63) Отже, попередньо визначеним цільовим товаром у рамках цього дослідження є **яйце куряче у шкаралупі**, а групою споживачів, відносно яких відбувається визначення товарного ринку, – **населення, яке придбає яйце куряче у шкаралупі з метою його споживання як харчового продукту**.

Фізичні характеристики товару

- (64) Яйце птиці є харчовим продуктом, що виділяється з поміж інших продуктів харчування своїми поживними властивостями.
- (65) Харчові яйця – яйця, одержані від птиці і призначені для споживання, виготовлення яєчного порошку (меланжу) або використовуються в кондитерський та хлібопекарській промисловості⁵.
- (66) Поживна цінність курячих яєць (на 100 г яєчної маси) містить: до 13 г білка, до 11 г жиру, до 0,9 г вуглеводів, вітаміни А, В1 та В2, при цьому енергетична цінність продукту становить до 160 ккал. Отже, одним з основних фізико-хімічних параметрів яєць курячих як товару є наявність в ньому білка, який є необхідною складовою для організму людини й легко засвоюється організмом.
- (67) Яйце куряче є стандартизованим товаром. У 2008 році було прийнято⁶ національний стандарт України 5028:2008 «Яйця курячі харчові. Технічні умови» (далі – ДСТУ 5028:2008 «Яйця курячі харчові. Технічні умови»), який набрав чинності 01.06.2010.
- (68) ДСТУ 5028:2008 «Яйця курячі харчові. Технічні умови» поширюється на курячі яйця, які використовують для харчування населення і промислової переробки на продукти

⁵ Наказ № 53 від 03.07.2001 Головного інспектора ветеринарної медицини України «Про затвердження ветеринарно-санітарних правил для птахівничих господарств і вимог до їх проектування».

⁶ Наказ Державної дослідної станції птахівництва НААН (раніше Інститут птахівництва НААН) від 12.06.2008 № 192 «Про затвердження національних стандартів, змін до національних стандартів, скасування нормативних документів та внесення змін до наказів Держспоживстандарту від 03.08.2006 р. № 230, від 10.11.2006 р. № 322, від 25.12.2006 р. № 364, від 27.12.2006 р. № 374, від 27.12.2006 р. № 375, від 05.05.2008 р. № 140 та від 16.05.2008 р. № 154».

харчування, і призначені для реалізації в Україні, а також на експорт. Цей стандарт також установлює вимоги щодо якості курячих харчових яєць.

(69) Залежно від якості й терміну зберігання до дня реалізації (від виробника до споживача) яйця поділяють на такі класи:

- харчові дієтичні;
- яйця класу «extra»;
- харчові класу А;
- харчові столові;
- харчові класу В;
- харчові охолоджені;
- для промислового перероблення — переробні.

Технічні умови

(70) Відповідно до ДСТУ № 5028:2008 «Яйця курячі харчові. Технічні умови» яйця повинні бути доброякісними, розсортованими за класами та категоріями й виробленими під державним ветеринарно-санітарним контролем та наглядом і відповідати технічним умовам:

- дієтичні свіжі харчові яйця, термін зберігання яких не перевищує 7 діб, не враховуючи дня знесення, які зберігають за температури не нижче ніж 0 °С і не вище ніж 20°С;
- яйця класу «extra» свіжі, призначені для експорту, термін зберігання яких за температури не нижче ніж 5 °С і не вище ніж 15 °С не перевищує 8 діб від дня знесення;
- яйця класу А харчові, призначені для експорту, термін зберігання яких не перевищує 25 діб за температури не нижче ніж 5 °С і не вище ніж 15 °С від дня знесення;
- яйця столові, які зберігали за температури від 0 °С до 20 °С не більше ніж 25 діб, не враховуючи дня знесення;
- яйця класу В харчові, які призначені для експорту і відповідають вимогам щодо столових яєць;
- до яєць охолоджених належать яйця, які зберігали в холодильниках за температури від мінус 2 °С до 0 °С не більше ніж 90 діб;
- яйця промислового виробництва сортують не пізніше ніж через одну добу після знесення.

Маса яєць

(71) Відповідно до ДСТУ № 5028:2008 «Яйця курячі харчові. Технічні умови» залежно від маси столові харчові яйця підрозділяють на категорії (за масою одного яйця, г):

- відбірні (або XL) – 73 г і більше;
- вищої категорії (або L) – від 63 до 72,9 г;
- першої категорії (або M) – від 53 до 62,9 г;
- другої категорії (або S) – від 45 до 52,9 г;
- дрібні – від 35 до 44,9 г.

Умови споживання

- (72) Яйця курячі у сирому вигляді не використовуються як готовий харчовий продукт, оскільки цей товар вимагає від споживача відповідної обробки (наприклад, термічної), після якої воно стає безпечним для споживання.
- (73) Яйця курячі використовуються як незамінний інгредієнт у приготуванні великої кількості страв.
- (74) **Отже, під час дослідження встановлено, що різні класи яєць курячих, наведені вище, мають подібні фізичні характеристики (в тому числі розмір, термін зберігання), призначення, споживчі властивості. Вони також можуть вживатися людиною як харчовий продукт. Враховуючи викладене, можна вважати, що всі види яєць курячих, які придатні для споживання людиною, формують одну товарну групу.**

Яєчні продукти як товар

- (75) Під час формування групи взаємозамінних товарів, які мають для споживачів (населення) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), Комітет встановив, що наявні на сьогодні технології та виробниче обладнання дозволяють на основі яєць курячих виробляти інші товари, що не змінюють властивостей яєць курячих. **Такими товарами є сухі та рідкі яєчні продукти.**
- (76) Виробництво харчових продуктів значно спрощується, якщо замість яєць використовують яєчні продукти. При цьому немає потреби зберігати яйця, розбивати їх і відокремлювати вміст від шкаралупи й оболонки. Значно поліпшуються також санітарно-гігієнічні умови виробництва харчової продукції внаслідок усунення можливості обсіменіння їх мікроорганізмами, що містяться на поверхні шкаралупи, та забруднення їх уламками шкаралупи і яєчними оболонками. Перевезення яєчних продуктів дає можливість економії з урахуванням зменшення витрат при транспортуванні.
- (77) Яєчні продукти – це продукти переробки яєць курячих. Їх використовують для приготування харчових продуктів, адже за харчовою цінністю вони майже не поступаються свіжим яйцям, але порівняно з ними більш транспортабельні і стійкі при зберіганні.
- (78) Яєчні продукти класифікують за такими видами:
- рідкі яєчні продукти – охолоджені та заморожені меланж (суміш білків і жовтків), жовток, білок;
 - сухі яєчні продукти – меланж (порошок яєчний), жовток, білок, сухий омлет (суміш сухої яєчної маси з сухим пастеризованим молоком в рівних кількостях).
- (79) Сухі й рідкі яєчні продукти мають різну цінність. Якщо перевести їх використання на виробництво яйця, то для виготовлення 1 кг сухих яєчних продуктів використовується близько 86 яєць, а для виготовлення 1 кг рідких яєчних продуктів використовується 22 яйця. Технологічний процес виготовлення сухих і рідких яєчних продуктів відрізняється.
- (80) Рідкі пастеризовані яєчні продукти є повноцінним аналогом свіжого курячого яйця для окремих категорій споживачів.
- (81) Розрізняють такі види яєчних морожених продуктів:

- меланж яєчний морожений – звільнена від шкаралупи суміш яєчного білка й жовтка в природній пропорції, профільтована, ретельно перемішана й заморожена. Виробляються також й «розділені» рідкі яєчні продукти: рідкий яєчний білок і рідкий яєчний жовток;
- жовток яєчний морожений – звільнена від шкаралупи й білка жовточна маса, профільтована, перемішана й заморожена;
- білок яєчний морожений – звільнена від шкаралупи й жовтка білкова маса, профільтована, перемішана й заморожена;
- порошок яєчний одержують висушуванням яєчної маси шляхом розпилення її в спеціальних камерах при температурах, що не сприяють денатурації білка. Мала вологість сухих яєчних продуктів дозволяє зберігати їх тривалий час. Сухі яєчні продукти застосовують в основному для різних борошняних кондитерських виробів. Сухий білок широко використовують у виробництві пастильно-мармеладних виробів, збитих цукерок, збитих карамельних начинок.

(82) Види продукції та покупці яєчних продуктів (продуктів переробки яєць)⁷ наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Види яєчних продуктів та їх споживачі

Вид продукції	Покупці
Порошок яєчний	Підприємства кондитерської, масложирової, м'ясопереробної промисловості та виробники заморожених напівфабрикатів
Яєчний сухий жовток	Підприємства кондитерської, масложирової промисловості та виробники заморожених напівфабрикатів
Яєчний сухий білок	Підприємства кондитерської, м'ясопереробної, рибопереробної промисловості та виробники заморожених напівфабрикатів
Яєчний меланж рідкий	Підприємства кондитерської, м'ясопереробної промисловості та виробники заморожених напівфабрикатів
Яєчний жовток рідкий	Підприємства кондитерської, масложирової, молочної промисловості та виробники заморожених напівфабрикатів
Яєчний білок рідкий	Підприємства кондитерської та рибопереробної промисловості
Яєчний сухий жовток ферментований	Підприємства масложирової промисловості
Яєчний рідкий жовток ферментований	Підприємства масложирової промисловості
Суміш яєчна рідка «Овомікс» L	Підприємства кондитерської, масложирової, м'ясопереробної промисловості та виробники заморожених напівфабрикатів
Суміш яєчна суха «Овомікс» P	Підприємства кондитерської, масложирової, м'ясопереробної промисловості та виробники заморожених напівфабрикатів

- (83) Виробництво яєчних продуктів в Україні розпочалось у 2005 році та спричинено зростанням попиту в інших країнах, оскільки споживачів на внутрішньому ринку України практично не було.
- (84) Більшість підприємств використовували яйця в шкаралупі, однак згодом відбулось освоєння технологій і формування попиту на яєчні продукти на внутрішньому ринку.
- (85) Зростання виробництва яєчних продуктів було дуже нерівномірним: найбільші обсяги зафіксовано у 2013 – 2014 роках. Потім сировинна база скоротилася через втрату птахофабрик у Криму й на сході України, що призвело до скорочення виробництва яєчних продуктів із 2015 року.

⁷ Лист ТОВ «Овостар» від 27.03.2019 № OV-26/03/19-477-1 (вх. № 8-01/4012 від 02.04.2019).

- (86) Спершу в Україні переважав випуск сухих яєчних продуктів, а починаючи з 2017 року, обсяги виробництва рідких яєчних продуктів перевищили обсяги виробництва сухих - для українських виробників відкрився ринок Європейського Союзу, для якого характерне споживання більшою мірою рідких яєчних продуктів.
- (87) Враховуючі сучасні тенденції та потреби харчової промисловості, стрімко розвивається ринок яєчних продуктів, який став супутнім ринком яєць курячих у шкаралупі. Вказаний супутній ринок можна розділити на:
- ринок сухих яєчних продуктів;
 - ринок рідких яєчних продуктів.
- (88) За даними ДССУ (лист від 11.10.2019 № 15.1.2-11/77-19 (вх. №7-01/11825 від 11.10.2019)) Перелік юридичних осіб, які станом на 01.10.2019 значаться на обліку в ЄДРПОУ з кодом основного виду економічної діяльності за КВЕД-2010 10.89 «Виробництво інших харчових продуктів, н.в.і.у.», включає в себе 483 суб'єкти господарювання.
- (89) Найбільші суб'єкти господарювання, які здійснюють свою діяльність на ринку яєць курячих у шкаралупі, налагодили виробництво також яєчних продуктів.
- (90) Аналіз взаємозамінності яєць курячих (у шкаралупі), а також сухих та рідких яєчних продуктів засвідчив, що зазначені товари відрізняються різним агрегатним станом та властивостями речовин кінцевого продукту, різними вимогами до пакування й транспортування. Сировиною для виробництва всіх видів яєчних продуктів є яйце куряче (у шкаралупі), у той час як на внутрішньому ринку України яйце куряче (у шкаралупі) є окремим товаром. Найбільшою відмінністю між яйцями курячими (у шкаралупі) та яєчними продуктами є цільове споживання. Так, яйця курячі (у шкаралупі) можна без перешкод придбати в точках роздрібного продажу для власного споживання, у той час як канали збуту яєчних продуктів є іншими та у своїй більшості орієнтовані на харчові підприємства (виробників харчових продуктів)⁸.
- (91) Враховуючи наведене, виходячи із сукупності ознак взаємозамінності товарів є підстави вважати, що яйця курячі у шкаралупі та яєчні продукти є різними, невзаємозамінними товарами з точки зору попиту споживача (населення), які придбаються з метою споживання як харчового продукту.
- (92) **Отже, товаром, що становить об'єкт цього дослідження, є яйце куряче у шкаралупі.**

3.3. Перелік основних продавців (постачальників, виробників) яєць курячих у шкаралупі

- (93) Відповідно до підпункту 4.4 розділу 4 Методики перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) може складатися шляхом визначення суб'єктів господарювання, які мають значущі обсяги продажу (постачання, виробництва), придбання (споживання, використання) товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території.
- (94) Значущими обсягами продажу (постачання, виробництва), придбання (споживання, використання) товарів (товарних груп) визначаються обсяги, які, як правило, перевищують 5 % відомих обсягів товарів (товарних груп), що мають ознаки однакових

⁸ Такий висновок, зокрема, підтверджується інформацією, наведеною ТОВ «Імперо-Фудз» у брошурі за посиланням: https://imperovo.com.ua/fileadmin/content/pdf/ua/IMPEROVO_FOODS_PRODUCT_CATALOGUE_UKR_2019_1.pdf

(подібних, аналогічних), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території.

- (95) Під час визначення основних виробників яєць курячих у шкаралупі враховувалися як суб'єкти господарювання, діяльності яких полягає у виробництві / реалізації яєць курячих, так і виробництво / реалізація яєць курячих у господарствах населення.
- (96) Так, практично кожна родина, що мешкає в сільській місцевості, вирощує сільськогосподарських тварин для виробництва тваринницької продукції як для власного споживання, так і для реалізації на агропродовольчих ринках⁹. За даними ДССУ, за результатами державного статистичного спостереження щодо сільськогосподарської діяльності населення в сільській місцевості майже 96 % домогосподарств у сільській місцевості утримують птицю свійську.
- (97) З огляду на зазначене ринок яєць курячих у шкаралупі за специфікою виробництва товару умовно поділяється на дві групи:
- промислове виробництво яєць курячих у шкаралупі;
 - виробництво яєць курячих у шкаралупі господарствами населення.

Таблиця 3

**Обсяги виробництва яєць
у 2016 – 2020 роках за категоріями господарств (тис. шт.)**

Рік	Кількість одержаних яєць птиці свійської всіх видів господарствами усіх категорій, тис. шт.	Кількість одержаних яєць птиці свійської всіх видів на підприємствах, тис. шт.	Кількість одержаних яєць птиці свійської господарствами населення, тис. шт.	Структура виробництва за категоріями господарств (у відсотках до загального обсягу) ¹⁰	
				Підприємства	Господарства населення
2016 ¹¹	15 100 400,0	8 067 600,0	7 032 800,0	53,4 %	46,6 %
2017 ¹¹	15 505 800,0	8 365 300,0	7 140 600,0	53,9 %	46,1 %
2018 ¹²	16 138 500,0	8 900 400,0	7 238 100,0	55,2 %	44,8 %
2019 ¹³	16 167 200,0	8 913 500,0	7 253 700,0	55,1 %	44,9 %
2020 ¹⁴	16 677 500,0	9 357 600,0	7 319 900,0	56,1 %	43,9 %

⁹ За інформацією Головного управління Держпродспоживслужби в Київській області, <http://oblvet.org.ua/novini/scho-potribno-znati-pri-podvirnomu-zabo-tvarin/#:~:text=%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%20%D0%BA%D0%BE%D0%B6%D0%BD%D0%B0%20%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B0%2C%20%D1%89%D0%BE%20%D0%BC%D0%B5%D1%88%D0%BA%D0%B0%D1%94.%D0%B2%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B0%20%D0%B2%20%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%88%D0%BD%D1%96%D1%85%20%D1%83%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%85%2C%20%D1%8F%D0%BA>

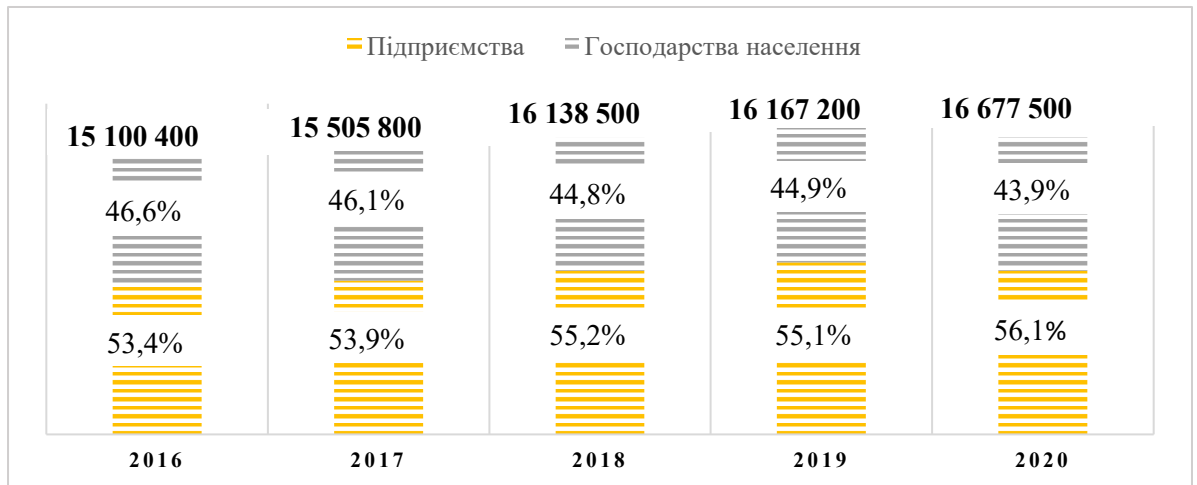
¹⁰ Розраховано математичним методом.

¹¹ За даними ДССУ, лист від 30.01.2019 № 06.5-07/19-19 (вх. № 7-01/1676 від 08.02.2019).

¹² За даними ДССУ, лист від 13.03.2019 № 15.1-11/42-19 (вх. № 7-01/3177 від 14.03.2019).

¹³ За даними ДССУ, лист від 24.01.2023 № 06.2-07/23-23 (вх. № 7-01/2186 від 25.01.2023).

¹⁴ За даними ДССУ, лист від 24.01.2023 № 06.2-07/23-23 (вх. № 7-01/2186 від 25.01.2023).

Графік 2. Обсяги виробництва яєць у 2016 – 2020 роках за категоріями господарств (тис. шт.)

- (98) Отже, виробниками яєць курячих у шкаралупі є суб'єкти господарювання (юридичні особи приватного права) у різних організаційно-правових формах, з різним рівнем підпорядкованості та інтеграції, які представляють промислове виробництво. При цьому найбільші учасники ринку є вертикально-інтегрованими аграрними холдингами, які об'єднують в єдиний технологічний процес усі основні ланки виробництва й обороту яєць курячих у шкаралупі. Найбільші учасники ринку наведені в розділі 7 цього звіту.
- (99) З метою можливості здійснення аналізу та обліку даних, порівнюваних із даними статистичних спостережень ДССУ, для цілей цього дослідження суб'єктів господарювання, які здійснюють промислове виробництво яєць курячих у шкаралупі, узагальнено в групу «**сільськогосподарські підприємства**», під якими розуміються: юридичні особи, їхні відокремлені підрозділи, що займаються сільськогосподарським виробництвом, незалежно від підпорядкування, організаційно-правової форми господарювання та основного виду діяльності. До цієї категорії товаровиробників належать державні підприємства, господарські товариства, кооперативи, фермерські господарства, приватні та інші підприємства, які займаються виробництвом сільськогосподарської продукції¹⁵.
- (100) Аналогічно, фізичних осіб, які вирощують птахів у своїх домогосподарствах із метою одержання яєць, узагальнено в групу «**господарства населення**», під якими розуміються: домогосподарства, що здійснюють сільськогосподарську діяльність як із метою самозабезпечення продуктами харчування, так і з метою виробництва товарної сільськогосподарської продукції. До цієї категорії виробників віднесено також фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, які провадять свою діяльність у галузі сільського господарства¹⁶.

¹⁵ Згідно з Методикою проведення розрахунків основних показників обсягів виробництва продукції тваринництва у господарствах усіх категорій, опублікованою на офіційному вебсайті ДССУ за посиланням http://ukrstat.org/uk/metod_polog/metod_doc/2008/270/metod.htm

¹⁶ Згідно з Методикою проведення розрахунків основних показників обсягів виробництва продукції тваринництва у господарствах усіх категорій, опублікованою на офіційному вебсайті ДССУ за посиланням http://ukrstat.org/uk/metod_polog/metod_doc/2008/270/metod.htm

- (101) При цьому слід зазначити, що під час дослідження встановлено, що яйця курячі у шкаралупі, вироблені господарствами населення, з точки зору споживача, є взаємозамінним товаром яйцям курячим у шкаралупі, виробленим промисловими підприємствами. Так, споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (102) Разом із тим варто зауважити, що канали та умови збуту яєць курячих у шкаралупі, вироблених у домогосподарствах населення та у промисловому сегменті, відрізняються, а вказані сегменти майже не перетинаються (див. розділ V).
- (103) Так, на відміну від сільськогосподарських підприємств, метою діяльності яких є отримання прибутку з реалізації яєць курячих у шкаралупі на внутрішньому та зовнішніх ринках, продукти, отримані, зокрема, у результаті утримання в господарствах населення птиці, **використовуються переважно для власного споживання**. Лише незначна їх частина реалізується на агропромисловому ринку, розміщеному в межах одного населеного пункту. Рідше товари власного виробництва реалізуються в обласних центрах, які розташовані найближче до місця розташування господарства. Це пояснюється крихкістю товару та недоцільністю переміщення його на далекі відстані з точки зору транспортних витрат населення.

Таблиця 4

Обсяги виробництва та реалізації яєць птиці свійської господарствами населення у 2016 – 2020 роках (тис. шт.)

Рік	Виробництво, тис. шт.	Реалізація, тис. шт.	Відсоток реалізації
2016 ¹⁷	7 032 800,0	419 939,0	6,0 %
2017	7 140 600,0	407 016,0	5,7 %
2018 ¹⁸	7 238 100,0	491 918,0	6,8 %
2019 ¹⁹	7 253 700,0	450 333,0	6,2 %
2020 ²⁰	7 319 900,0	377 927,0	5,2 %

- (104) З огляду на зазначене домогосподарства населення, хоч і є виробниками яєць курячих у шкаралупі, через скорочений цикл реалізації товару **не є учасниками всіх ланок обороту товару, які існують на ринку яєць курячих у шкаралупі (див. розділ V)**.

3.4. Фактор сезонності та його вплив на ринок

- (105) Одним із найбільш істотних ризиків суб'єктів господарювання, що є виробниками яєць курячих, є нестабільність попиту на яйце залежно від сезону.
- (106) Споживчий попит збільшується в період із жовтня по травень, у результаті чого зростає ціна. Основне виробництво яєць курячих на підприємствах припадає на жовтень – травень. У літній період попит значно знижується, ціна на яйця досягає мінімальних значень. Обмежений термін зберігання яйця призводить до істотного зниження ціни реалізації в період із червня по вересень, а також до зростання виробничих витрат.
- (107) У березні – червні значно зростає виробництво яєць у домогосподарствах населення. Однак затрати у приватному секторі значно вищі, що позначається на ціні продукції.

¹⁷ За даними ДССУ, лист від 30.01.2019 № 06.5-07/19-19 (вх. № 7-01/1676 від 08.02.2019).

¹⁸ За даними ДССУ, лист від 13.03.2019 № 15.1-11/42-19 (вх. №7-01/3177 від 14.03.2019).

¹⁹ За даними ДССУ, лист від 24.01.2023 № 06.2-07/23-23 (вх. № 7-01/2186 від 25.01.2023).

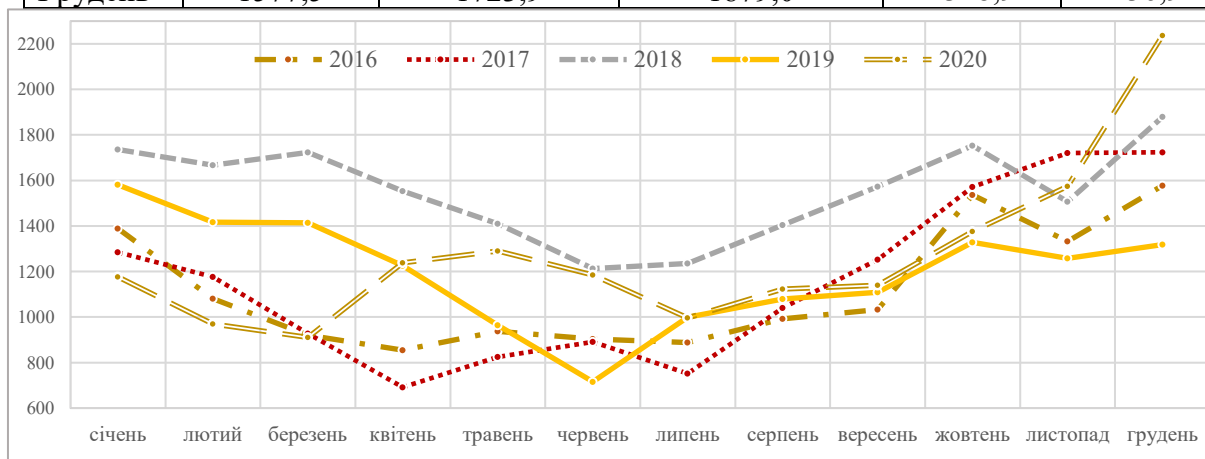
²⁰ За даними ДССУ, лист від 24.01.2023 № 06.2-07/23-23 (вх. № 7-01/2186 від 25.01.2023).

- (108) Сезонні коливання споживання яєць впливають на сезонні коливання середніх цін на яйця сільськогосподарських підприємств (див. табл. 5, графік 3).

Таблиця 5

**Щомісячна динаміка середніх цін на яйця, які реалізували підприємства^{21,22,23}
за період 2016 – 2020 років (грн за тис. шт.)**

	2016 ²⁴	2017 ¹⁰	2018 ²⁵	2019 ²⁶	2020 ¹²
Січень	1388,8	1284,1	1736,0	1580,7	1176,6
Лютий	1080,3	1176,5	1667,0	1416,1	969,2
Березень	920,0	927,3	1723,9	1414,5	910,5
Квітень	854,6	691,6	1553,8	1225,2	1238,2
Травень	936,8	824,4	1409,8	964,1	1289,8
Червень	903,1	890,7	1213,0	715,7	1184,4
Липень	887,4	751,9	1235,6	999,7	995,7
Серпень	992,0	1040,1	1403,7	1079,4	1123,3
Вересень	1033,1	1251,8	1572,3	1109,2	1139,7
Жовтень	1536,6	1571,2	1753,0	1328,8	1376,3
Листопад	1331,9	1720,6	1506,8	1258,0	1573,6
Грудень	1577,5	1723,9	1879,0	1318,9	2236,9

Графік 3. Щомісячна динаміка середніх цін на яйця, які реалізували підприємства за період 2016 – 2020 років (грн за тис. шт.)

²¹ Сільськогосподарські підприємства, які займаються сільськогосподарським виробництвом і мають понад 200 га сільськогосподарських угідь (для фермерських господарств – більше 1000 га) або понад 50 голів сільськогосподарських тварин, або понад 500 голів птиці, або мають кількість працюючих понад 20 осіб (для фермерських господарств – більше 50 осіб).

²² Без ПДВ, транспортних, експедиційних та накладних витрат.

²³ Інформація про кількість, вартість та ціни реалізації яєць птиці свійської формується за результатами проведення державного статистичного спостереження «Реалізація продукції сільського господарства підприємствами та господарствами населення»; щодо підприємств – за даними фф. № 21-заг (місячна), 21-заг (річна) «Звіт про реалізацію продукції сільського господарства»; щодо господарств населення – розрахунки з використанням даних вибіркового обстеження щодо сільськогосподарської діяльності населення в сільській місцевості згідно з Методикою розрахунку обсягів реалізації основних видів сільськогосподарської продукції господарствами населення (затверджена наказом Держстату від 30.09.2008 № 165).

²⁴ За даними ДССУ, лист від 30.01.2019 № 06.5-07/19-19 (вх. №7-01/1676 від 08.02.2019).

²⁵ За даними ДССУ, лист від 13.03.2019 № 15.1-11/42-19 (вх. №7-01/3177 від 14.03.2019).

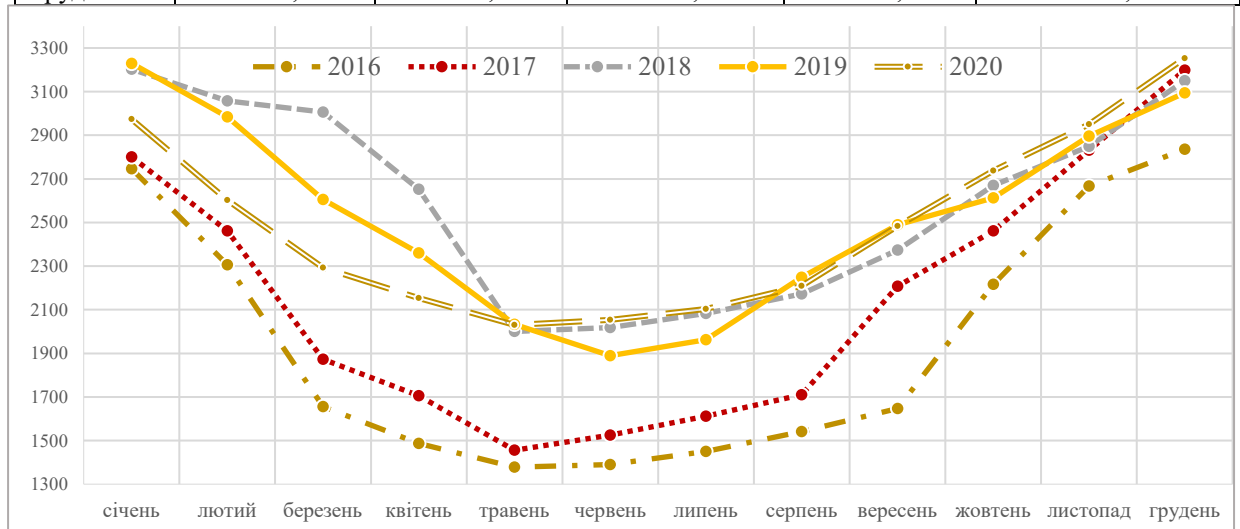
²⁶ За даними ДССУ (<http://www.ukrstat.gov.ua/>).

- (109) Як вбачається з таблиці, у весняно-літній період середні ціни на яйця щороку мають низхідну тенденцію, у той час як в осінньо-зимовий період вартість яєць зростає, що підтверджує наявність притаманного ринку яєць фактору сезонності.
- (110) Середні ціни на яйця господарств населення відображають сезонні коливання (див. табл. 6, графік 4).

Таблиця 6

Щомісячна динаміка середніх цін на яйця, які реалізували господарства населення за період 2016 – 2020 років (грн за тис. шт.)

	2016	2017	2018	2019	2020
Січень	2746,3	2801,3	3202,8	3229,9	2974,4
Лютий	2306,0	2461,9	3057,8	2984,4	2601,7
Березень	1655,4	1872,5	3006,1	2604,9	2292,2
Квітень	1486,9	1705,4	2651,7	2359,8	2153,9
Травень	1378,1	1455,5	2000,1	2033,1	2030,2
Червень	1389,6	1524,7	2018,6	1889,3	2053,4
Липень	1450,8	1611,4	2082,2	1962,3	2103,8
Серпень	1541,5	1710,0	2172,9	2248,2	2208,4
Вересень	1647,3	2208,0	2373,1	2489,9	2483,5
Жовтень	2216,4	2460,8	2669,9	2613,2	2737,2
Листопад	2667,0	2831,1	2848,6	2895,4	2950,7
Грудень	2835,9	3198,5	3149,4	3093,5	3253,3

Графік 4. Щомісячна динаміка середніх цін на яйця, які реалізували господарства населення за період 2016 – 2020 років (грн за тис. шт.)

- (111) Як зазначалося вище, у весняно-літній період відбувається збільшення наповненості ринку яйцями, отриманими від домогосподарств населення. В умовах ринкової економіки при збільшенні пропозиції товару обернено пропорційно відбувається зниження вартості товару, у цьому випадку таким товаром є яйця, отримані від домогосподарств населення.
- (112) Під час проведення дослідження Комітет встановив, що в сучасних умовах основним способом уникнути витрат від сезонних коливань попиту на яйце є їх переробка. Впровадження технологій переробки яєць дозволяє птахофабрикам підвищити економічну ефективність за рахунок таких факторів: зниження економічних витрат від сезонних коливань попиту на натуральне яйце, можливість використання некондиційного яйця, збільшення терміну зберігання яєчних продуктів порівняно з яйцями курчачими, географічне розширення ринку збуту продукції підприємств.

3.5. Основні споживачі товару

- (113) Споживання яєць курячих, які реалізуються в Україні, здебільшого здійснюється кінцевими споживачами – населенням.
- (114) Метою споживання яєць курячих населенням України є задоволення фізіологічних потреб людини. Так, яйце куряче є харчовим продуктом, який споживається після термічної обробки як монопродукт, так і як інгредієнт під час приготування різноманітних складних страв.
- (115) Яйця курячі також використовуються в харчовій промисловості для виробництва кондитерських виробів, майонезу, ковбас та ковбасних виробів тощо.
- (116) Отже, основними споживачами яєць курячих є населення, яке придбає яйця курячі для власного споживання як харчовий продукт.
- (117) Крім того, яйця курячі реалізують підприємства харчової промисловості, які використовують їх як інгредієнт під час приготування різноманітних харчових продуктів.

IV. ВИРОБНИЧИЙ ЦИКЛ

- (118) За технологічним процесом птахівничі господарства яєчного напрямку поділяються на підприємства (птахофабрики):

- з повним, закінченим (замкнутим) виробничим циклом;
- з неповним циклом і спеціалізовані на окремих виробничих процесах.

4.1. Організація виробництва із закінченим (замкнутим) виробничим циклом

- (119) При закінченому виробничому циклі створюються, зокрема, цехи:

- промислового стада курей-несучок;
- батьківського стада;
- інкубації;
- вирощування молодняку до 60-денного віку, ремонтного молодняку до 150-денного віку;
- відгодівлі;
- приготування кормів;
- сортування і упакування яєць;
- переробки птиці;
- утилізації відходів.

- (120) Цех промислового стада курей-несучок є основним. Його продукція – товарні яйця. На птахофабриках використовують в основному клітковий спосіб утримання промислового стада курей-несучок. Використовуються кліткові батареї різних конструкцій, які з'єднані в однарусні або багаторусні батареї. У ряді випадків застосовують і підлогове утримання промислового стада курей-несучок. Кури починають нести у віці 5 місяців. За рік одна курка дає 180 – 250 яєць.

- (121) Цех батьківського стада²⁷ наявний тільки на тих птахофабриках, де проводиться інкубація яєць і вирощується ремонтний молодняк²⁸. Основна продукція цеху – інкубаційні яйця²⁹.
- (122) Вертикально інтегровані компанії частіше за все мають власне виробництво добових курчат та інкубаційних яєць.
- (123) В Україні придбання «Інформація, доступ до якої обмежено» та «Інформація, доступ до якої обмежено» переважно здійснюється за зовнішньоекономічними контрактами у суб'єктів господарювання – нерезидентів, серед яких: «Drobiarstwo Opolskie» S.A. (Республіка Польща), ТОО «Баболна ТЕТРА» (Республіка Угорщина).
- (124) Цех інкубації призначений для виводу курчат. При цілорічному комплектуванні промислового стада інкубацію проводять постійно за винятком одного (двох) місяців для проведення профілактики. Виведених курчат передають в добовому віці в цех вирощування молодняку до 60-денного віку або в цех утилізації відходів (півників). Залишки курчат продають іншим господарствам.
- (125) Цех вирощування молодняку до 60-денного віку одержує одноденних курчат з інкубаторного цеху свого господарства або закуповує в інших птахофабрик. Молодняк, призначений для батьківського стада та промислового стада, вирощують окремо. Молодняк утримують в клітках. У 60-денному віці курей перемішують у цех вирощування ремонтного молодняку.
- (126) В цеху вирощування ремонтного молодняку утримується поголів'я у віці 61 – 150 днів у клітках або на підлозі на глибокій підстилці. Молодняк, який досягає 150-денного віку, передається в цех промислового стада або батьківського стада.

4.2. Організація виробництва із неповним виробничим циклом

- (127) Неповний цикл виробництва характерний для птахофабрик невеликих розмірів, деяких птахівничих господарств й основної маси фермерських господарств. Вони не мають батьківського стада, не займаються інкубацією яєць, забоєм і переробкою птиці.

4.3. Способи утримання птиці

- (128) На птахофабриках і фермах птахівничих господарств залежно від природних та економічних умов застосовують різні способи утримання поголів'я, зокрема:
- кліткове;
 - підлогове (на глибокій підстилці або на сітчастій підлозі);
 - вигульне.
- (129) Кліткове утримання застосовується на птахофабриках і в спеціалізованих господарствах, які виробляють харчові яйця при вирощуванні ремонтного молодняку, бройлерів і відгодівлі молодняку. Поголів'я розміщують в одноярусних чи багатоярусних клітках.

²⁷ Батьківське стадо птиці – стадо самців та самок птиці, потомство яких використовують для одержання яєць або м'яса.

²⁸ Ремонтний молодняк – молодняк сільськогосподарської птиці, який вирощують для заміни дорослого поголів'я.

²⁹ Інкубаційне яйце – яйця, призначені для виведення добового молодняку.

- (130) При підлоговому утриманні птиця знаходиться в широкогабаритних пташниках без вигулів або з ними. Цей спосіб застосовують для промислового стада курей на невеликих птахофабриках, у спеціалізованих господарствах і фермерських господарствах.
- (131) Вигульне утримання застосовується переважно в племінних птахівничих господарствах, на птахофабриках для батьківського стада. Птиця на вигулі знаходиться в постійному русі на свіжому повітрі і під дією сонячних променів, що позитивно впливає на її здоров'я, підвищує інкубаційні якості яєць і збереження курчат при їх вирощуванні.

4.4. Вирощування та годування птиці

- (132) Організація процесу вирощування птиці полягає в забезпеченні ефективних процесів годування птиці, забезпеченні оптимальних параметрів температури та вологості повітря в основних виробничих приміщеннях, режимів освітлення приміщень тощо.
- (133) Важливим заходом в організації годівлі птиці є складання на основі норм годівлі рецептів (або формул) комбікормів. Основним джерелом енергії в кормах для птиці є зернові: кукурудза, пшениця й т. д. Для підвищення калорійності в корм вводять технічний і рослинний жири. Сирий протеїн і амінокислоти балансують макухою, шротом, зернобобовими. Вміст кальцію регулюють вапняком, карбонатом кальцію: фосфору й кальцію - три- і дикальцій фосфату. Премікс вводять в комбікорми в невеликих кількостях – 0,3 – 1% від загальної маси. Для повного балансування поживності кормів додатково вводяться амінокислоти, підкислювачі, сорбенти.
- (134) Учасники ринку мають як власне виробництво кормів для годування птиці, так і закупають їх в інших суб'єктів господарювання.

4.5. Пакування яєць курячих

- (135) Пакування яєць курячих відбувається відповідно до вимог ДСТУ 5228:2008.
- (136) Пакування яєць курячих здійснюється як в автоматичному режимі, так і вручну.
- (137) За інформацією учасників ринку, пакування яєць курячих на переважній частині птахофабрик здійснюється вручну, де пташниці збирають з пташників яйця в прокладки, потім в ячні гофровані ящики. Після цього ящики переміщуються в склад готової продукції, де їх сортують за категоріями, маркують з допомогою маркувальної машини і відправляють споживачам.
- (138) Пакування яєць курячих в автоматичному режимі здійснюється за допомогою сортувальних та пакувальних машин. Загалом технологічний процес сортування та пакування виглядає таким чином:
- яйце подається транспортерною стрічкою в цех сортування;
 - під час сортування яйця діляться на категорії за вагою і якістю (овоскопія);
 - очищення яйця за допомогою ультрафіолетового випромінювання;
 - вибірка некондиційного яйця;
 - пакування яйця в лоток на 30 яєць або упаковку на 10 штук із наступним пакуванням у гофрований ящик.

4.6. Транспортування та зберігання яєць курячих

- (139) Переміщення територією України інкубаційних (харчових) яєць має виконуватися відповідно до вимог наказу Головного інспектора ветеринарної медицини України № 53 від 03.07.2001 «Про затвердження ветеринарно-санітарних правил для птахівничих господарств і вимог до їх проектування», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05.07.2001 за № 565/5756 (далі – Правила і вимоги), та ДСТУ 5228:2008.
- (140) Правила й вимоги є обов'язковими до виконання керівниками, спеціалістами племінних і товарних птахогосподарств, птахоферм різних форм власності, підприємств із виробництва яєць та м'яса птиці, інкубаторно-птаховничих станцій.
- (141) Харчові яйця перевозять будь-яким видом транспорту з дотриманням чинних норм та правил, які забезпечують збереження продукції.
- (142) Зберігання яєць курячих відбувається відповідно до вимог ДСТУ 5228:2008.
- (143) Харчові яйця зберігають у чистих, сухих, без стороннього запаху приміщеннях або холодильниках.

V. УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТОВАРУ

- (144) Для забезпечення можливості придбання яєць курячих споживачем запакований та придатний до споживання товар від виробника (птахофабрики) або імпортера надходить різними каналами збуту (прямим, непрямим, комбінованим) до точок роздрібного продажу або підприємств харчової промисловості.
- (145) Результати дослідження засвідчили, що кожен з опитаних виробників реалізує яйця курячі у шкаралупі власного виробництва як самостійно, так і через офіційних дистриб'юторів³⁰ та/або оптових посередників, які забезпечують збут продукції. З огляду на зазначене для ринку характерні змішані канали дистрибуції. Так, частина товару збувається за прямими поставками, а частина – через посередників.
- (146) При цьому реалізація великих партій яєць курячих у шкаралупі (переробним підприємствам та торговельним мережам корпоративного типу³¹) здійснюється переважно за прямими каналами збуту, у той час як реалізація до більш дрібних точок роздрібного продажу здійснюється із залученням посередників.
- (147) Під час дослідження встановлено, що найбільші виробники реалізують вагому частину виробленої продукції через юридичних осіб, пов'язаних із ними відносинами контролю в розмінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції»³². Разом із тим у такій схемі реалізації, крім юридичної особи, яка фактично реалізує основний обсяг товару за межі групи, реалізація товару може здійснюватися через систему

³⁰ Лист ТОВ «Ясенвіт» від 01.04.2019 № YAS-01/04/19-523 (вх. Комітету № 8-01/4130 від 04.04.2019) направлений у відповідь на вимогу від 04.03.2019 № 126-29/01-2876.

³¹ Для цілей цього дослідження під торговельними мережами корпоративного типу розуміється сукупність магазинів, що мають централізоване управління та/або здійснюють свою діяльність на умовах договору комерційної концесії (тобто на умовах франчайзингу), дотримуються ведення спільної маркетингової політики, зовнішнього та внутрішнього оформлення, працюють в одному або в декількох споріднених форматах торгівлі, що дає можливість одночасно задовольняти потреби споживачів різних сегментів ринку.

³² Лист ПАТ «Агрохолдинг Авангард» від 03.04.2019 № 18 (вх. Комітету № 8-01/4183 від 04.04.2019) направлений у відповідь на вимогу від 28.02.2019 № 126-29/01-2788.

дистрибуції «нижчого рівня» (яка може розгалужуватися до субдистриб'юторів), оптових посередників тощо.

- (148) У свою чергу, реалізація продукції контрагентам здійснюється за такими основними каналами збуту:
- переробні підприємства (пов'язані та не пов'язані відносинами контролю);
 - торговельні мережі корпоративного типу;
 - інші роздрібні точки продажу (традиційна торгівля) та HoReCa³³.
- (149) При цьому слід зазначити, що умови реалізації яєць курячих у шкаралупі, вироблених господарствами населення, суттєво відрізняються від умов реалізації **сільськогосподарськими підприємствами**. Так, з огляду на вимоги Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», вироблений господарствами населення товар реалізується лише на агропромислових ринках. У такому випадку суб'єкти господарювання, які займаються оптовою торгівлею та дистрибуцією, не залучаються, а рух товару до кінцевого споживача значно скорочується.
- (150) Згідно з інформацією, отриманою від учасників Ринку, дистрибуція готової продукції здійснюється різним способом: як за рахунок власної системи дистрибуції, так і системи оптової торгівлі (дистрибуції та посередників).
- (151) Доставка продукції здійснюється автомобільним транспортом як виробників, так і силами третіх осіб.
- (152) Основним та найпоширенішим видом правочину, на підставі якого учасники Ринку оформлюють правовідносини з купівлі-продажу яєць курячих, є договори поставки.
- (153) Найбільш поширеним серед зазначених договорів є договір поставки (далі – Договір).
- (154) Відповідно до Договору Постачальник зобов'язується систематично (протягом дії Договору) поставляти Покупцю яйце куряче, а Покупець зобов'язується прийняти та своєчасно оплатити поставлений Постачальником товар.
- (155) Постачання Товару здійснюється партіями відповідно до заявок Покупця. Кількість, асортимент і вартість Товару визначаються та узгоджуються сторонами в заявці. Договорами передбачається спосіб узгодження заявок між Постачальником і Покупцем.
- (156) Деякими такими договорами передбачена можливість передання постачальнику замовлення за допомогою технології EDI (Electronic Data Interchange – електронний документообіг), а також надсилання листом за допомогою засобів поштового, факсимільного зв'язку, електронною поштою чи іншим способом. На кожне замовлення покупця постачальник надсилає покупцю підтвердження отриманого замовлення.
- (157) Постачання товару здійснюється переважно на умовах DDP («Інкотермс»- 2010) (якщо інше не передбачено угодою сторін).
- (158) Передання товару і його приймання за найменуванням, кількістю, якістю і ціною здійснюється на підставі видаткової та товарно-транспортної накладної. Разом із товаром покупцю передаються відповідні документи, що включають якість товару, його безпечність та походження, фітосанітарний стан та ветеринарно-санітарний стан.

³³ Постачання товару для готелів, ресторанів, барів та кафе, а також іншим учасникам готельно-ресторанного бізнесу.

- (159) Як правило, такі договори укладаються строком на один календарний рік з умовою, що в разі відсутності письмової заяви кожної зі сторін про його розірвання напередодні закінчення строку дії такого договору він вважатиметься пролонгованим на один календарний рік. Кількість таких пролонгацій за умовами окремих договорів може бути необмеженою.
- (160) Отже, за змістом діяльності на різних ланках обороту товару можна виділити такі групи суб'єктів господарювання:
- промислові виробники (птахофабрики), що здійснюють первинну реалізацію яєць курячих у шкаралупі;
 - суб'єкти господарювання, що здійснюють дистрибуцію / оптову реалізацію яєць курячих у шкаралупі;
 - суб'єкти господарювання, що здійснюють реалізацію яєць курячих у шкаралупі кінцевому споживачу, у тому числі домогосподарства населення, що реалізують яйця курячі на агропромислових ринках.
- (161) Отже, для цілей цього дослідження виокремлено три основні взаємопов'язані між собою товарні ринки, які характеризуються формуванням власного попиту та пропозиції, а саме:
- ринок первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі;
- ринок дистрибуції / оптової реалізації яєць курячих у шкаралупі;
- ринок роздрібною реалізації яєць курячих у шкаралупі.
- (162) Схематичне зображення руху яєць курячих у шкаралупі (яке є товаром) до кінцевих споживачів наведено на рисунку 1.

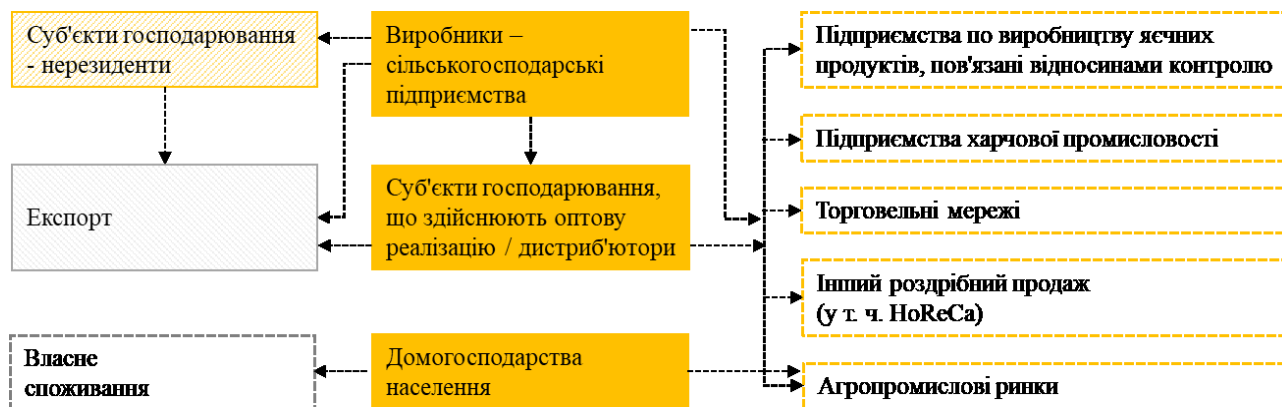
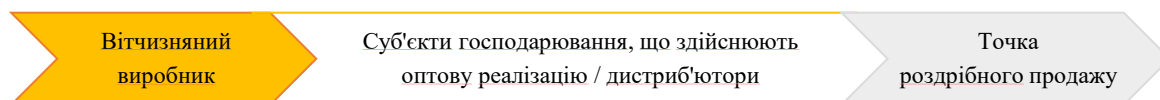

Рис. 1. Схема руху яєць курячих у шкаралупі до кінцевого споживача

- (163) Оскільки в ланцюгу постачання яєць курячих у шкаралупі до кінцевого споживача (населення) бере участь щонайменше три групи учасників товарних ринків, а саме:

кожен із таких учасників може мати безпосередній вплив на формування ціни на яйця курячі у шкаралупі.

- (164) У рамках вказаного дослідження *пріоритетним визначено дослідження ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі*, оскільки саме учасники цього ринку є

визначальними у встановленні торговельно-збутової політики на національному ринку та у формуванні ціни на товар.

VI. РИНОК ПЕРВИННОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ЯЄЦЬ КУРЯЧИХ У ШКАРАЛУПІ

6.1. Учасники та структура ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі

- (165) Ринок первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі є першою ланкою обороту товару, яку вони проходять від виробника або імпортера до наступного каналу реалізації.
- (166) Основними учасниками ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі (продавцями), які формують пропозицію яєць курячих у шкаралупі та здійснюють господарську діяльність із первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі, є виробники - сільськогосподарські підприємства.
- (167) Під час дослідження встановлено, що найбільші виробники яєць курячих у шкаралупі використовують різні шляхи реалізації продукції.
- (168) Під час дослідження також встановлено, що найбільші виробники яєць курячих не здійснюють самостійно його реалізацію безпосередньо на внутрішній та зовнішній ринки. Операції зі збуту продукції (у тому числі експортні) проводяться суб'єктами господарювання, які пов'язані з ними відносинами контролю в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції». Такі суб'єкти господарювання також є учасниками ринку первинної реалізації яєць курячих та діють у складі єдиного суб'єкта господарювання.
- (169) Детальний опис найбільших учасників ринку первинної реалізації яєць курячих наведено в розділі VII.
- (170) Основними учасниками ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі (покупцями), які формують попит на яйця курячі у шкаралупі, є:
- оптові посередники / дистриб'ютори;
 - підприємства харчової промисловості;
 - переробні підприємства (підприємства з виробництва яєчних продуктів, пов'язані відносинами контролю);
 - торговельні мережі корпоративного типу;
 - інші точки роздрібного продажу (традиційна торгівля) та HoReCa.
- (171) При цьому під час дослідження встановлено, що вказані вище групи покупців надають перевагу продукції, виготовленій сільськогосподарськими підприємствами, оскільки яйця курячі у шкаралупі є стандартизованим товаром, який має відповідати високим вимогам якості та безпечності.
- (172) З огляду на зазначене на ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі перелік продавців обмежується лише виробниками. Домогосподарства населення не є учасниками (продавцями) на цьому ринку.

6.2. Територіальні (географічні) межі ринку

- (173) Визначення територіальних (географічних) меж ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі здійснювалося відповідно до пункту 6.1 розділу 6 Методики шляхом установаження мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

- (174) Під час дослідження було проаналізовано здатність до переміщення ринкового попиту та пропозиції на яйця курячі у шкаралупі внаслідок впливу цінових та нецінових чинників залежно від специфіки окремих груп виробників та споживачів (покупців).
- (175) Крім того, враховувався характер формування попиту та пропозиції, пов'язаний із локалізацією розміщення покупців товару, їх специфічними потребами.
- (176) За інформацією, отриманою від найбільших учасників ринку, реалізація яєць курячих у шкаралупі на внутрішній ринок здійснюється в межах всієї України через систему оптової торгівлі (дистриб'ютори та посередники).
- (177) За даними ДССУ, потужності з виробництва яєць курячих розташовано в усіх областях України.
- (178) Лідерами серед областей України за обсягом виробництва яєць курячих на підприємствах, зокрема, протягом 2018 року є:

- (179) Найменше яєць курячих виробляється у Волинській, Одеській, Кіровоградській, Закарпатській та Луганській областях.
- (180) Крім того, умови зберігання та транспортування яєць курячих у шкаралупі дозволяють перевозити їх без втрати споживчих властивостей у межах країни.
- (181) Тобто, враховуючи, що:
- рівень цін на яйця курячі у шкаралупі у межах України є однаковим або відрізняється несуттєво;
 - якість і споживчі властивості яєць курячих у шкаралупі при належному зберіганні та транспортуванні не змінюються протягом певного часу, а тому переміщення попиту на товарну групу між територіями, які входять до загальнодержавного ринку України, є можливим;
 - не існує бар'єрів для транспортування яєць курячих у шкаралупі в межах України;
 - імпорт яєць курячих у шкаралупі на територію України протягом періоду дослідження становив 0,01 % у загальному обсязі ринку, імпорт яєць курячих не відіграє суттєвої ролі при формуванні конкуренції на території України,
- для цілей цього дослідження територіальними межами ринку яєць курячих у шкаралупі визначено територію держави, оскільки на цій території умови конкуренції є достатньо однорідними.**
- (182) Коректність визначення територіальних (географічних) меж ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі перевірено дослідженням відкритості ринку щодо міжрегіональної та/або міжнародної торгівлі.

6.3. Часові межі ринку

- (183) Відповідно до пункту 7.1 розділу 7 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (184) Відповідно до отриманої в процесі дослідження інформації наявна структура ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі в період з 2016 року по 2019 рік була сталою, а в 2020 році відбулися структурні зміни на ринку первинної реалізації яєць курячих, що підтверджується, зокрема, кількістю виробників товару та їх ринковими частками протягом зазначеного періоду часу.
- (185) Отже, дослідження ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі та перевірка дотримання учасниками ринку вимог законодавства про захист економічної конкуренції здійснювались у часових межах 2016 – 2020 роки.

6.4. Бар'єри вступу на ринок

- (186) Бар'єрами, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку, є адміністративні, екологічні бар'єри та бар'єри, пов'язані з капітальними витратами та обсягами інвестицій, необхідними для вступу на товарний ринок.
- (187) Так, за інформацією Асоціації «Союз птахівників України»³⁴, фінансові бар'єри входження на ринок є незначними, порівняно з іншими видами діяльності в галузі тваринництва.
- (188) За наявності матеріально-технічної бази, яка б відповідає ветеринарно-санітарним вимогам щодо утримання птиці, поголів'я курей-несучок, збалансованих кормів, дотримання технології утримання птиці (вода, температура, вентиляція, світло), господарську діяльність з виробництва яєць курячих може здійснювати будь-який суб'єкт господарювання.

6.5. Обсяг ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі

- (189) Обсяг ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі визначався як загальний максимально можливий обсяг надходження товару на ринок відповідно до вимог розділу 8 Методики.

Виробництво яєць курячих у шкаралупі

- (190) Обсяги виробництва яєць курячих протягом періоду 2016 – 2020 років, за інформацією ДССУ, наведено в таблиці (див. табл. 7).

³⁴Лист Асоціації від 03.03.2017 № 131-643 (вх. № 8-126/2178 від 10.03.2017).

Таблиця 7

Виробництво яєць протягом періоду 2016 – 2020 років

Рік	Кількість одержаних яєць від птиці свійської всіх видів господарствами усіх категорій, тис. шт.	Кількість одержаних яєць від птиці свійської господарствами населення, тис. шт.	Кількість одержаних яєць від птиці свійської всіх видів на підприємствах, тис. шт.	Кількість одержаних яєць від курей-несучок на підприємствах, тис. шт.
2016 ³⁵	15 100 400,0	7 032 800,0	8 067 600,0	7 989 600,0
2017	15 505 800,0	7 140 600,0	8 365 300,0	8 284 600,0
2018 ³⁶	16 138 500,0	7 238 100,0	8 900 400,0	8 735 900,0
2019	16 677 500,0	7 319 900,0	9 357 600,0	9 198 400,0
2020	16 167 200,0	7 253 700,0	8 913 500,0	8 783 200,0

- (191) Отже, враховуючи товарні межі досліджуваного ринку, обсяг пропозиції на ринку від сільськогосподарських підприємств дорівнює обсягам виробництва яєць курей-несучок на підприємствах. У 2016 році становив 7 989 600, 0 тис. шт., у 2017 році – 8 284 600, 0 тис. шт., у 2018 році – 8 735 900, 0 тис. шт., у 2019 році – 9 198 400,0 тис. шт. та у 2020 році – 8 783 200, 0 тис. шт.

Реалізація яєць курячих у межах єдиного суб'єкта господарювання

- (192) Окремо під час дослідження визначено обсяг товару, який протягом періоду дослідження реалізовано (направлено) учасниками ринку для виробництва сухих та рідких яєчних продуктів на підприємствах, які пов'язані відносинами контролю в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції». Такі обсяги не враховувались у загальний обсяг товарного ринку, оскільки їх реалізація здійснювалася в межах єдиного суб'єкта господарювання, а відповідний об'єм товару (яйця курячі в шкаралупі) не надходив на внутрішній ринок. Також мали місце незначні обсяги виробництва яєчних продуктів на умовах давальницьких схем між суб'єктами господарювання, не пов'язаними відносинами контролю (див. детально в розділі XI цього звіту).

Експорт та імпорт яєць курячих

- (193) За інформацією ДССУ та ДФС, за період 2016 – 2020 років експортовано та імпортовано такі обсяги яєць курячих (див. табл. 8, графік 5):

Таблиця 8

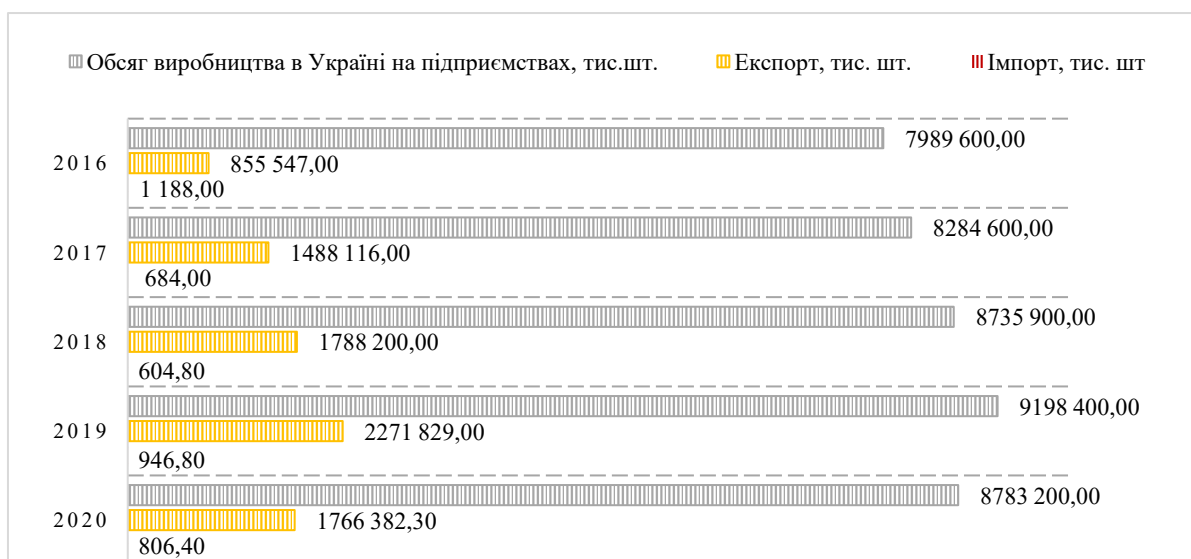
Обсяги виробництва, експорту та імпорту яєць курячих у шкаралупі протягом 2016 – 2020 років

Рік	Кількість одержаних яєць від курей-несучок на підприємствах, тис. шт.	Експорт ³⁷ , тис. шт.	% експорту	Імпорт, тис. шт.	% імпорту
2016	7 989 600,00	855 547,00	10,71	1 188,00	0,0216
2017	8 284 600,00	1 488 116,00	17,96	684,00	0,0120
2018	8 735 900,00	1 788 200,00	20,47	604,80	0,0107
2019	9 198 400,00	2 271 829,00	24,69	946,8	0,0170
2020	8 783 200,00	1 766 382,30	20,11	806,4	0,0135

³⁵ За даними ДССУ, лист від 30.01.2019 № 06.5-07/19-19 (вх. № 7-01/1676 від 08.02.2019).

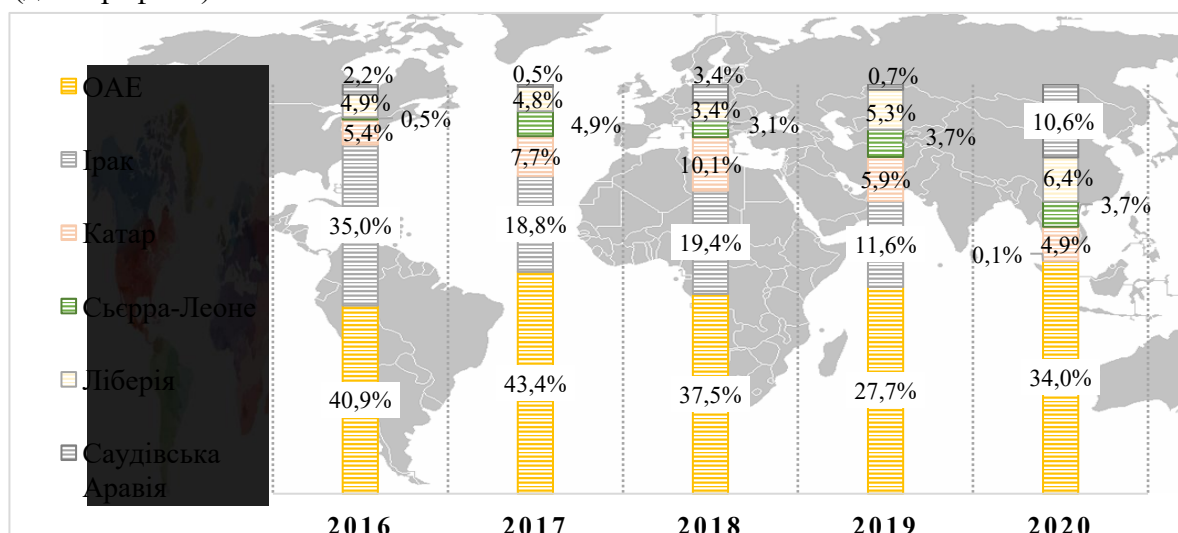
³⁶ За даними ДССУ, лист від 13.03.2019 № 15.1-11/42-19 (вх. № 7-01/3177 від 14.03.2019).

³⁷ Листи ДФС від 06.06.2018 № 9777/5/99-99-07-03-01-16 (вх. Комітету № 7-126/6531 від 07.06.2018), від 06.03.2019 № 5057/5/99-99-07-03-01-16 (вх. Комітету № 7-01/2839 від 07.03.2019) та дані ДССУ.

Графік 5. Обсяги виробництва, експорту та імпорту яєць курячих у шкаралупі протягом 2016 – 2020 років

- (194) Експорт яєць мав стійку тенденцію до зростання протягом 2017 – 2019 років, але у 2020 році мало місце значне зниження обсягів експорту яєць.
- (195) Щорічне зростання експорту відбувалося такими темпами: у 2017 році - +73,9 % до обсягу 2016 року, у 2018 році - +20,2 % до 2017 року (або +109,01 % до 2016 року), у 2019 році - +27,1 % до 2018 року (або +165,5 % до 2016 року), у 2020 – (-22,3 %) до 2019 року (або +106,5 % до 2016 року). У 2020 році експорт знизився нижче рівня 2018 року.
- (196) Це пояснює той факт, що українські виробники повністю забезпечують потреби внутрішнього ринку, а імпорт яєць в Україну має значно менші обсяги порівняно з експортом, оскільки в Україну яйця імпортують в основному птахівницькі господарства як поповнення поголів'я (інкубаційні яйця). Тобто товар, який не входить до товарних меж ринку.
- (197) Країни, до яких було експортовано найбільші обсяги яєць курячих у шкаралупі (див. графік 6):

Графік 6. Найбільші імпортери яєць курячих у шкаралупі з України

Розрахунок максимально можливого обсягу реалізації яєць курячих у шкаралупі

- (198) Розрахунок максимально можливого обсягу реалізації товару на загальнодержавному ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі виробниками (сільськогосподарськими підприємствами) протягом 2016 – 2020 років здійснювався таким способом: від обсягу виробництва товару суб'єктами господарювання, що діють на ринку, віднімається обсяг вивезеного ними товару за межі ринку (експорт), обсяг товару, реалізованого переробним підприємством, пов'язаним із ними відносинами контролю, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та додається обсяг ввезеного товару на територію України (імпорт) (див. табл. 9).

Таблиця 9

**Розрахунок максимально можливого обсягу реалізації яєць курячих
виробниками (сільськогосподарськими підприємствами)
(ринку первинної реалізації яєць курячих)**

Рік	Обсяг виробництва в Україні, тис. шт. ³⁸	Обсяг реалізації переробним підприємствам, тис. шт. ³⁹	Обсяг експорту з України, тис. шт.	Обсяг імпорту в Україну, тис. шт.	Максимально можливий обсяг реалізації в Україні (ринку первинної реалізації яєць курячих) тис. шт. ⁴⁰
2016	7 989 600,00	«Інформація, доступ до якої обмежено»	855 547,00	1 188,00	5 489 089,30
2017	8 284 600,00	«Інформація, доступ до якої обмежено»	1 488 116,00	684,00	5 714 399,70
2018	8 735 900,00	«Інформація, доступ до якої обмежено»	1 788 200,00	604,80	5 634 740,54
2019	9 198 400,00	«Інформація, доступ до якої обмежено»	2 271 829,00	946,8	5 582 530,56
2020	8 783 200,00	«Інформація, доступ до якої обмежено»	1 766 382,30	806,4	5 962 272,81

- (199) Отже, максимально можливий обсяг загальнодержавного ринку первинної реалізації яєць курячих у 2016 році становив 5 489 089,30 тис. шт., у 2017 році – 5 714 399,70 тис. шт., у 2018 році – 5 634 740,54 тис. шт., у 2019 році – 5 582 530,56 тис. шт., у 2020 році – 5 962 272,81 тис. шт.

³⁸ Інформація про виробництво яєць формується за результатами проведення державного статистичного спостереження «Виробництво продукції тваринництва, кількість сільськогосподарських тварин та забезпеченість їх кормами»; щодо підприємств – за даними форм № 24-сг (місячна) та 24 (річна), стосовно господарств населення – розрахунки з використанням даних вибіркового обстеження щодо сільськогосподарської діяльності населення в сільській місцевості згідно з Методикою проведення розрахунків основних статистичних показників виробництва продукції тваринництва (затвердженою наказом Держстату від 22.11.2016 № 220). Листи ДССУ від 30.01.2019 № 06.5-07/19-19 (вх. № 7-01/1676 від 08.02.2019) та лист від 13.03.2019 № 15.1-11/42-19 (вх. №7-01/3177 від 14.03.2019).

³⁹ Конфіденційна інформація. Визначено розрахунковим методом. Включає в себе інформацію, яку окремі суб'єкти господарювання визначили як конфіденційну.

⁴⁰ Визначено розрахунковим методом.

- (200) Коректність визначення територіальних (географічних) меж товарного ринку була перевірена шляхом дослідження відкритості ринку щодо міжрегіональної та/або міжнародної торгівлі за формулою:

$$СВР = \frac{Q_V}{Q_{RT}} * 100\% , \text{ де}$$

СВР – ступінь відкритості ринку;

Q_V – обсяг імпорту в Україну;

Q_{RT} – загальний обсяг реалізації (придбання) товару (товарної групи) на ринку в певних територіальних (географічних) межах.

Таблиця 10

Розрахунок ступеня відкритості ринку щодо міжнародної торгівлі

Рік	Обсяг імпорту в Україну, тис. шт.	Максимально можливий обсяг реалізації в Україні, тис. шт.	Ступінь відкритості ринку, %
2016	1 188,00	5 489 089,30	0,022
2017	684,00	5 714 399,70	0,012
2018	604,80	5 634 740,54	0,011
2019	946,8	5 582 530,56	0,017
2020	806,4	5 962 272,81	0,013

- (201) Відповідно до пункту 6.3 Методики для загальнодержавного ринку, якщо ступінь відкритості цього ринку становить менше ніж 40 відсотків, його територіальними (географічними) межами є територія всієї держави.
- (202) Показник ступеня відкритості ринку в досліджуваних часових межах підтверджує, що територіальними (географічними) межами ринку первинної реалізації яєць курячих є територія держави. Отже, іноземні виробники не мають істотного впливу на загальнодержавний ринок яєць курячих.

VII. НАЙБІЛЬШІ УЧАСНИКИ РИНКУ ПЕРВИННОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ЯЄЦЬ КУРЯЧИХ У ШКАРАЛУПІ

- (203) За даними ДССУ, на 01.03.2019 на обліку в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України з кодом основного виду економічної діяльності за реєстраційними даними 01.47 «Розведення свійської птиці» за Класифікацією видів економічної діяльності ДК 009:2010 значаться 877 суб'єктів господарювання⁴¹. Під час проведення дослідження Комітет здійснив опитування найбільших за обсягами виробництва та реалізації суб'єктів господарювання, що здійснюють свою діяльність на ринку яєць курячих у шкаралупі.

7.1. Група компаній Авангард

- (204) Група компаній Авангард (далі – Група компаній Авангард, ГК Авангард) *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (205) Перелік суб'єктів господарювання⁴² ГК Авангард, які здійснювали діяльність з виробництва та реалізації яєць курячих і пов'язані між собою відносинами контролю,

⁴¹ Лист ДССУ від 13.03.2019 № 15.1-11/42-19 (вх. № 7-01/3177 від 14.03.2019).

⁴² Лист ПрАТ «Агрохолдинг Авангард» від 05.11.2019 № 39 (вх. № 8-01/13018 від 06.11.2019).

у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», на загальнодержавному ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі:

- приватне акціонерне товариство «Агрохолдинг Авангард» (далі – ПрАТ «Агрохолдинг Авангард»);
- дочірнє підприємство «Авангард – Агро» ПрАТ «Агрохолдинг Авангард» (далі – ДП «Авангард – Агро»);
- дочірнє підприємство «Зоря» ПАТ «Агрохолдинг Авангард» (далі – ДП «Зоря»);
- дочірнє підприємство «Птахогосподарство «Чорнобаївське» ПАТ «Агрохолдинг Авангард» (далі – ДП «Птахогосподарство «Чорнобаївське»);
- приватна науково-виробнича компанія «Інтербізнес» (далі – ПНВК «Інтербізнес», Компанія);
- товариство з обмеженою відповідальністю «Імперово Фудз» (далі – ТОВ «Імперово Фудз»).

(206) Перелік суб'єктів господарювання (станом на 05.11.2019), які здійснювали діяльність з виробництва та реалізації яєць курячих та входять до складу ГК Авангард і пов'язані відносинами контролю, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», діяльність яких тимчасово призупинена⁴³:

- дочірнє підприємство «Птахофабрика «Червоний прапор» ПАТ «Агрохолдинг Авангард»;
- племінне птахівниче товариство з обмеженою відповідальністю «Птицекомплекс»;
- агропромислове сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Южная-Холдінг»;
- дочірнє підприємство «Птахогосподарство «Южная-Холдінг» АСГТОВ «Южная-Холдінг»;
- дочірнє підприємство «Птахогосподарство «Лозуватське» ТОВ «Аграрний Холдинг Авангард»;
- дочірнє підприємство «Птахогосподарство «Волноваське» ПНВК «Інтербізнес»;
- дочірнє підприємство «Птахогосподарство Донецьке» СТОВ «Донецька птахофабрика».

(207) Під час проведення дослідження Комітет встановив, що протягом 2016 – 2018 років та до листопада 2019 року кінцевим бенефіціарним власником ГК Авангард було зазначено «Інформація, доступ до якої обмежено».

(208) Компанія «ТНА Корпорейт Солюшнз ЛЛС» направила клопотання до Комітету (від 24.03.2020 № 06, вх. Комітету № 8-01/3766 від 24.03.2020) щодо підтвердження прийняття Комітетом повідомлення ТНА Корпорейт Солюшнз ЛЛС про «Інформація, доступ до якої обмежено» (інформація відповідно до листа ПрАТ «Агрохолдинг Авангард» від 14.04.2020 № 18 (вх. № 8-01/4812 від 14.04.2020).

(209) Відповідно до даних Міністерства юстиції України кінцевим бенефіціарним власником ГК Авангард зазначено юридичну особу – «Інформація, доступ до якої обмежено».

(210) Стислий опис зазначених суб'єктів господарювання наведено нижче.

7.1.1. ПрАТ «Агрохолдинг Авангард»

(211) ПрАТ «Агрохолдинг Авангард» («Інформація, доступ до якої обмежено») є юридичною особою, здійснює «Інформація, доступ до якої обмежено».

⁴³ Лист ПрАТ «Агрохолдинг Авангард» від 05.11.2019 № 39 (вх. № 8-01/13018 від 06.11.2019).

- (212) У 2019 році проведено чергові загальні збори акціонерів публічного акціонерного товариства «Агрохолдинг Авангард», за результатами яких, зокрема, змінено найменування товариства з публічного акціонерного товариства «Агрохолдинг Авангард» на приватне акціонерне товариство «Агрохолдинг Авангард», внесені зміни до Статуту та затверджено його в новій редакції⁴⁴.
- (213) ПрАТ «Агрохолдинг Авангард» володіє сучасними виробничими потужностями по всій Україні (філії), головний офіс знаходиться в *«Інформація, доступ до якої обмежено»*. На підприємствах міститься *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (214) ПрАТ «Агрохолдинг Авангард» є *«Інформація, доступ до якої обмежено»*⁴⁵.
- (215) Видами діяльності за КВЕД, зокрема, є: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (216) Перелік філій⁴⁶ ПрАТ «Агрохолдинг Авангард»:
- ФІЛІЯ «АВАНГАРД» ПрАТ «Агрохолдинг Авангард»; *«Інформація, доступ до якої обмежено»*;
- ФІЛІЯ «КІРОВСЬКИЙ» ПрАТ «Агрохолдинг Авангард»; *«Інформація, доступ до якої обмежено»*;
- ФІЛІЯ «КРОСС-П/Ф «ЗОРЯ» ПрАТ «Агрохолдинг Авангард»; *«Інформація, доступ до якої обмежено»*;
- ФІЛІЯ «ПТАХОФАБРИКА «АВІС» ПрАТ «Агрохолдинг Авангард»; *«Інформація, доступ до якої обмежено»*;
- ФІЛІЯ «ПТАХОФАБРИКА «ПЕРШЕ ТРАВНЯ» ПрАТ «Агрохолдинг Авангард»; *«Інформація, доступ до якої обмежено»*;
- ФІЛІЯ «ЧЕРНІВЕЦЬКА ПТАХОФАБРИКА» ПрАТ «Агрохолдинг Авангард»; *«Інформація, доступ до якої обмежено»*;
- ФІЛІЯ «ЧОРНОБАЇВСЬКЕ» ПрАТ «Агрохолдинг Авангард»; *«Інформація, доступ до якої обмежено»*;
- ФІЛІЯ «ВІННИЦЬКА ПТАХОФАБРИКА» ПрАТ «Агрохолдинг Авангард»; *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (217) У 2018 році ПАТ «Агрохолдинг Авангард» збільшило виробничі потужності шляхом відновлення діяльності птахофабрик, яка раніше була призупинена, а саме філії «Кіровський» ПАТ «Агрохолдинг Авангард».
- (218) *«Інформація, доступ до якої обмежено»* відбувається переважно через ТОВ «Імперово Фудз», також кожна птахофабрика може *«Інформація, доступ до якої обмежено»*. Доставка здійснюється з найближчої до складу покупця птахофабрики машинами найманого перевізника, при доставці на локальні мережі птахофабрики використовують власний транспорт.
- (219) Відокремлені підрозділи-філії діють на підставі розроблених та впроваджених Програм-передумов НАССР. Філія «Птахофабрика «Перше Травня» ПАТ «Агрохолдинг Авангард» запровадила систему НАССР.

⁴⁴ Лист ПрАТ «Агрохолдинг Авангард» від 03.01.2020 № 3 (вх. № 8-01/225 від 08.01.2020).

⁴⁵ <https://avangardco.ua/investoram/nasha-kompanija/>.

⁴⁶ Лист ПрАТ «Агрохолдинг Авангард» від 05.04.2021 № 7 (вх. № 8-01/46 від 06.04.2021).

- (220) Також діють сертифіковані системи управління безпечністю харчових продуктів у філії «Птахофабрика «Авіс» ПАТ «Агрохолдинг Авангард» та у філії «Чорнобаївське» ПАТ «Агрохолдинг Авангард».
- (221) ПАТ «Агрохолдинг Авангард» використовує торговельні марки відповідно до укладених ліцензійних договорів про передачу прав на використання торговельної марки (знака для товарів і послуг) згідно з такими свідоцтвами:
- Свідоцтво на знак для товарів і послуг України «КВОЧКА»;
 - Свідоцтво на знак для товарів і послуг України «КВОЧКА ДОМАШНІ»;
 - Свідоцтво на знак для товарів і послуг України «АГРОХОЛДИНГ АВАНГАРД»;
 - Свідоцтво на знак для товарів і послуг України «AGROHOLDING AVANGARD»;
 - Свідоцтво на знак для товарів і послуг України «AVANGARDCO».
- (222) Протягом 2016 – 2020 років із загального обсягу вироблених яєць курячих сільськогосподарськими підприємствами в Україні ПрАТ «Агрохолдинг Авангард» виробило⁴⁷ у 2016 році 25,29 %, у 2017 році – 19,62 %, у 2018 році – 13,13 %, у 2019 році – 21,29 %, у 2020 році – 20,93 % (2 020 499,10 тис. шт. – у 2016 році, 1 625 607,20 тис. шт. – у 2017 році, 1 146 640,80 тис. шт. – у 2018 році, 1 957 913,53 тис. шт. – у 2019 році, 1 838 598,43 тис. шт. – у 2020 році).

7.1.2. ДП «Авангард – Агро»

- (223) ДП «Авангард – Агро» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є юридичною особою, здійснює *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (224) Видами діяльності за КВЕД, зокрема, є: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (225) ДП «Авангард – Агро» не має комерційного (фірмового) найменування, торговельної марки, інших позначень, які можуть використовуватися тільки за згодою.
- (226) Під час продажу яєць пріоритетними покупцями були ТОВ «Імперово Фудз», філія «Авангард» ПрАТ «Агрохолдинг Авангард» та філія «Птахофабрика «Авіс» ПрАТ «Агрохолдинг Авангард».
- (227) Протягом 2016 – 2018 років із загального обсягу вироблених яєць курячих сільськогосподарськими підприємствами в Україні ДП «Авангард – Агро» виробило⁴⁸ у 2016 році 0 %, у 2017 році – 3,68 %, у 2018 році – 4,29 % (0 тис. шт. у 2016 році, 304 821,91 тис. шт. – у 2017 році та 374 752,31 тис. шт. – у 2018 році).
- (228) ДП «Авангард – Агро» протягом 2019 – 2020 років не здійснювало виробництва та реалізації яєць курячих.

7.1.3. ДП «Зоря»

- (229) ДП «Зоря» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є юридичною особою, здійснює *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (230) Видами діяльності за КВЕД, зокрема, є: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (231) ДП «Зоря» не має комерційного (фірмового) найменування, торговельної марки, інших позначень, які можуть використовуватися тільки за згодою.
- (232) *«Інформація, доступ до якої обмежено»* було ТОВ «Імперово Фудз».

⁴⁷ Визначено розрахунковим способом.

⁴⁸ Визначено розрахунковим способом.

- (233) Протягом 2016 – 2018 років із загального обсягу вироблених яєць курячих сільськогосподарськими підприємствами в Україні ДП «Зоря» виробило⁴⁹ у 2016 році 0 %, у 2017 році – 0,009 %, у 2018 році – 0,009 % (0 тис. шт. – у 2016 році, 72 438,18 тис. шт. – у 2017 році та 79 680,46 тис. шт. – у 2018 році).
- (234) ДП «Зоря» протягом 2019 – 2020 років не здійснювало виробництва та реалізації яєць курячих.

7.1.4. ДП «Птахогосподарство «Чорнобаївське»

- (235) ДП «Птахогосподарство «Чорнобаївське» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є юридичною особою, здійснює *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (236) Видами діяльності за КВЕД, зокрема, є: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (237) Реалізація яєць курячих у шкаралупі на внутрішній ринок здійснюється в межах всієї України через систему оптової торгівлі (дистриб'ютори та посередники).
- (238) ДП «Птахогосподарство «Чорнобаївське» не має комерційного (фірмового) найменування, торговельної марки, інших позначень, які можуть використовуватися тільки за згодою.
- (239) *«Інформація, доступ до якої обмежено»* були ТОВ «Імперово Фудз», філія «Птахофабрика «Авіс» ПАТ «Агрохолдинг Авангард».
- (240) Протягом 2016 – 2018 років із загального обсягу вироблених яєць курячих сільськогосподарськими підприємствами в Україні ДП «Птахогосподарство «Чорнобаївське» виробило⁵⁰ у 2016 році 0 %, у 2017 році – 3,90 %, у 2018 році – 5,02 %, у 2019 році – 0,34 % (0 тис. шт. – у 2016 році, 322 820,23 тис. шт. – у 2017 році, 438 584,25 тис. шт. – у 2018 році та 31 727,48 тис. шт. – у 2019 році).
- (241) ДП «Птахогосподарство «Чорнобаївське» протягом 2020 року не здійснювало виробництва та реалізації яєць курячих.

7.1.5. ПНВК «Інтербізнес»

- (242) ПНВК «Інтербізнес» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є юридичною особою, здійснює *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (243) Видами діяльності за КВЕД, зокрема, є: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (244) **Перелік філій ПНВК «Інтербізнес» станом на 21.12.2018⁵¹:**
- ФІЛІЯ «БОГОДУХІВСЬКА ПТАХОФАБРИКА» ПНВК «Інтербізнес»; *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
 - ФІЛІЯ «ВОЛНОВАСЬКА ПТАХОФАБРИКА» ПНВК «Інтербізнес»; *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
 - ФІЛІЯ «ГОРОДЕНКІВСЬКА ПТАХОФАБРИКА» ПНВК «Інтербізнес»; *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
 - ФІЛІЯ «ДОНЕЦЬКА ПТАХОФАБРИКА» ПНВК «Інтербізнес»; *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.

⁴⁹ Визначено розрахунковим способом.

⁵⁰ Визначено розрахунковим способом.

⁵¹ Лист ПНВК «Інтербізнес» від 03.04.2019 № 68 (вх. № 8-01/4184 від 04.04.2019).

- ФІЛІЯ «ЛОЗУВАТСЬКА ПТАХОФАБРИКА» ПНВК «Інтербізнес»; *«Інформація, доступ до якої обмежено».*
 - ФІЛІЯ «МАКАРІВСЬКА ПТАХОФАБРИКА» ПНВК «Інтербізнес»; *«Інформація, доступ до якої обмежено».*
 - ФІЛІЯ «РОГАТИНСЬКА ПТАХОФАБРИКА» ПНВК «Інтербізнес»; *«Інформація, доступ до якої обмежено».*
 - ФІЛІЯ «СНІГУРІВСЬКА ПТАХОФАБРИКА» ПНВК «Інтербізнес»; *«Інформація, доступ до якої обмежено».*
 - ФІЛІЯ «ГОРОДИЩЕНСЬКА» ПНВК «Інтербізнес»; *«Інформація, доступ до якої обмежено».*
 - ФІЛІЯ «ЗАПОРІЗЬКА» ПНВК «Інтербізнес»; *«Інформація, доступ до якої обмежено».*
 - ФІЛІЯ «СТАРОВІРІВСЬКА» ПНВК «Інтербізнес»; *«Інформація, доступ до якої обмежено».*
 - ФІЛІЯ «ХАРКІВСЬКА» ПНВК «Інтербізнес»; *«Інформація, доступ до якої обмежено».*
 - ФІЛІЯ «ЧЕРКАСЬКА» ПНВК «Інтербізнес»; *«Інформація, доступ до якої обмежено».*
 - ФІЛІЯ «БАХМУТСЬКА ПТАХОФАБРИКА» ПНВК «Інтербізнес»; *«Інформація, доступ до якої обмежено».*
- (245) ПНВК «Інтербізнес» збільшила виробничі потужності у 2018 році шляхом відновлення діяльності власних виробничих потужностей у філіях «Снігурівська птахофабрика», «Донецька птахофабрика», «Волноваська птахофабрика», «Богодухівська птахофабрика» ПНВК «Інтербізнес», створення філії «Бахмутська птахофабрика» ПНВК «Інтербізнес» на базі частини нерухомості Компанії, що знаходиться в її власності, та оренди частини виробничих приміщень і створення додаткових 5 філій: «Городищенська», «Старовірівська», «Черкаська», «Харківська» та «Запорізька»⁵².
- (246) За даними ПНВК «Інтербізнес»⁵³, які надано Комітету у 2021 році, у переліку суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність з *«Інформація, доступ до якої обмежено»* протягом 2019 – 2020 років та входять до складу групи суб'єктів господарювання, пов'язаних відносинами контролю, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», наведено також:
- ФІЛІЯ «БАРИШІВСЬКА» ПНВК «Інтербізнес»;
 - ФІЛІЯ «БРОВАРСЬКА» ПНВК «Інтербізнес»;
 - Дочірнє підприємство «Птахогосподарство «Волноваське» ПНВК «Інтербізнес»;
 - Дочірнє підприємство «Птахогосподарство «Донецьке».
- (247) *«Інформація, доступ до якої обмежено»* відбувається переважно через ТОВ «Імперово Фудз», також кожна птахофабрика може *«Інформація, доступ до якої обмежено»*. Доставка здійснюється з найближчої до складу покупця птахофабрики машинами найманого перевізника, при доставці на локальні мережі птахофабрики використовують власний транспорт.

⁵² Лист ПНВК «Інтербізнес» від 03.04.2019 № 68 (пункт 25) (вх. № 8-01/4184 від 04.04.2019).

⁵³ Лист ПНВК «Інтербізнес» від 07.06.2021 № 18, пункт 4 (вх. № 8-01/8039 від 10.06.2021).

- (248) На 31.12.2018 відокремлені підрозділи-філії діють на підставі розроблених та впроваджених Програм-передумов НАССР. Також діють сертифіковані системи управління безпечністю харчових продуктів у філії «Запорізька» ПНБК «Інтербізнес» та у філії «Харківська» ПНБК «Інтербізнес».
- (249) ПНБК «Інтербізнес» використовує торговельні марки відповідно до укладених ліцензійних договорів про передачу прав на використання торговельної марки (знака для товарів і послуг) згідно з такими свідоцтвами:
- Свідоцтво на знак для товарів і послуг України «КВОЧКА»;
 - Свідоцтво на знак для товарів і послуг України «КВОЧКА ДОМАШНІ»;
 - Свідоцтво на знак для товарів і послуг України «АГРОХОЛДИНГ АВАНГАРД»;
 - Свідоцтво на знак для товарів і послуг України «AGROHOLDING AVANGARD»;
 - Свідоцтво на знак для товарів і послуг України «AVANGARDCO».
- (250) *«Інформація, доступ до якої обмежено»* здійснюється переважно через ТОВ «Імперово Фудз», також птахофабрики самостійно укладають прямі договори з дрібним гуртом та локальними мережами.
- (251) Протягом 2016 – 2020 років із загального обсягу вироблених яєць курячих сільськогосподарські підприємства в Україні ПНБК «Інтербізнес» виробили⁵⁴ у 2016 році 2,03 %, у 2017 році – 0,89 %, у 2018 році – 5,93 %, у 2019 році – 16,61 % і в 2020 році – 18,52 % (162 037,0 тис. шт. – у 2016 році, 73 755,0 тис. шт. – у 2017 році, 518 154,0 тис. шт. – у 2018 році, 1 527 951,0 тис. шт. – у 2019 році та 1 626 336,10 тис. шт. – у 2020 році).

7.1.6. ТОВ «Імперово Фудз»

- (252) ТОВ «Імперово Фудз» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є юридичною особою, здійснює виробництво *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (253) Видами діяльності за КВЕД, зокрема, є: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (254) ТОВ «Імперово Фудз» не є виробником яєць курячих, а здійснює реалізацію яєць курячих, вироблених на потужностях суб'єктів господарювання, пов'язаних із ТОВ «Імперово Фудз» відносинами контролю, у розумінні статті 1 Закону, та *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (255) Виробничі потужності ТОВ «Імперово Фудз» орендує на підставі договору оренди. Зазначені потужності розташовуються за адресою: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (256) ТОВ «Імперово Фудз» володіє торгтвельними марками за такими свідоцтвами:
- Свідоцтво на знак для товарів і послуг України № 162365 від 10.10.2012;
 - Свідоцтво на знак для товарів і послуг України № 203439 від 10.09.2015;
 - Свідоцтво на знак для товарів і послуг України № 204515 від 12.10.2015;
 - Свідоцтво на знак для товарів і послуг України № 204516 від 12.10.2015.
- (257) ТОВ «Імперово Фудз» здійснює *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.

⁵⁴ Визначено розрахунковим способом.

7.1.7. Частка Групи компаній Авангард на ринку

- (258) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою.
- (259) Суб'єктом господарювання визнається в тому числі група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (260) З огляду на зазначене група суб'єктів господарювання у складі ПрАТ «Агрохолдинг Авангард», ДП «Авангард – Агро», ДП «Зоря», ДП «Птахогосподарство «Чорнобаївське», ПНВК «Інтербізнес», ТОВ «Імперово Фудз», що здійснюють діяльність із *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, утворюють єдиний суб'єкт господарювання в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (261) Протягом 2016 – 2020 років із загального обсягу вироблених яєць курячих сільськогосподарськими підприємствами в Україні ГК Авангард вироблено⁵⁵ у 2016 році 27,32 %, у 2017 році – 28,96 %, у 2018 році – 29,28 %, у 2019 році – 38,24 %, у 2020 році – 39,45 % (2 182 536,10 тис. шт. – у 2016 році, 2 399 442,53 тис. шт. – у 2017 році, 2 557 815,82 тис. шт. – у 2018 році, 3 517 592,01 тис. шт. – у 2019 році та 3 464 934,34 тис. шт. – у 2020 році).
- (262) Частки суб'єктів господарювання, які діють на ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі, розраховано за формулою нижче:

$$P_j = \frac{Q_j}{Q_{PT}} * 100\% , \text{ де}$$

P_j – частка на ринку j -го суб'єкта ($j = 1, 2, \dots, n$);

Q_j – обсяг яєць курячих у шкаралупі, реалізований j -м суб'єктом господарювання на внутрішній ринок;

Q_{PT} – обсяг ринку.

- (263) **Отже, частка ГК Авангард на ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі становить 14,63 % у 2016 році, 21,20 % у 2017 році та 20,51 % у 2018 році, 28,13 % у 2019 році, 39,93 % у 2020 році⁵⁶.**
- (264) Під час дослідження Комітет виявив ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції у 2018 та 2019 роках Групою компаній Авангард (див. розділ IX цього звіту).

7.2. Група компаній Ovostar Union

- (265) Група компаній Ovostar Union (далі – Група компаній Ovostar Union, ГК Ovostar Union) - одна з провідних агропромислових компаній України, що входить до трійки лідерів виробників курячих яєць в Україні з вертикальною інтеграцією бізнес-процесів. Основним напрямом діяльності компанії є *«Інформація, доступ до якої обмежено»*. Крім того, ГК Ovostar Union виробляє *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.

⁵⁵ Визначено розрахунковим способом.

⁵⁶ Визначено розрахунковим способом.

Продукція виробництва ГК Ovostar Union широко представлена й за межами України. Через ретельний контроль *«Інформація, доступ до якої обмежено»*⁵⁷.

- (266) Серед суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у складі ГК Ovostar Union, на ринку яєць курячих у шкаралупі, діють такі суб'єкти господарювання⁵⁸:
- товариство з обмеженою відповідальністю «ОВОСТАР» (далі – ТОВ «ОВОСТАР»);
 - товариство з обмеженою відповідальністю «ЯСЕНСВІТ» (далі – ТОВ «ЯСЕНСВІТ»);
 - приватне акціонерне товариство «Птахофабрика «Україна» (далі – ПрАТ «Птахофабрика «Україна»);
 - приватне акціонерне товариство «МАЛИНОВЕ» (далі – ПрАТ «МАЛИНОВЕ»);
 - приватне акціонерне товариство «Крушинський птахівничий комплекс» (далі – ПрАТ «КРУПТАКО»);
 - товариство з обмеженою відповідальністю «Скибинський комбікормовий завод» (далі – ТОВ «Скибинський комбікормовий завод»).
- (267) Стислий опис вказаних суб'єктів господарювання наведено нижче.
- (268) *«Інформація, доступ до якої обмежено»* здійснюють:
- International Food Trade Limited;
 - SIA «Ovostar Europe»;
 - OAE Food Trade FZE.

7.2.1. ТОВ «ОВОСТАР»

- (269) ТОВ «ОВОСТАР» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є юридичною особою, вид діяльності: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (270) Кінцевим бенефіціарним власником (контролером) ТОВ «ОВОСТАР» є *«Інформація, доступ до якої обмежено»*. Видами діяльності ТОВ «ОВОСТАР» за КВЕД, зокрема, є: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (271) Для ресторанів, готелів, кулінарних відділів торгових мереж, де дотримуються високі стандарти харчової безпеки, ТОВ «ОВОСТАР» пропонує курячі яйця, які пройшли спеціальну обробку. Технологія включає в себе мийку та дезінфекцію курячого яйця з подальшою обробкою шкаралупи воском із білих харчових олій для збереження природної оболонки. При цьому зберігаються всі фізичні і хімічні властивості свіжого курячого яйця⁵⁹.
- (272) ТОВ «ОВОСТАР» не має поголів'я птиці. При цьому яйце куряче, яке в ТОВ «ОВОСТАР» проходить додатковий процес виробництва (обробки), купується в інших компаній ГК Ovostar Union.
- (273) ТОВ «ОВОСТАР» здійснює виробництво яйця курячого обробленого відповідно до ТУ У 01.20 - 0320864370 – 003:2007 «Яйця курячі оброблені. Технічні умови». Виробництво яєчних продуктів відповідає стандарту ISO 9001:2015. Яйце куряче оброблене реалізується напряму підприємствам для промислового використання.
- (274) Перелік яйцепродуктів (продуктів переробки яєць), виробництво та реалізацію яких здійснювало ТОВ «ОВОСТАР» у 2017 – 2018 роках, включає в себе:

⁵⁷ *«Інформація, доступ до якої обмежено»*

⁵⁸ Лист ТОВ «Овостар» від 27.03.2019 № OV-26/03/19-477-1 (вх. від 02.04.2019 № 8-01/4012).

⁵⁹ <https://www.ovostar.global/ua/products/egg/whole-egg/washed-chicken-egg/>

- *«Інформація, доступ до якої обмежено»;*
 - *«Інформація, доступ до якої обмежено»;*
 - *«Інформація, доступ до якої обмежено»;*
 - *«Інформація, доступ до якої обмежено»;*
 - *«Інформація, доступ до якої обмежено»;*
 - *«Інформація, доступ до якої обмежено»;*
 - *«Інформація, доступ до якої обмежено»;*
 - *«Інформація, доступ до якої обмежено»;*
 - *«Інформація, доступ до якої обмежено»;*
 - *«Інформація, доступ до якої обмежено».*
- (275) Для виробництва яйцепродуктів (продуктів переробки яєць) ТОВ «ОВОСТАР» використовує яйця курячі, які купуються в інших компаній групи. Також у 2018 році ТОВ «ОВОСТАР» додатково переробляло яйце куряче інших контрагентів на умовах давальницького виробництва.
- (276) ТОВ «ОВОСТАР» має такі знаки для товарів і послуг:
- слоган «100 % яєчно!»;
 - логотип «Овостар»;
 - назва «Овостар»;
 - назва «OVOSTAR»;
 - назва «OVOSTAR UNION».

7.2.2 ТОВ «ЯСЕНСВІТ»

- (277) ТОВ «ЯСЕНСВІТ» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є юридичною особою та однією з птахофабрик ГК «Овостар», вид діяльності: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (278) Кінцевим бенефіціарним власником (контролером) ТОВ «ЯСЕНСВІТ» є *«Інформація, доступ до якої обмежено»*. Видами діяльності ТОВ «ЯСЕНСВІТ» за КВЕД, зокрема, є: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (279) ТОВ «ЯСЕНСВІТ» володіє власним інкубатором, є власний майданчик із вирощування та утримування батьківського поголів'я, самостійно виготовляє комбікорм для годівлі птиці.
- (280) У ТОВ «ЯСЕНСВІТ» є власна система дистрибуції. Доставка здійснюється власним автопарком та найманим транспортом.
- (281) Виробництво та реалізація яєць курячих харчових здійснюється відповідно до вимог ТУ У 01.2-05477066-001:2008 «Яйця курячі харчові. Технічні умови» для внутрішнього ринку та відповідно до вимог Регламенту Комісії (ЄС) № 589/2008 «Що встановлює докладні правила щодо імплементації Регламенту Ради (ЄС) «1234/2007 про стандарти продажу для яєць» від 23 червня 2008 року для експорту».
- (282) ТОВ «ЯСЕНСВІТ» має такі знаки для товарів і послуг:
- «Біле яйце на червоній підложці»;
 - «Омега-3»;
 - «Для малечі. Найкраще для найрідніших»;
 - «БОГАТИР»;
 - «Справжній Гулівер»;
 - «Просто яйця»;
 - «Для пухленьких пирогів»;
 - «Free range»;

- «Фермерські»;
- «Селянські»;
- «Овчик»;
- «Біо яйця»;
- «Про своє здоров'я дбайте – свіжі яйця споживайте»;
- «СмачноOVO»;
- «Жива».

- (283) Пріоритетними видами продукції для покупців ТОВ «ЯСЕНСВІТ» було нефасоване яйце.
- (284) Реалізація яєць здійснюється по всій території України (крім тимчасово окупованих територій і зони проведення ООС). Основними каналами збуту є «Інформація, доступ до якої обмежено». Реалізація через оптовий канал значно менша.

7.2.3. ПрАТ «Птахофабрика «Україна»

- (285) ПрАТ «Птахофабрика «Україна» («Інформація, доступ до якої обмежено») є юридичною особою, вид діяльності: «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (286) Кінцевим бенефіціарним власником (контролером) ПрАТ «Птахофабрика «Україна» є «Інформація, доступ до якої обмежено». Видами діяльності ПрАТ «Птахофабрика «Україна» за КВЕД, зокрема, є: «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (287) ПрАТ «Птахофабрика «Україна» не має повного технологічного циклу виробництва яйця курячого, «Інформація, доступ до якої обмежено» в ТОВ «ЯСЕНСВІТ» та здійснює «Інформація, доступ до якої обмежено», що пов'язані відносинами контролю, а саме: у 2017 році підприємствам ТОВ «ОВОСТАР» та ПрАТ «МАЛИНОВЕ», а в 2018 році «Інформація, доступ до якої обмежено» – ТОВ «ОВОСТАР». Не здійснює дистрибуції яйця курячого.
- (288) Виробництво та реалізація яєць курячих харчових здійснюється відповідно до вимог ТУ У 01.2-05477066-001:2008 «Яйця курячі харчові. Технічні умови».
- (289) ПрАТ «Птахофабрика «Україна» не має комерційного (фірмового) найменування, торговельних марок (знаків для товарів і послуг) та інших позначень, які можуть використовуватися за згодою підприємства.

7.2.4 ПрАТ «МАЛИНОВЕ»

- (290) ПрАТ «МАЛИНОВЕ» («Інформація, доступ до якої обмежено») є юридичною особою, вид діяльності: «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (291) Кінцевим бенефіціарним власником (контролером) ПрАТ «МАЛИНОВЕ» є «Інформація, доступ до якої обмежено». Видами діяльності ПрАТ «МАЛИНОВЕ» за КВЕД, зокрема, є: «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (292) ПрАТ «МАЛИНОВЕ» має відокремлений підрозділ – філія «Ставищанське» («Інформація, доступ до якої обмежено»).
- (293) ПрАТ «МАЛИНОВЕ» не має повного технологічного циклу виробництва яйця курячого, «Інформація, доступ до якої обмежено» в ТОВ «ЯСЕНСВІТ». Здійснює «Інформація, доступ до якої обмежено» підприємствам, що пов'язані відносинами контролю. В період із січня 2016 по березень 2017 року здійснювало закупівлю яйця курячого у ПрАТ «Птахофабрика «Україна».

7.2.5 ПрАТ «КРУПТАКО»

- (294) ПрАТ «КРУПТАКО» («Інформація, доступ до якої обмежено») є юридичною особою, вид діяльності: «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (295) Кінцевим бенефіціарним власником (контролером) ПрАТ «КРУПТАКО» є «Інформація, доступ до якої обмежено». Видами діяльності ПрАТ «КРУПТАКО» за КВЕД, зокрема, є: «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (296) ПрАТ «КРУПТАКО» має такі знаки для товарів і послуг:
- «Світ яєць»;
 - «Ранковий смак»;
 - «Рекомендовано для дитячого харчування» (логотип);
 - «Яйце, як і задумано природою»;
 - «Ідеал Баланс»;
 - «Моє сонечко»;
 - «XXL»;
 - «пан м'ясник».
- (297) ПрАТ «КРУПТАКО» не має поголів'я птиці та не здійснювало діяльності з виробництва й реалізації яєць курячих у шкаралупі.

7.2.6 ТОВ «Скибинський комбікормовий завод»

- (298) ТОВ «Скибинський комбікормовий завод» («Інформація, доступ до якої обмежено») є юридичною особою.
- (299) Кінцевим бенефіціарним власником (контролером) ТОВ «Скибинський комбікормовий завод» є «Інформація, доступ до якої обмежено». Видами діяльності ТОВ «Скибинський комбікормовий завод» за КВЕД, зокрема, є: «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (300) ТОВ «Скибинський комбікормовий завод» не має комерційного (фірмового) найменування, торговельних марок (знаків для товарів і послуг) та інших позначень, які можуть використовуватися за згодою підприємства.
- (301) ТОВ «Скибинський комбікормовий завод» не має поголів'я птиці та не здійснювало діяльності з виробництва й реалізації яєць курячих у шкаралупі.

7.2.7 Частка групи компаній Ovostar Union

- (302) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» група суб'єктів господарювання у складі: ТОВ «ОВОСТАР», ТОВ «ЯСЕНСВІТ», ПрАТ «Птахофабрика «Україна», ПрАТ «МАЛИНОВЕ», ПрАТ «КРУПТАКО» та ТОВ «Скибинський комбікормовий завод», що здійснюють діяльність «Інформація, доступ до якої обмежено», утворюють єдиний суб'єкт господарювання.
- (303) Протягом 2016 – 2018 років ГК Ovostar Union вироблено у 2016 році 18,51 %, у 2017 році – 20,03 %, у 2018 році – 18,60 %, у 2019 році – 17,26 %, у 2020 році – 19,03 % із загального обсягу всіх вироблених яєць курячих сільськогосподарськими підприємствами в Україні⁶⁰ (1 478 672 тис. шт. у 2016 році, 1 659 193 тис. шт. у 2017 році, 1 625 001,9 тис. шт. у 2018 році, 1 587 494,2 тис. шт. у 2019 році, 1 671 640,8 тис. шт. у 2020 році).

⁶⁰ Визначено розрахунковим способом.

- (304) **Частка ГК Ovostar Union на ринку первинної реалізації яєць курячих у шкарлупі розрахована в таблиці 13 та становить 13,93 % у 2016 році, 12,39 % у 2017 році, 12,90 % у 2018 році, 11,13 % у 2019 році та 12,67 % у 2020 році.**

7.3. Група компаній «Інтер-Агросистеми»

- (305) Група компаній «Інтер-Агросистеми» (далі – ГК «Інтер-Агросистеми») *«Інформація, доступ до якої обмежено».*
- (306) Зокрема, серед суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у складі ГК «Інтер-Агросистеми», діяльність *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, наявні такі⁶¹:
- товариство з обмеженою відповідальністю «Агрофірма «Дніпропетровська» (далі – ТОВ «Агрофірма «Дніпропетровська»);
 - товариство з додатковою відповідальністю «Кременчуцька птахофабрика» (далі – ТДВ «Кременчуцька птахофабрика»);
 - товариство з обмеженою відповідальністю «Марганецька птахофабрика» (далі – ТОВ «Марганецька птахофабрика»);
 - приватне акціонерне товариство «Полтавська птахофабрика» (далі – ПрАТ «Полтавська птахофабрика»);
 - товариство з обмеженою відповідальністю «Куйбишевська птахофабрика» (далі – ТОВ «Куйбишевська птахофабрика»);
 - товариство з обмеженою відповідальністю «Птахофабрика «Зарічна» (далі – ТОВ «Птахофабрика «Зарічна»);
 - товариство з обмеженою відповідальністю «Татіс» (далі – ТОВ «Татіс»).
- (307) Стислий опис вказаних суб'єктів господарювання наведено нижче.
- (308) Крім того, до складу ГК «Інтер-Агросистеми» входять⁶²:
- *«Інформація, доступ до якої обмежено»;*
 - *«Інформація, доступ до якої обмежено».*

7.3.1 ТОВ «Агрофірма «Дніпропетровська»

- (309) ТОВ «Агрофірма «Дніпропетровська» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є юридичною особою.
- (310) Відповідно до даних Міністерства юстиції України⁶³ перелік засновників (учасників) ТОВ «Агрофірма «Дніпропетровська»: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*. Власник істотної участі невідомий, кінцевий бенефіціарний власник (контролер) юридичної особи відсутній.
- (311) Видами діяльності ТОВ «Агрофірма «Дніпропетровська» за КВЕД, зокрема, є: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.

⁶¹ <http://www.poultryukraine.com/ru/about-association/structure/&print=1>.

⁶² Лист ТОВ «ІНТЕР-ЗАПОРІЖЖЯ» від 04.04.2019 № 40/б (вх. № 8-01/324-кі від 10.04.2019).

⁶³ *«Інформація, доступ до якої обмежено».*

- (312) У 2017 – 2018 роках здійснювало виробництво та реалізацію таких видів продуктів: яйця курячі столові категорії СО, СВ, С1, С2 (відповідно до ДСТУ 5028:2007 «Яйця курячі оброблені. Технічні умови»).
- (313) ТОВ «Агрофірма «Дніпропетровська» не має комерційного (фірмового) найменування, торговельної марки тощо.
- (314) Реалізація яєць здійснюється на внутрішній ринок України без обмежень щодо реалізації в межах конкретних областей.
- (315) У ТОВ «Агрофірма «Дніпропетровська» існує тільки система оптової торгівлі.

7.3.2 ТДВ «Кременчуцька птахофабрика»

- (316) ТДВ «Кременчуцька птахофабрика» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є юридичною особою.
- (317) Відповідно до даних Міністерства юстиції України перелік засновників (учасників) ТДВ «Кременчуцька птахофабрика»: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, кінцевий бенефіціарний власник (контролер) у юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (318) Видами діяльності за КВЕД, зокрема, є: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (319) У 2017 - 2018 роках здійснювало виробництво та реалізацію таких видів продуктів: яйця курячі столові категорії СО, СВ, С1, С2 (відповідно до ДСТУ 5028:2007 «Яйця курячі оброблені. Технічні умови»).
- (320) ТДВ «Кременчуцька птахофабрика» не має комерційного (фірмового) найменування, торговельної марки тощо.
- (321) Реалізація яєць здійснюється на внутрішній ринок України без обмежень щодо реалізації в межах конкретних областей.
- (322) У ТДВ «Кременчуцька птахофабрика» існує тільки система оптової торгівлі.

7.3.3 ТОВ «Марганецька птахофабрика»

- (323) ТОВ «Марганецька птахофабрика» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є юридичною особою.
- (324) Відповідно до даних Міністерства юстиції України перелік засновників (учасників) ТОВ «Марганецька птахофабрика»: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*. Кінцевий бенефіціарний власник (контролер) у юридичної особи відсутній.
- (325) Видами діяльності за КВЕД, зокрема, є: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (326) ТОВ «Марганецька птахофабрика» здійснювало виробництво та реалізацію таких видів продуктів: яйця курячі столові категорії СО, СВ, С1, С2 (відповідно до ДСТУ 5028:2007 «Яйця курячі оброблені. Технічні умови»).
- (327) ТОВ «Марганецька птахофабрика» не має комерційного (фірмового) найменування, торгової марки тощо.
- (328) Реалізація яєць здійснюється на внутрішній ринок України без обмежень щодо реалізації в межах конкретних областей.
- (329) У ТОВ «Марганецька птахофабрика» існує тільки система оптової торгівлі.

7.3.4. ПрАТ «Полтавська птахофабрика»

- (330) ПрАТ «Полтавська птахофабрика» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є юридичною особою.
- (331) Відповідно до даних Міністерства юстиції України перелік засновників (учасників) ПрАТ «Полтавська птахофабрика»: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, кінцевий бенефіціарний власник (контролер) у юридичної особи відсутній.
- (332) Видами діяльності за КВЕД, зокрема, є: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (333) ПрАТ «Полтавська птахофабрика» здійснювало виробництво та реалізацію таких видів продуктів: яйця курячі столові категорії СО, СВ, С1, С2 (відповідно до ДСТУ 5028:2007 «Яйця курячі оброблені. Технічні умови»).
- (334) ПрАТ «Полтавська птахофабрика» не має комерційного (фірмового) найменування, торговельної марки тощо.
- (335) Реалізація яєць здійснюється на внутрішній ринок України без обмежень щодо реалізації в межах конкретних областей.
- (336) У ПрАТ «Полтавська птахофабрика» існує тільки система оптової торгівлі.

7.3.5. ТОВ «Куйбишевська птахофабрика»

- (337) ТОВ «Куйбишевська птахофабрика» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є юридичною особою.
- (338) Відповідно до даних Міністерства юстиції України перелік засновників (учасників) ТОВ «Куйбишевська птахофабрика»: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*. Кінцевий бенефіціарний власник (контролер) відсутній.
- (339) Видами діяльності за КВЕД, зокрема, є: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (340) ТОВ «Куйбишевська птахофабрика» здійснювало виробництво та реалізацію таких видів продуктів: яйця курячі столові категорії СО, СВ, С1, С2 (відповідно до ДСТУ 5028:2007 «Яйця курячі оброблені. Технічні умови»).
- (341) ТОВ «Куйбишевська птахофабрика» не має комерційного (фірмового) найменування, торговельної марки тощо.
- (342) Реалізація яєць здійснюється на внутрішній ринок України без обмежень щодо реалізації в межах конкретних областей.
- (343) У ТОВ «Куйбишевська птахофабрика» існує тільки система оптової торгівлі.

7.3.6. ТОВ «Птахофабрика «Зарічна»

- (344) ТОВ «Птахофабрика «Зарічна» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є юридичною особою.
- (345) Відповідно до даних Міністерства юстиції України перелік засновників (учасників) *«Інформація, доступ до якої обмежено»*. Кінцевий бенефіціарний власник (контролер) відсутній.
- (346) Видами діяльності за КВЕД, зокрема, є: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (347) ТОВ «Птахофабрика «Зарічна» здійснювало виробництво та реалізацію таких видів продуктів: яйця курячі столові категорії СО, СВ, С1, С2, дрібні (відповідно до ДСТУ 5028:2007 «Яйця курячі оброблені. Технічні умови»).

- (348) ТОВ «Птахофабрика «Зарічна» не має комерційного (фірмового) найменування, торговельної марки тощо.
- (349) Реалізація яєць здійснюється на внутрішній ринок України без обмежень щодо реалізації в межах конкретних областей.
- (350) У ТОВ «Птахофабрика «Зарічна» існує тільки система оптової торгівлі.

7.3.7. ТОВ «Tatic»

- (351) ТОВ «Tatic» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є юридичною особою.
- (352) Відповідно до даних Міністерства юстиції України перелік засновників (учасників) ТОВ «Tatic»: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*. Кінцевий бенефіціарний власник (контролер) – відсутній.
- (353) Видами діяльності за КВЕД, зокрема, є: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (354) ТОВ «Tatic» роках здійснювало виробництво та реалізацію таких видів продуктів: яйця курячі столові категорії СО, СВ, С1, С2, дрібні (відповідно до ДСТУ 5028:2007 «Яйця курячі оброблені. Технічні умови»).
- (355) ТОВ «Tatic» не має комерційного (фірмового) найменування, торговельної марки тощо.
- (356) Реалізація яєць здійснюється на внутрішній ринок України без обмежень щодо реалізації в межах конкретних областей.
- (357) У ТОВ «Tatic» існує тільки система оптової торгівлі.

7.3.8. ТОВ «ІНТЕР-ЗАПОРІЖЖЯ»

- (358) ТОВ «ІНТЕР-ЗАПОРІЖЖЯ» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є юридичною особою.
- (359) Відповідно до даних Міністерства юстиції України перелік засновників (учасників) ТОВ «ІНТЕР-ЗАПОРІЖЖЯ»: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*. Кінцевий бенефіціарний власник (контролер) відсутній.
- (360) Видами діяльності за КВЕД, зокрема, є: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (361) ТОВ «ІНТЕР-ЗАПОРІЖЖЯ» здійснювало реалізацію наступних видів продуктів: яйця курячі столові категорії СО, СВ, С1, С2, дрібні (відповідно до ДСТУ 5028:2007 «Яйця курячі оброблені. Технічні умови»), сухих яєчних продуктів (на умовах давальницької схеми та подальшої реалізації отриманого товару), кормових добавок, ветпрепаратів та фуражу. Виробництво яєць курячих у зазначений період не здійснювало.
- (362) ТОВ «ІНТЕР-ЗАПОРІЖЖЯ» не має комерційного (фірмового) найменування, торгової марки тощо.
- (363) Реалізація яєць здійснюється на внутрішній ринок України без обмежень щодо реалізації в межах конкретних областей. У ТОВ «ІНТЕР-ЗАПОРІЖЖЯ» існує система оптової торгівлі та давальницькі схеми розрахунків.

7.3.9. Частка ГК «Інтер-Агросистеми»

- (364) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» група суб'єктів господарювання у складі: ТОВ «Агрофірма «Дніпропетровська», ТДВ «Кременчуцька птахофабрика», ТОВ «Марганецька птахофабрика», ПрАТ «Полтавська птахофабрика», ТОВ «Куйбишевська птахофабрика»,

ТОВ «Птахофабрика «Зарічна», ТОВ «Татіс» і ТОВ «ІНТЕР-ЗАПОРІЖЖЯ», що здійснюють діяльність «Інформація, доступ до якої обмежено», утворюють єдиний суб'єкт господарювання.

- (365) Протягом 2016 – 2020 років ГК «Інтер-Агросистеми» вироблено у 2016 році 13,87 %, у 2017 році 13,86 %, у 2018 році 13,43 %, у 2019 році 12,69 %, у 2020 році 10,23 % із загального обсягу всіх вироблених яєць курячих сільськогосподарськими підприємствами в Україні⁶⁴ «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (366) Частка ГК «Інтер-Агросистеми» на ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі розрахована в таблиці 13 та становить 19,76 % у 2016 році, 19,73 % у 2017 році, 17,32 % у 2018 році, 12,49 % у 2019 році та 7,64 % у 2020 році.

7.4. ТОВ «Птахофабрика Київська»

- (367) ТОВ «Птахофабрика Київська» («Інформація, доступ до якої обмежено»). Видами діяльності за КВЕД, зокрема, є: «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (368) Акціонерами ТОВ «Птахофабрика Київська» є:
«Інформація, доступ до якої обмежено».
- (369) Кінцевим бенефіціарним власником (контролером) ТОВ «Птахофабрика Київська» є:
«Інформація, доступ до якої обмежено».
- (370) ТОВ «Птахофабрика Київська» вказало, що не має суб'єктів господарювання, які пов'язані відносинами контролю в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції». Відсутні відокремлені структурні підрозділи, філії.
- (371) Яйця курячі виробляються згідно з ТУУ 01.4-05513187-001:2015. Власні торговельні марки та інші позначення, які можуть використовуватися лише за згодою, не зареєстровані.
- (372) «Інформація, доступ до якої обмежено» (56 %), посередникам (28 %), дистриб'юторам (11 %), фірмовий магазин (5 %).
- (373) Протягом 2016 – 2018 років ТОВ «Птахофабрика Київська» виробило у 2016 році 0,86 % яєць курячих у шкаралупі з загального обсягу всіх вироблених яєць курячих сільськогосподарськими підприємствами в Україні, у 2017 році – 0,29 %, у 2018 році – 0 % (68 911,0 тис. шт. у 2016 році, 23 850,0 тис. шт. у 2017 році, та не виробляло яєць курячих у 2018 році).
- (374) Частка ТОВ «Птахофабрика Київська» на ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі становить 1,25 % у 2016 році та 0,43 % у 2017 році.
- (375) З 2019 року обсяг яєць, вироблених на активах ТОВ «Птахофабрика Київська», враховувався в частку ГК Авангард (див. розділ X цього звіту).

7.5. ПрАТ «Агрофірма Березанська птахофабрика»

- (376) ПрАТ «Агрофірма Березанська птахофабрика» («Інформація, доступ до якої обмежено»). Видами діяльності за КВЕД, зокрема, є: «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (377) Акціонерами ПрАТ «Агрофірма Березанська птахофабрика» є:

⁶⁴ Визначено розрахунковим способом.

«Інформація, доступ до якої обмежено».

- (378) Кінцевим бенефіціарним власником (контролером) ТОВ «Птахофабрика Київська» є: *«Інформація, доступ до якої обмежено».*
- (379) ПрАТ «Агрофірма Березанська птахофабрика» вказало, що не має суб'єктів господарювання, які пов'язані відносинами контролю в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції». Відсутні відокремлені структурні підрозділи, філії.
- (380) Товариство має сертифікат на систему менеджменту, яка відповідає ISO 22000:2005 та ISO 9001:2008 та поширюється на сортування, транспортування, зберігання й реалізацію яєць курячих.
- (381) ПрАТ «Агрофірма Березанська птахофабрика» має такі знаки для товарів і послуг:
- «ВЕЛИКІ ЖОВТКИ»;
 - «BEST Цінні»;
 - «Муза Фаберже»;
 - Агрофірма Березанська птахофабрика.
- (382) Основними умовами реалізації яєць курячих була реалізація через систему оптової (дистриб'ютори та посередники) та роздрібною торгівлі.
- (383) Протягом 2016 – 2018 років ПрАТ «Агрофірма Березанська птахофабрика» виробило у 2016 році 2,63 % яєць курячих у шкарлупі з загального обсягу всіх вироблених яєць курячих сільськогосподарськими підприємствами в Україні, у 2017 році – 2,12 %, у 2018 році – 0 % (210 490,10 тис. шт. у 2016 році, 175 795,90 тис. шт. у 2017 році, та не виробляло яєць курячих 2018 році).
- (384) Частка ПрАТ «Агрофірма Березанська птахофабрика» на ринку первинної реалізації яєць курячих у шкарлупі становить 3,51 % у 2016 році та 2,74 % у 2017 році.
- (385) З 2019 року обсяг яєць, вироблених на активах ПрАТ «Агрофірма Березанська птахофабрика», враховувався у частку ГК Авангард (див. розділ X цього звіту).

7.6. ТОВ «Птахофабрика Крупець»

- (386) ТОВ «Птахофабрика Крупець» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є юридичною особою.
- (387) Кінцевими бенефіціарними власниками ТОВ «Птахофабрика Крупець» є *«Інформація, доступ до якої обмежено».*
- (388) Основним видом діяльності за КВЕД є *«Інформація, доступ до якої обмежено».*
- (389) Підприємство здійснювало виробництво та реалізацію такої продукції, як яйця курячі харчові та рідкі яєчні продукти (меланж).
- (390) ТОВ «Птахофабрика Крупець» пов'язане відносинами контролю з:
- ТОВ «Крупецький комбікормовий завод» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*), здійснює діяльність з *«Інформація, доступ до якої обмежено»*;
 - ТОВ «Агролан Крупець» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) здійснює діяльність з *«Інформація, доступ до якої обмежено»*;
 - селянське (фермерське) господарство «Крупецьагроптиця» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) здійснює діяльність з *«Інформація, доступ до якої обмежено».*

- (391) Відокремлені підрозділи (філії, представництва) не створювалися.
- (392) ТОВ «Птахофабрика Крупець» сертифіковане в системі ISO 22000:2007 від 10.05.2017 року.
- (393) Торговельна марка ТОВ «Птахофабрика Крупець» - «Агрокорпорація Крупець».
- (394) Реалізації товару відбувається як через систему оптової торгівлі, так і через систему роздрібною торгівлі. Реалізація яєць курячих у шкаралупі на внутрішній ринок здійснюється власним транспортом, а також самовивозом покупцями товару в Рівненську, Львівську, Тернопільську, Волинську, Житомирську, Київську, Чернігівську, Черкаську області.
- (395) Більш затребуваною є оптова торгівля яєць курячих у шкаралупі у зв'язку з тим, що значно зменшує затрати на транспортування та перевезення товару до місця призначення.
- (396) Протягом 2016 – 2020 років ТОВ «Птахофабрика Крупець» виробило у 2016 році 1,72 % яєць курячих у шкаралупі з загального обсягу всіх вироблених яєць курячих сільськогосподарськими підприємствами в Україні, у 2017 році – 2,27 %, у 2018 році – 1,74 %, у 2019 році – 1,74 %, у 2020 році – 1,78 %. (137 334 тис. шт. у 2016 році, 188 259 тис. шт. у 2017 році, 151 807 тис. шт. у 2018 році, 160 362 тис. шт. у 2019 році, 156 772 тис. шт. у 2020 році).
- (397) Частка ТОВ «Птахофабрика Крупець» на ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі становить 2,08 % у 2016 році, 3,35 % у 2017 році, 2,77 % у 2018 році, 2,85 % у 2019 році та 2,61 % у 2020 році.

7.7. ТОВ фірма «Авіас-2000»

- (398) ТОВ фірма «Авіас-2000» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є юридичною особою.
- (399) Засновниками (учасниками) ТОВ фірма «Авіас-2000» є *«Інформація, доступ до якої обмежено»*. Видами діяльності ТОВ фірма «Авіас-2000» за КВЕД, зокрема, є *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (400) Організацію збуту яєць курячих здійснюють підприємства, фізичні особи-підприємці. ТОВ фірма «Авіас-2000» має знак для товарів і послуг «Золоте яєчко».
- (401) Протягом 2016 – 2018 років ТОВ фірма «Авіас-2000» виробило у 2016 році 1,28 % яєць курячих у шкаралупі із загального обсягу всіх вироблених яєць курячих сільськогосподарськими підприємствами в Україні, у 2017 році – 1,20 %, у 2018 році – 0,79 %.
- (402) Частка ТОВ фірма «Авіас-2000» на ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі становить 1,86 % у 2016 році, 1,73 % у 2017 році, 1,23 % у 2018 році.
- (403) ТОВ фірма «Авіас-2000» перебуває в стані припинення. 06 серпня 2020 року відкрито ліквідаційну процедуру.

7.8. ПрАТ «Птахофабрика Тернопільська»

- (404) ПрАТ «Птахофабрика Тернопільська» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*). Видами діяльності за КВЕД, зокрема, є: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (405) Кінцевий бенефіціарний власник (контролер) – *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.

- (406) ПрАТ «Птахофабрика Тернопільська» не має укладених договорів із дистриб'юторами, не має власної мережі реалізації яєць курячих у шкаралупі та мережі фірмової торгівлі.
- (407) Має зареєстровану торговельну марку «Добре яйце».
- (408) Забезпечує продукцією населення західного регіону (Хмельницька, Закарпатська, Львівська, Івано-Франківська, Рівненська, Волинська, Чернівецька області), тобто приблизний радіус ринку становить 200 – 300 км. Також продукція поставляється в Київську та Черкаську області й споживачам за межами України.
- (409) Протягом 2016 – 2020 років ПрАТ «Птахофабрика Тернопільська» виробило у 2016 році 2,77 % яєць курячих у шкаралупі із загального обсягу всіх вироблених яєць курячих сільськогосподарськими підприємствами в Україні, у 2017 році – 2,05 %, у 2018 році – 2,28 %, у 2019 році – 2,70 % та у 2020 році – 3,02 % (221 365 тис. шт. у 2016 році, 169 498 тис. шт. у 2017 році, 198 968 тис. шт. у 2018 році, 248 377,91 тис. шт. у 2019 році, 265 198,16 тис. шт. у 2020 році).
- (410) Частка ПрАТ «Птахофабрика Тернопільська» на ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі становить 3,38 % у 2016 році, 3,64 % у 2017 році, 3,23 % у 2018 році, 3,97 % у 2019 році та 3,23 % у 2020 році.

7.9. ТОВ «Птахофабрика Поділля»

- (411) ТОВ «Птахофабрика Поділля» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*). Видами діяльності за КВЕД, зокрема, є: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*. Перелік засновників (учасників): *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.⁶⁵
- (412) ТОВ «Птахофабрика Поділля» здійснює реалізацію яєць курячих на внутрішній ринок у Вінницькій, Житомирській, Львівській, Київській, Черкаській та Дніпропетровській областях через систему оптової торгівлі, зокрема, через посередників (на підставі договорів поставки) та через систему роздрібною торгівлі, зокрема, через торговельні мережі. Пріоритетним покупцем є торговельні мережі та експорт.
- (413) Має права на використання трьох торговельних марок: «Степанівська птахофабрика», «Подільське яйце» та «Хохолок», які зареєстровано як знаки для товарів і послуг.
- (414) Протягом 2016 – 2020 років ТОВ «Птахофабрика Поділля» виробило у 2016 році 2,03 % яєць курячих у шкаралупі із загального обсягу всіх вироблених яєць курячих сільськогосподарськими підприємствами в Україні, у 2017 році – 2,77 %, у 2018 році – 2,59 %, у 2019 році – 2,24 % та у 2020 році – 2,12 % *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (415) Частка ТОВ «Птахофабрика Поділля» на ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі становить 2,93 % у 2016 році, 3,52 % у 2017 році, 3,92 % у 2018 році, 3,19 % у 2019 році та 3,11 % у 2020 році.

⁶⁵ *«Інформація, доступ до якої обмежено»*

VIII. ВИСНОВОК ЩОДО СТАНУ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ ПЕРВИННОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ЯЄЦЬ КУРЯЧИХ У ШКАРАЛУПІ

8.1. Ринкові частки основних учасників

- (416) Основними учасниками (виробниками) ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі, які мають значущі обсяги продажу товарів, що обертаються в Україні (більше 5%), є:
- **Група компаній Авангард**, до складу якої входять суб'єкти господарювання, які пов'язані між собою відносинами контролю, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та здійснюють діяльність на загальнодержавному ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі із частками 14,63 % у 2016 році, 21,20 % у 2017 році, 20,51 % у 2018 році, 28,13 % у 2019 році та 39,93 % у 2020 році;
 - **Група компаній «Ovostar Union»**, до складу якої входять суб'єкти господарювання, які пов'язані між собою відносинами контролю, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та здійснюють діяльність на загальнодержавному ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі із частками 13,93 % у 2016 році, 12,39 % у 2017 році, 12,90 % у 2018 році, 11,13 % у 2019 році та 12,67 % у 2020 році;
 - **Група компаній «Інтер-Агросистеми»**, до складу якої входять суб'єкти господарювання, які пов'язані між собою відносинами контролю, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та здійснюють діяльність на загальнодержавному ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі із частками 19,76 % у 2016 році, 19,73 % у 2017 році, 17,32 % у 2018 році, 12,49 % у 2019 році та 7,64 % у 2020 році.
- (417) Сукупна частка Групи компаній Авангард, Групи компаній «Ovostar Union» та Групи компаній «Інтер-Агросистеми» на загальнодержавному ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі за підсумками 2016 року становить 48,32 %, у 2017 році – 53,32 %, у 2018 році – 50,73 %, у 2019 році – 51,75 % та у 2020 році – 60,24 %.
- (418) Частки інших суб'єктів господарювання порівняно із вказаними суб'єктами господарювання є незначними.
- (419) Із часткою більше 2 % на загальнодержавному ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі були такі суб'єкти господарювання за підсумками:
- 2016 року: ПрАТ «Агрофірма Березанська птахофабрика», ТОВ «Птахофабрика Тернопільська», ТОВ «Птахофабрика Поділля» і ТОВ «Птахофабрика Крупець»;
 - 2017 року: ТОВ «Птахофабрика Поділля», ТОВ «Птахофабрика Крупець», ПрАТ «Агрофірма Березанська птахофабрика» і ТОВ «Птахофабрика Тернопільська»;
 - 2018 – 2020 роки: ТОВ «Птахофабрика Поділля», ТОВ «Птахофабрика Тернопільська» і ТОВ «Птахофабрика Крупець».
- (420) Зведені дані щодо розрахованих часток суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на загальнодержавному ринку первинної реалізації яєць курячих, наведено в таблиці 11.

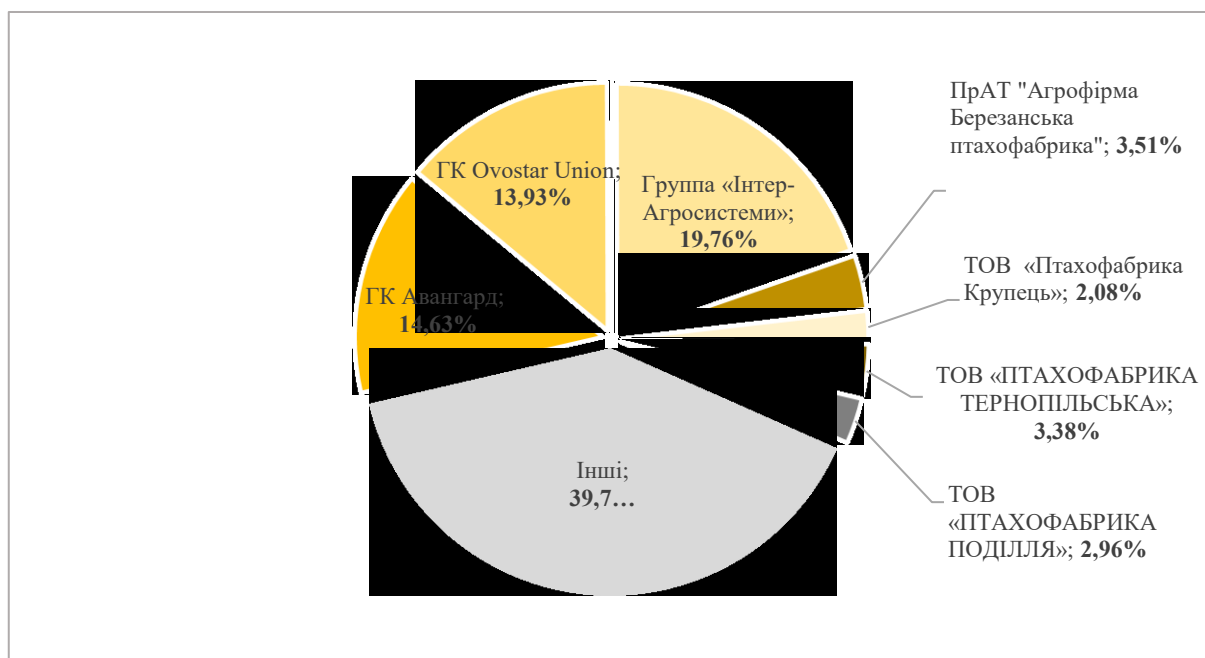
Таблиця 11

**Частки основних учасників ринку первинної реалізації яєць курячих у
шкаралупі (конфіденційна інформація)**

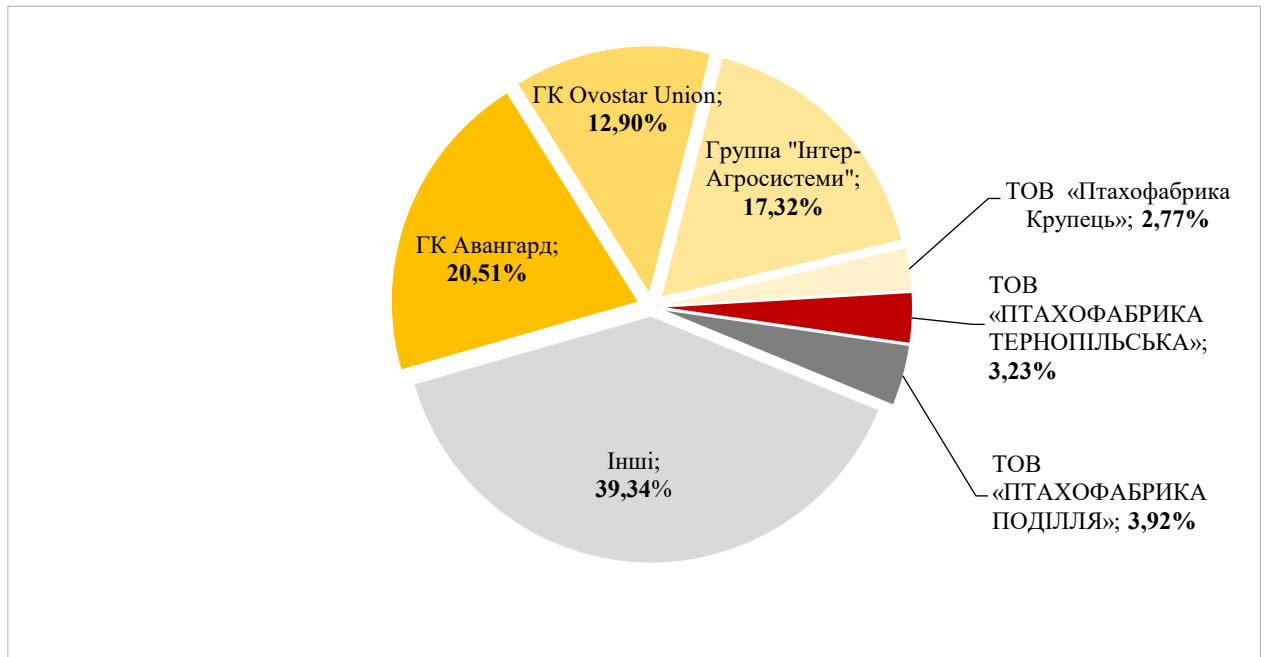
Назва суб'єкта господарювання	Сукупний обсяг вироблених яєць курячих, тис. шт.	Сукупний обсяг яєць курячих для переробки на яєчні продукти, тис. шт.	Сукупний обсяг реалізації яєць курячих на внутрішній ринок, тис. шт.	Експорт, тис. шт.	Частка на ринку первинної реалізації	Зміна частки (у відношенні до 2016 року), відсоткових пунктів
1	2	3	4	5	6	7
2016						
ГК Авангард	2 182 536,10	1 227 633,70	803 165,71	81 913,32	14,63	
ГК Ovostar Union	1 478 672,00	406 662,00	764 580,30	307 429,70	13,93	
Група «Інтер-Агросистеми»	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	19,76	
ТОВ «Птахофабрика Київська»	68 911,00	0,00	68 371,00	0,00	1,25	
ПрАТ «Агрофірма Березанська птахофабрика»	210 490,10	0,00	192 586,90	16 100,80	3,51	
ТОВ «Птахофабрика Крупець»	137 334,00	0,00	114 205,00	0,00	2,08	
ТОВ фірма «Авіс-2000»	102 080,00	0,00	102 318,00	0,00	1,86	
ТОВ «ПТАХОФАБРИКА ТЕРНОПІЛЬСЬКА»	221 365,00	0,00	185 449,00	35 873,00	3,38	
ТОВ «ПТАХОФАБРИКА ПОДІЛЛЯ»	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	2,96	
ТОВ «БАШТАНСЬКА ПТАХОФАБРИКА»	44 487,00	0,00	22 067,00	22 572,00	0,40	
ТОВ «АВІС-УКРАЇНА»	83 410,46	0,00	84 525,86	0,00	1,54	
СПрАТ «Охоче»	63 348,20	0,00	64 060,40	0,00	1,17	
СТОВ «Старовірівський птахокомплекс»	26 440,00	0,00	16 267,00	0,00	0,30	
2017						
ГК Авангард	2 399 442,53	530 269,30	1 211 267,29	541 804,32	21,20	6,57
ГК Ovostar Union	1 659 193,00	530 904,00	708 142,70	420 146,30	12,39	-1,54
Група «Інтер-Агросистеми»	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	19,73	-0,03
ТОВ «Птахофабрика Київська»	23 850,00	0,00	24 409,00	0,00	0,43	-0,82
ПрАТ «Агрофірма Березанська птахофабрика»	175 795,90	0,00	156 718,40	20 880,00	2,74	-0,77

1	2	3	4	5	6	7
ТОВ «Птахофабрика Крупець»	188 259,00	0,00	191 675,00	0,00	3,35	1,27
ТОВ фірма «Авіс-2000»	99 573,00	0,00	98 819,00	0,00	1,73	-0,13
ТОВ «ПТАХОФАБРИКА ТЕРНОПІЛЬСЬКА»	169 498,00	0,00	150 758,00	16 858,00	2,64	-0,74
ТОВ «ПТАХОФАБРИКА ПОДІЛЛЯ»	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	3,52	0,56
ТОВ «БАШТАНСЬКА ПТАХОФАБРИКА»	48 739,00	0,00	35 943,00	11 063,00	0,63	-0,23
ТОВ «АВІС-УКРАЇНА»	74 121,27	0,00	68 342,22	5 301,36	1,20	-0,34
СПРАТ «Охоче»	64 312,10	0,00	64 252,00	0,00	1,12	-0,05
СТОВ «Старовірівський птахокомплекс»	21 069,00	0,00	15 561,00	0,00	0,27	-0,03
2018						
ГК Авангард	2 557 815,82	735 219,26	1 155 776,59	830 156,84	20,51	5,88
ГК Ovostar Union	1 625 001,90	529 559,00	727 007,90	368 096,00	12,90	-1,03
Група «Інтер-Агросистеми»	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	17,32	-2,44
ТОВ «Птахофабрика Київська»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-1,25
ПРАТ «Агрофірма Березанська птахофабрика»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-3,51
ТОВ «Птахофабрика Крупець»	151 807,00	0,00	156 042,00	0,00	2,77	0,69
ТОВ фірма «Авіс-2000»	68 884,00	0,00	69 375,00	0,00	1,23	-0,63
ТОВ «ПТАХОФАБРИКА ТЕРНОПІЛЬСЬКА»	198 968,00	0,00	181 957,00	17 140,00	3,23	-0,15
ТОВ «ПТАХОФАБРИКА ПОДІЛЛЯ»	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	3,92	0,96
ТОВ «БАШТАНСЬКА ПТАХОФАБРИКА»	42 887,00	0,00	34 999,00	8 999,00	0,62	0,22
ТОВ «АВІС-УКРАЇНА»	79 993,23	0,00	79 372,72	1 169,28	1,41	-0,13
СПРАТ «Охоче»	10 926,30	0,00	11 299,60	0,00	0,20	-0,97
СТОВ «Старовірівський птахокомплекс»	3 128,00	0,00	2 203,00	0,00	0,04	-0,26
2019						
ГК Авангард	3 517 592,01	599 244,61	1 570 440,02	1 400 167,34	28,13	13,50
ГК Ovostar Union	1 587 494,20	576 939,00	621 124,00	525 464,00	11,13	-2,80
Група «Інтер-Агросистеми»	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	12,49	-7,27

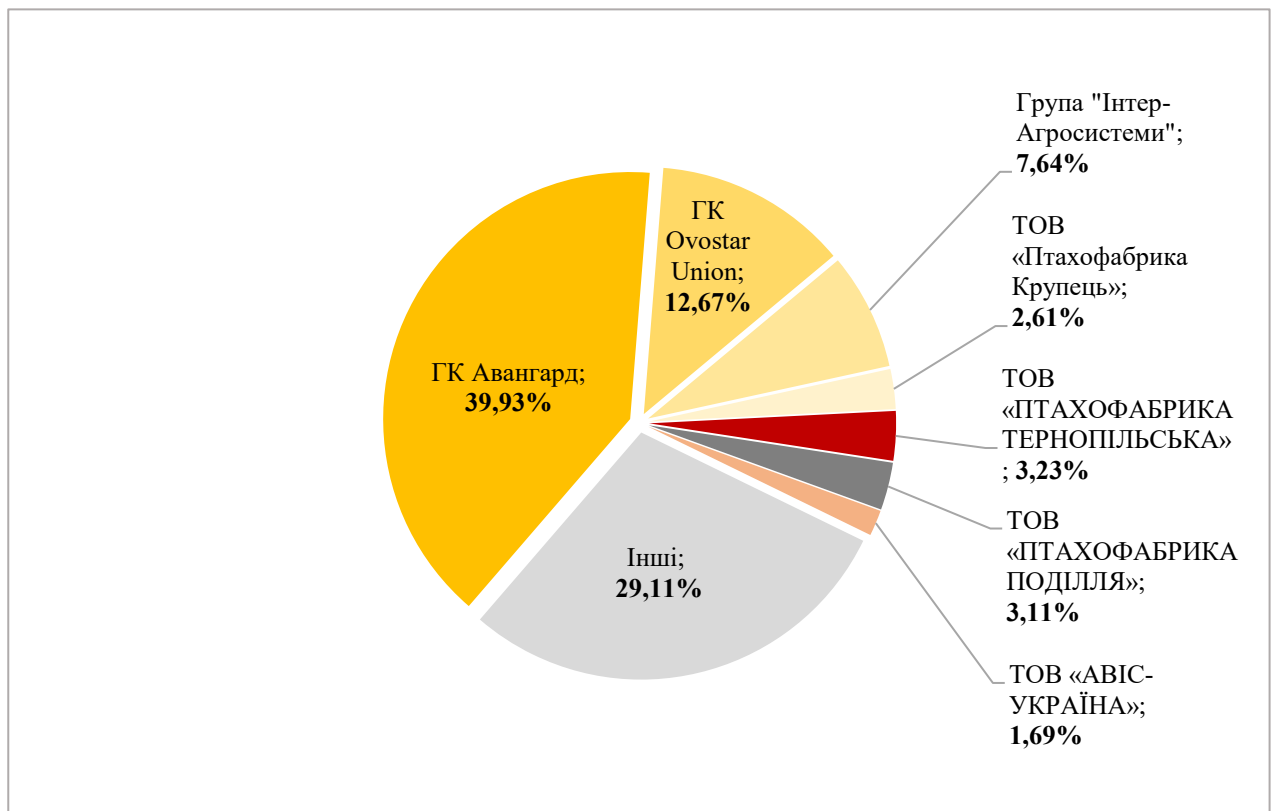
1	2	3	4	5	6	7
ТОВ «Птахофабрика Крупець»	160 362,00	892,00	159 147,00	0,00	2,85	0,77
ТОВ «ПТАХОФАБРИКА ТЕРНОПІЛЬСЬКА»	248 377,91	0,00	221 775,53	25 031,88	3,97	0,59
ТОВ «ПТАХОФАБРИКА ПОДІЛЛЯ»	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	3,19	0,23
ТОВ «АВІС-УКРАЇНА»	99 417,00	0,00	85 269,00	12 993,00	1,53	-0,01
2020						
ГК Авангард	3 464 934,43	342 772,94	2 381 001,75	802 545,94	39,93	25,30
ГК Ovostar Union	1 671 640,80	551 520,00	755 530,00	348 921,00	12,67	-1,26
Група «Інтер-Агросистеми»	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	7,64	-12,12
ТОВ «Птахофабрика Крупець»	156 772,00	597,55	155 819,00	899,00	2,61	0,53
ТОВ «Птахофабрика ТЕРНОПІЛЬСЬКА»	265 198,16	0,00	192 658,49	73 368,00	3,23	-0,15
ТОВ «Птахофабрика ПОДІЛЛЯ»	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	<i>«Інформація, доступ до якої обмежено»</i>	3,11	0,15
ТОВ «АВІС-УКРАЇНА»	116 053,00	0,00	100 568,00	15 222,00	1,69	0,15

Графік 7. Частки основних учасників ринку первинної реалізації яєць курячих у 2016 році

Графік 8. Частки основних учасників ринку первинної реалізації яєць курячих у 2018 році

Графік 9. Частки основних учасників ринку первинної реалізації яєць курячих у 2020 році

(421) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:

- на цьому ринку у нього немає жодного конкурента;
 - не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пілг чи інших обставин.
- (422) Монопольним (домінуючим) вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує 35 відсотків, якщо він не доведе, що зазнає значної конкуренції (частина друга статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (423) **Враховуючи наведене, за період 2016 – 2019 років жодний суб'єкт господарювання не мав структурних ознак монопольного (домінуючого) становища на ринку первинної реалізації яєць курячих у територіальних межах України.**
- (424) **У 2020 році ГК Авангард перевищила визначений у частині другій статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» поріг у розмірі 35 %, що забезпечило здобуття нею структурних ознак монопольного (домінуючого) становища на ринку первинної реалізації яєць курячих у територіальних межах України із часткою 39,93 %.**
- (425) Згідно з наданою ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС»⁶⁶ інформацією, з урахуванням продуктивності кросу птиці та щільності її посадки, максимально можлива річна потужність виробництва яєць курячих у шкаралупі на суборенованих Компанією активах становить:
- на активах філії «Баришівська» - 332 000 тис. шт.;
 - на активах філії «Броварська» - 140 000 тис. шт.;
 - на активах філії «Городищенська» - 306 000 тис. шт.;
 - на активах філії «Запорізька» - 115 000 тис. шт.;
 - на активах філії «Старовірівська» - 73 000 тис. шт.;
 - на активах філії «Черкаська» - 102 000 тис. шт., що разом складають 12,59 % від загального обсягу виробництва яєць курячих у шкаралупі сільськогосподарськими підприємствами у 2017 році (рік, у якому виробництво яєць курячих здійснювали власники Активів).
- (426) Отже, використання ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» вищеперелічених активів на максимальну потужність потенційно могло призвести до збільшення частки Групи Компанії «Авангард» на ринку яєць курячих у шкаралупі на 12,59 %.
- (427) Слід зазначити, що ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС», отримавши у 2018 році в користування активи, що знаходяться у філіях «Городищенська», «Запорізька», «Старовірівська» та «Черкаська», дозволило Компанії збільшити обсяги виробництва яєць курячих у шкаралупі на 252 693 тис. шт.
- (428) А вже у 2019 році, додатково отримавши в користування ще й активи філій «Баришівська» та «Броварська», Компанія збільшила обсяги виробництва яєць курячих у шкаралупі на 801 500 тис. шт.
- (429) З огляду на зазначене, фактичне використання набутих у користування активів ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» призвело до збільшення частки Групи компаній «Авангард» на ринку

⁶⁶ Лист ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» від 31.08.2021 № 24 (вх. Комітету № 8-01/12246 від 02.09.2021).

яєць курячих у шкаралупі на 2,89 % у 2018 році, на 8,73 % у 2019 році та на 9 % у 2020 році.

- (430) При цьому частка Групи компаній «Авангард» на ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі зросла у 2019 році на 7,4 % порівняно з 2018 роком та зросла на 11,8 % у 2020 році порівняно з попереднім роком.
- (431) Отже, отримані з порушенням норм законодавства про захист економічної конкуренції⁶⁷ активи дозволили Групі компаній «Авангард» наростити частку на ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі з 21,20 % у 2017 році до показника 39,93 % у 2020 році, тобто на 18,73 % (порівняно з 2017 роком), яка перевищила у 2020 році визначений у частині другій статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» поріг у розмірі 35 % (див. розділ X).

8.2. Розрахунок рівня концентрації ринку

- (432) Під час дослідження Комітет визначив рівень ринкової концентрації. Для цього використано Індекс ринкової концентрації Герфіндаля-Гіршмана.
- (433) Індекс Герфіндаля-Гіршмана (ННІ, *Herfindahl-Hirschman Index*) є найбільш узагальнювальним показником, який враховує як численність суб'єктів господарювання, так і їх становище на ринку. Крім того, індекс вказує на те, яке місце, частку на певному ринку займають більш дрібні суб'єкти господарювання.
- (434) Розраховується індекс Герфіндаля-Гіршмана як сума квадратів часток (вказаних у відсотках) кожного суб'єкта господарювання (продавця), які діють на цьому ринку, за формулою нижче:

$$\text{ННІ} = \sum_{i=1}^n P_i^2$$

де P_i – частка на ринку i -го суб'єкта господарювання;

n – кількість суб'єктів господарювання, які діють на цьому ринку.

- (435) Залежно від значення ННІ, виокремлюють три типи ступенів концентрації: висококонцентрований ринок, помірно концентрований ринок та низько концентрований ринок. Вони не є офіційно визначеними параметрами, але слугують орієнтовними показниками рівня концентрації на ринку⁶⁸, а саме:

≤ 1000 – ринок є неконцентрованим;

від 1000 до 2000 – ринок є помірно концентрованим;

≥ 2000 (від 2000 до 10000) – ринок є висококонцентрованим.

- (436) За результатами проведених розрахунків встановлено такі індекси ринкової концентрації Герфіндаля-Гіршмана для ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі:

у 2016 році: ННІ = 845;

у 2017 році: ННІ = 1 036;

у 2018 році: ННІ = 925;

у 2019 році: ННІ = 1 108;

у 2020 році: ННІ = 1 844.

⁶⁷ Рішенням Комітету від 29.12.2021 № 724-р у справі № 126-26.13/153-21.

⁶⁸ Рекомендаційні роз'яснення від 27.12.2016 № 49-рр щодо порядку застосування частини першої статті 25 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

- (437) Отже, згідно з індексами ринкової концентрації Герфіндаля-Гіршмана, ринок первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі протягом 2016 та 2018 років оцінюється як неконцентрований (не монополізований), з високим рівнем інтенсивної конкуренції, а в 2017, 2019 та у 2020 році – помірно концентрованим.

8.3. Оцінка ринкового становища суб'єктів господарювання на ринках яєчних продуктів

- (438) Як вже зазначалось у звіті, однією з товарних груп, з якою здійснювалося порівняння цільового товару на наявність ознак взаємозамінності, були яєчні продукти.
- (439) Як встановлено вище, яйця курячі у шкаралупі та яєчні продукти формують різні товарні ринки для населення, які споживають яйця як харчовий продукт.
- (440) Тобто яєчні продукти не є об'єктом цього дослідження. Разом з тим, зібрана у процесі дослідження інформація дала можливість зробити загальний огляд вказаних ринків, а саме: встановити перелік основних його учасників та можливі частки в загальних обсягах виробництва сухих і рідких яєчних продуктів.
- (441) Зокрема, під час дослідження встановлено, що *«Інформація, доступ до якої обмежено»* є Група компаній Авангард та Група компаній Ovostar Union.
- (442) А саме, Група компаній Авангард *«Інформація, доступ до якої обмежено»* ТОВ «Імперово Фудз» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*).
- (443) ТОВ «Імперово Фудз» є юридичною особою, здійснює *«Інформація, доступ до якої обмежено»*. Виробничі потужності ТОВ «Імперово Фудз» розташовуються за адресою: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (444) ТОВ «Імперово Фудз» сертифіковане за міжнародними стандартами ISO 22000:2005, ISO 9001:2015 і FSSC 22000. Сухі яєчні продукти, вироблені на заводі, дозволені до експорту в Європейський Союз і відповідають вимогам стандарту «Халяль».
- (445) Компанія виробляє такі основні типи сухих та рідких яєчних продуктів:
- *«Інформація, доступ до якої обмежено»*;
 - *«Інформація, доступ до якої обмежено»*;
 - *«Інформація, доступ до якої обмежено»*;
 - *«Інформація, доступ до якої обмежено»*;
 - *«Інформація, доступ до якої обмежено»*;
 - *«Інформація, доступ до якої обмежено»*;
 - *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (446) Група компаній Ovostar Union здійснює *«Інформація, доступ до якої обмежено»* ТОВ «ОВОСТАР» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*).
- (447) ТОВ «ОВОСТАР» є юридичною особою, вид діяльності, зокрема, *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.

ТОВ «ОВОСТАР» виробляє рідкі та сухі яєчні продукти й займає в Україні перше місце з виробництва рідких яєчних продуктів та друге – з виробництва сухих яєчних продуктів.

Перелік яйцепродуктів (продуктів переробки яєць), виробництво та реалізацію яких здійснювало ТОВ «ОВОСТАР» у 2017 – 2018 роках, включає в себе:

- *«Інформація, доступ до якої обмежено»*;
- *«Інформація, доступ до якої обмежено»*,
- *«Інформація, доступ до якої обмежено»*;
- *«Інформація, доступ до якої обмежено»*;

- «Інформація, доступ до якої обмежено»;
 - «Інформація, доступ до якої обмежено»;
 - «Інформація, доступ до якої обмежено»;
 - «Інформація, доступ до якої обмежено»;
 - «Інформація, доступ до якої обмежено»;
 - «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (448) Також на ринках представлена Група компаній «Інтер-Агросистеми».
- (449) ТОВ «ІН ФУД» «Інформація, доступ до якої обмежено» є юридичною особою, вид діяльності, зокрема «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (450) ТОВ «ІН ФУД» виробляє рідкі та сухі яєчні продукти.
- (451) Перелік яйцепродуктів (продуктів переробки яєць), виробництво та реалізацію яких здійснювало ТОВ «ІН ФУД» у 2018 році, включає в себе:
- «Інформація, доступ до якої обмежено»;
 - «Інформація, доступ до якої обмежено»;
 - «Інформація, доступ до якої обмежено»;
 - «Інформація, доступ до якої обмежено»;
 - «Інформація, доступ до якої обмежено»;
 - «Інформація, доступ до якої обмежено»;
 - «Інформація, доступ до якої обмежено»;
 - «Інформація, доступ до якої обмежено»;
 - тощо.
- (452) ТОВ «ІНТЕР-ЗАПОРІЖЖЯ» «Інформація, доступ до якої обмежено» є юридичною особою.
- (453) ТОВ «ІН ФУД» виробляє сухі яєчні продукти.
- (454) ТОВ «Птахофабрика Крупець» («Інформація, доступ до якої обмежено») є юридичною особою.
- ТОВ «Птахофабрика Крупець» виробляє «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (455) ТОВ «ЦЯП» («Інформація, доступ до якої обмежено») є юридичною особою.
- ТОВ «ЦЯП» виробляє «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (456) Обсяги виробництва яєчних продуктів (за даними суб'єктів господарювання) наведено в таблиці 12.

Таблиця 12

Обсяги виробництва яєчних продуктів у натуральному вираженні та частки суб'єктів господарювання в обсязі виробництва яєчних продуктів

Назва суб'єкта господарювання	Виробництво, кг	Частка, %
2016		
<i>Сухі яєчні продукти</i>		
Група компаній Авангард	4 001 900,0	62,65
Група компаній Ovostar Union	2 252 000,0	35,25
ТОВ «ЦЯП»	134 313,0	2,10
<i>Рідкі яєчні продукти</i>		
Група компаній Ovostar Union	8 823 000,0	99,79
ТОВ «Птахофабрика Крупець»	18 732,0	0,21
2017		
<i>Сухі яєчні продукти</i>		

Група компаній Авангард	3 232 800,0	49,55
Група компаній Ovostar Union	3 246 000,0	49,75
ТОВ «ЦЯП»	45 103,0	0,70
<i>Рідкі яєчні продукти</i>		
Група компаній Ovostar Union	11 602 000,0	99,69
ТОВ «Птахофабрика Крупець»	36 056,0	0,31
2018		
<i>Сухі яєчні продукти</i>		
Група компаній Авангард	6 485 400,0	61,18
Група компаній Ovostar Union	3 099 000,0	29,23
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
ТОВ «ЦЯП»	35 839,0	0,35
<i>Рідкі яєчні продукти</i>		
Група компаній Ovostar Union	12 653 000,0	99,69
ТОВ «Птахофабрика Крупець»	36 972,0	0,29
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	0,02
2019		
<i>Сухі яєчні продукти</i>		
Група компаній Авангард	4 280 327,20	46,81
Група компаній Ovostar Union	2 968 586 ,00	32,46
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	19,70
ТОВ «Птахофабрика Крупець»	7 560,00	0,08
ТОВ «ЦЯП»	85 874,00	0,94
<i>Рідкі яєчні продукти</i>		
Група компаній Авангард	3 691 492,41	20,24
Група компаній Ovostar Union	13 904 080,00	76,23
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	1,41
ТОВ «Птахофабрика Крупець»	79 012,00	0,43
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	1,70
2020		
<i>Сухі яєчні продукти</i>		
Група компаній Авангард	2 330 298,80	32,41
Група компаній Ovostar Union	3 161 075,00	43,97
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	22,11
ТОВ «Птахофабрика Крупець»	7 334,00	0,10
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	0,13
ТОВ «ЦЯП»	91 234,00	1,27
<i>Рідкі яєчні продукти</i>		
Група компаній Авангард	4 642 609,40	24,04
Група компаній Ovostar Union	13 504 472,00	69,92
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	4,66
ТОВ «Птахофабрика Крупець»	47 690,00	0,25
«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	1,13

- (457) Отже, найбільшим виробником рідких яєчних продуктів протягом 2016 – 2020 була Група компаній Ovostar Union із частками в загальному обсязі виробництва 99,79 %, 99,69 %, 99,69 %, 76,23 %, 69,92 % (відповідно).
- (458) Найбільшим виробником сухих яєчних продуктів протягом 2016 – 2019 років була Група компаній Авангард із частками 62,65 %, 49,55 %, 61,18 %, 46,81 % (відповідно), а за підсумками 2020 року – Група компаній Ovostar Union із часткою 43,97%.

- (459) Для встановлення обсягу експорту яєчних продуктів Комітет здійснив опитування Державну митну службу України (далі – Держмитслужба) та виробників яєчних продуктів. Узагальнено відповідь Держмитслужби⁶⁹ з відповідними даними виробників яєчних продуктів (щодо експорту) (див. табл. 13)

Таблиця 13

Обсяги експорту яєчних продуктів

Рік	Сукупний обсяг експорту сухих та рідких яєчних продуктів за інформацією суб'єктів господарювання, наданою у відповідях на вимоги Комітету, кг	Інформація Держмитслужби щодо експорту (за кодами УКТЗЕД)		Сукупний обсяг експорту сухих та рідких яєчних продуктів за даними Держмитслужби, кг	Різниця, кг
		408000000 Яйця птиці без шкаралупи та яєчні жовтки, свіжі, сушені, варені у воді або на парі, формовані, морожені або консервовані іншим способом, з доданням чи без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин, кг	350200000 Альбуміни (білки) (включаючи концентрати з кількох сироваткових білків із вмістом більш як 80 мас. % сироваткових білків у перерахунку на суху речовину); альбумінати та інші похідні альбумінів, кг		
2016	5 844 700,0	3 572 811,50	255 558,00	3 828 369,50	2 016 330,50
2017	8 601 300,0	3 462 368,00	284 563,40	3 746 931,40	4 854 368,60
2018	13 486 000,0	7 876 553,70	702 474,50	8 579 028,20	4 906 971,80

- (460) Разом із тим дані Держмитслужби щодо експорту яєчних продуктів відрізняються від даних, наданих виробниками яєчних продуктів. Держмитслужба зазначила, що джерелом інформації для формування даних митної статистики зовнішньої торгівлі України є відомості, що містяться в митних деклараціях.
- (461) Протягом 2016 – 2020 років звернень та заяв про ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції на ринку яєчних продуктів до Комітету не надходило.
- (462) Оскільки ринки сухих та рідких яєчних продуктів не є об'єктами аналізу в межах цього дослідження, а також відсутня цільова група споживачів, більш детальна оцінка товарних, територіальних (географічних) меж ринків яєчних продуктів, а також оцінка рівня конкуренції на цих ринках може бути здійснена в рамках окремого дослідження чи розслідування.

ІХ. ЦІНОВИЙ АНАЛІЗ

9.1. Державне регулювання цін

- (463) До 01 липня 2017 року ринок яєць курячих підлягав державному регулюванню шляхом здійснення державного регулювання цін органами влади та органами місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 року № 1548 «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)» (далі – Постанова № 1548).
- (464) Пунктом 12 додатка до Постанови № 1548 (у редакції Постанови № 1548 від 01.01.2016 року) визначалися повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим,

⁶⁹ За даними Держмитслужби, лист від 28.07.2020 № 08-3/30-02/6/8588 (вх. № 7-01/9695 від 28.07.2020).

обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій щодо регулювання, які полягали, зокрема, у встановленні:

- граничних торговельних (постачальницько-збутових) надбавок до оптової ціни виробника (митної вартості) на яйця курячі не вище 15 відсотків без урахування витрат з їх транспортування у міжміському сполученні;
 - оптово-відпускних цін на яйця курячі шляхом декларування їх зміни.
- (465) Порядок декларування зміни оптово-відпускних цін на продовольчі товари встановлено постановою Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 року № 1222 (втратила чинність 01 липня 2017 року).
- (466) Механізм формування виробниками економічно обґрунтованих цін на окремі продовольчі товари, щодо яких запроваджено державне регулювання, визначався Порядком формування цін на продовольчі товари, щодо яких запроваджено державне регулювання цін, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2008 року № 373 (втратила чинність 01 липня 2017 року).
- (467) 29 вересня 2016 року набрала чинність постанова Кабінету Міністрів України № 656 (далі – Постанова № 656), якою було запроваджено Пілотний проект щодо тимчасового обмеження застосування постанови Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 року № 1548 та постанови Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 року № 1222 (втратила чинність 01 липня 2017 року).
- (468) Вказаним пілотним проектом з 01 жовтня 2016 року на період дії Пілотного проекту тимчасово обмежувалося встановлення граничних торговельних (постачальницько-збутових) надбавок до оптової ціни виробника (митної вартості), а також декларування оптово-відпускних цін на окремі харчові продукти, серед яких – яйця курячі.
- (469) У рамках пілотного проекту протягом 3 місяців діяв моніторинг цін для відстеження інфляційних коливань на ключові продовольчі товари.
- (470) 28 лютого 2017 року Міністерство економічного розвитку та торгівлі України опублікувало результати моніторингу цін на ключові продовольчі товари (аналіз регуляторного впливу), результати проведення пілотного проекту та проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 р. № 1548 та визнанням такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України»⁷⁰.
- (471) Зокрема, у вказаному вище аналізі регуляторного впливу зазначено, що «за IV квартал 2016 року при більш високій загальній інфляції (кумулятивно 5,6 % проти 1,4 % в 2015 році) ціни на продукти харчування зростали меншим темпом (4,5 % проти 5,4 % в 2015 році). Також характер зміни цін по 17 груп товарів, де було призупинено регулювання, не відрізнявся від 2015 року. Так, кількість груп товарів, що зростали на 3 % – 10 %, складає по 7 в 2016 і 2015 році, кількість груп товарів, що зростали на 10% і більше відсотків – по 5».
- (472) За інформацією Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, результат моніторингу запровадження пілотного проекту довів, що призупинення державного цінового регулювання істотно не вплинуло на динаміку цін на ринку та споживчі настрої громадян.

⁷⁰ <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=722acd62-5815-409e-9500-90ce2676040d&title=ProektPostanoviKabinetuMinistrivUkrainiproVnesenniaZminUDodatokDoPostanoviKabinetuMinistrivUkrainiVid25-Grudnia1996-R-1548-TaViznanniaTakimi-SchoVtratilichinnist-DeiakikhPostanovKabinetuMinistrivUkraini>

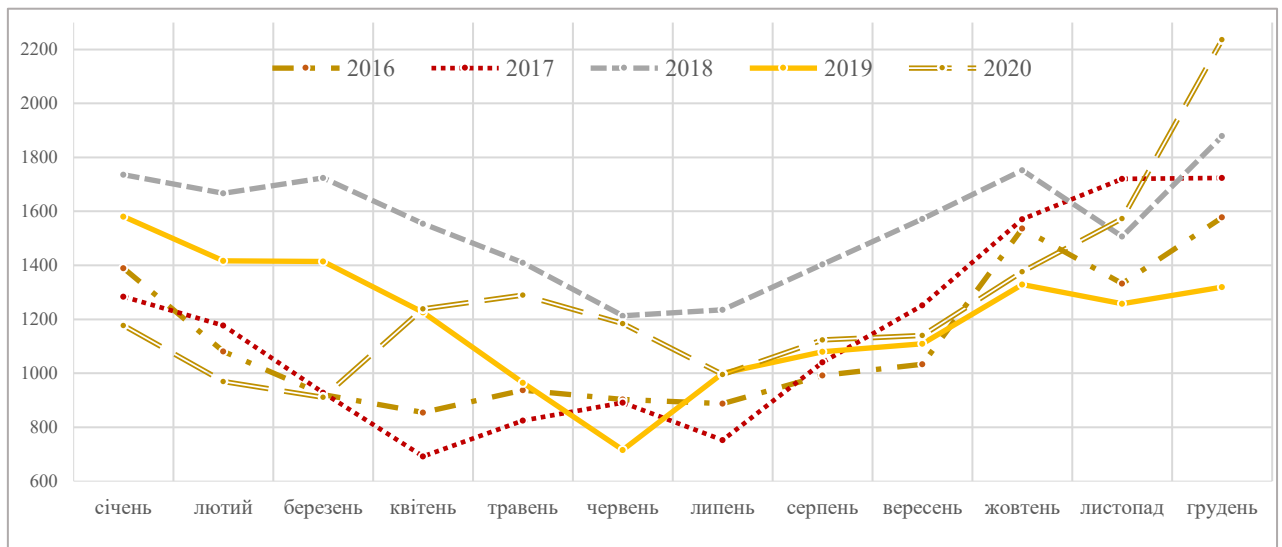
- (473) Згідно з пояснювальною запискою до проекту Постанови, «зазначений проект має значно спростити процедуру зміни цін, залежно від цінових коливань ринку, що дозволить виробникам швидше реагувати на зміни кон'юнктури. Більше того, ринкове регулювання цін сприятиме розвитку конкуренції та в середньостроковій перспективі уповільнити зростання цін на продукти харчування. Реалізація проекту постанови сприятиме зниженню рівня корупції».
- (474) 01 липня 2017 року пілотний проєкт втратив чинність шляхом визнання такою, що втратила чинність, Постанови № 656 у зв'язку з набранням чинності постановою Кабінету Міністрів України від 7 червня 2017 року № 394 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 р. № 1548 та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» (далі – Постанова № 394).
- (475) Цією ж Постановою було внесено зміни в додаток до Постанови № 1548, у зв'язку з чим скасовано державне регулювання цін на яйця курячі.
- (476) Отже, з 01 жовтня 2016 року державне регулювання цін на окремі продовольчі товари (в тому числі яйця курячі) було тимчасово зупинено і протягом трьох місяців (жовтень – грудень 2016 року) проводився моніторинг цін на окремі товари й послуги, під час якого суб'єкти господарювання формували ціни в режимі вільного ціноутворення, залежно від попиту та пропозицій на відповідному споживчому ринку. Моніторинг показав, що тимчасове зупинення державного регулювання істотно не вплинуло на динаміку цін на ринку.
- (477) З 01 липня 2017 року цінове регулювання на окремі продовольчі товари, зокрема, яйця курячі, повністю скасовано.
- (478) У 2020 році, у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), Кабінет Міністрів України затвердив постанову від 22 квітня 2020 року № 341 «Про заходи щодо стабілізації цін на товари, що мають істотну соціальну значущість, товари протиепідемічного призначення», розроблену відповідно до підпунктів 5-7 пункту 8 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)», та статей 5 і 13 Закону України «Про ціни і ціноутворення» (далі – Постанова № 341).
- (479) Постановою № 341 затверджено Перелік товарів, що мають істотну соціальну значущість, зокрема до такого переліку включено, яйця курячі категорії С1 та визначено Порядок декларування зміни роздрібних цін на товари, що мають істотну соціальну значущість, і товари протиепідемічного призначення, що необхідні для запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.
- (480) Згідно з пунктом 3 вищезазначеного Порядку декларування зміни роздрібних цін на товари здійснюється суб'єктом господарювання щодо об'єкта (закладу) роздрібною торгівлі в разі збільшення роздрібною ціною на товар, що реалізується таким об'єктом (закладом), порівняно з роздрібною ціною на дату набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 22 квітня 2020 р. № 341 або з попередньо задекларованою роздрібною ціною (крім випадків збільшення ціни внаслідок закінчення строку дії знижки або зменшення ціни):
- на 15 відсотків і більше - за 30 днів до початку застосування роздрібною ціною, яка декларується, без урахування дня декларування;

- на 10 відсотків і більше, але менше ніж 15 відсотків, - за 14 днів до початку застосування роздрібною ціни, яка декларується, без урахування дня декларування;
- на 5 відсотків і більше, але менше ніж 10 відсотків, - за три дні до початку застосування роздрібною ціни, яка декларується, без урахування дня декларування.

- (481) **Враховуючи те, що до 2020 року існує декларування зміни роздрібних цін на товар, зокрема яйця курячі категорії С1, ринок є регульованим.**
- (482) Моніторинг цін здійснює Міністерство економіки України.

9.2. Ціни на яйця курячі протягом 2016 – 2020 років

- (483) Під час дослідження встановлено, що ціни на яйця курячі мають чітко виражений сезонний характер та тенденцію до поступового зростання (див. графік 10):

Графік 10. Щомісячна динаміка середніх цін на яйця, які реалізували підприємства за період 2016 – 2020 років

- (484) Як вбачається з графіка, кожного року відбувалися цінові коливання.
- (485) Протягом 2016 – 2020 років найвищі ціни на яйця курячі були протягом січня – листопада 2018 року та листопада – грудня 2020 року.

9.3. Основні складові, які мають базовий вплив на формування вартості яєць курячих для їх виробників (птахофабрик)

- (486) Основні статті витрат на виробництво яєць курячих, за даними виробників яєць курячих (птахофабрик), становлять:
- корми;
 - амортизація птиці;
 - витрати на оплату праці;
 - ветеринарні препарати;
 - амортизація біологічних активів;
 - інвестиції в біологічні активи;
 - витрати на утримання курей до 140 днів;
 - електроенергія;
 - амортизація;
 - інші виробничі витрати;
 - адміністративні витрати;

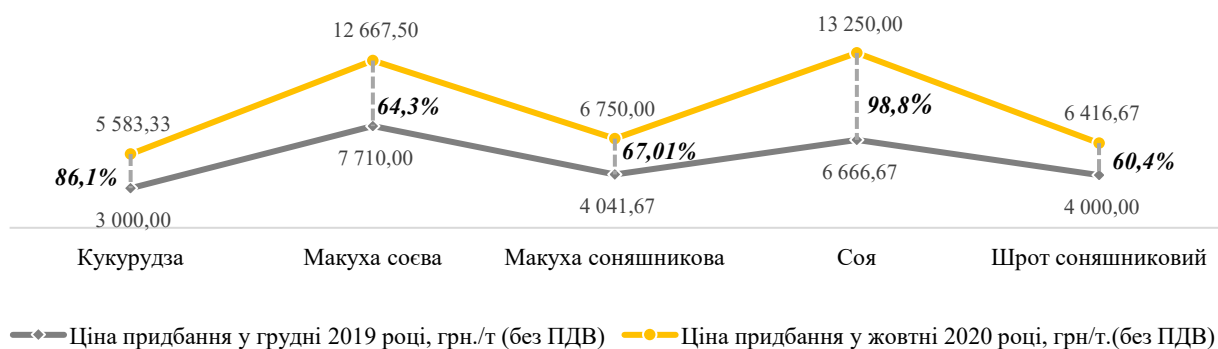
- витрати на збут.
- (487) При цьому в структурі виробничої собівартості яєць курячих вартість кормів становить від 65 до 80 % (за даними виробників залежно від виробників яєць курячих (птахофабрик).
- (488) За даними виробників, яєць до складу кормів входять, зокрема:
- кукурудза;
 - пшениця;
 - олія соєва кормова;
 - шрот соєвий;
 - шрот соняшниковий.
- (489) Ціни на корми (складові кормів) насамперед формують собівартість виробництва яєць курячих та впливають на формування оптово-відпускної ціни яєць курячих виробниками (птахофабриками).
- (490) Міністерство аграрної політики та продовольства України оприлюднює інформацію про рівень середніх цін на основні види сільськогосподарської продукції та продукції її переробки, зокрема на 24.12.2020 операційна інформація було такою (див. табл. 14):

Таблиця 14

**Інформація про рівень середніх цін на основні види
сільськогосподарської продукції та продукції її переробки
станом на 24.12.2020**

	Закупівельна ціна (станом на 24.12.2020) (без ПДВ)	Зміна у % до минулого року	Середні ціни виробників (з ПДВ) (станом на 24.12.2020)	Зміна у % до минулого року
Пшениця 3 кл.	7 575	57		
Пшениця 4 кл.	7 393	58		
Кукурудза	6 822	81		
Соняшник	18 210	108		
Яйця			23,63	30

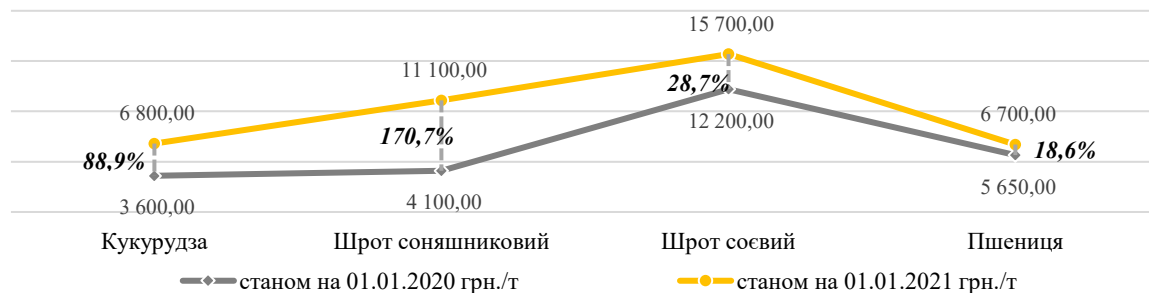
- (491) Інформацію щодо змін цін на основну сировину комбікормів також надали учасники ринку⁷¹ (до Комітету надані копії договорів купівлі-продажу) (див. графік 11):

Графік 11. Рівень цін на основну сировину комбікормів

⁷¹ Лист ТОВ «АВІС-Україна» № 144 від 02.04.2021 (вх. № 8-01/4620 від 05.04.2021).

- (492) Інформацію щодо змін цін на основну сировину комбікормів також надали учасники ринку⁷² (до Комітету надані копії договорів купівлі-продажу) (див. графік 12):

Графік 12. Рівень цін на основну сировину комбікормів

- (493) Тобто саме коливання цін на корми (складові кормів) насамперед формує собівартість виробництва яєць курячих та в подальшому впливає на оптово-відпускні ціни виробників (птахофабрик).
- (494) На зростання оптово-відпускних цін також впливає зростання мінімальної заробітної плати.
- (495) Як унормовано у статті 95 Кодексу законів про працю України, мінімальна заробітна плата - це встановлений законом мінімальний розмір оплати праці за виконану працівником місячну (годинну) норму праці. Розмір мінімальної заробітної плати встановлюється і переглядається відповідно до статей 9 і 10 Закону України «Про оплату праці» та не може бути нижчим від розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб.
- (496) Дані щодо розміру мінімальної заробітної плати в Україні⁷³:

Таблиця 15

Рівень мінімальної заробітної плати в Україні

Період	Мінімальна зарплата (грн)					
	місячна			погодинна		
	Встановлений рівень мінімальної заробітної плати	Приріст у грн до попереднього періоду	Приріст у % до попереднього періоду	Встановлений рівень мінімальної заробітної плати	Приріст у грн до попереднього періоду	Приріст у % до попереднього періоду
з 01.09.2020 по 31.12.2020	5000	277	5.9%	29,20	0.89	3.1%
з 01.01.2020 по 31.08.2020	4723	550	13.2%	28,31	3.18	12.7%
з 01.01.2019 по 31.12.2019	4173	450	12.1%	25,13	2.72	12.1%
з 01.01.2018 по 31.12.2018	3723	523	16.3%	22,41	3.07	15.9%
з 01.01.2017 по 31.12.2017	3200	1600	100.0%	19,34	9.75	101.7%
з 01.12.2016 по 31.12.2016	1600	150	10.3%	9,59	0.90	10.4%
з 01.05.2016 по 30.11.2016	1450	72	5.2%	8,69	0.40	4.8%
з 01.01.2016 по 30.04.2016	1378	0	0%	8,29	0.00	0%

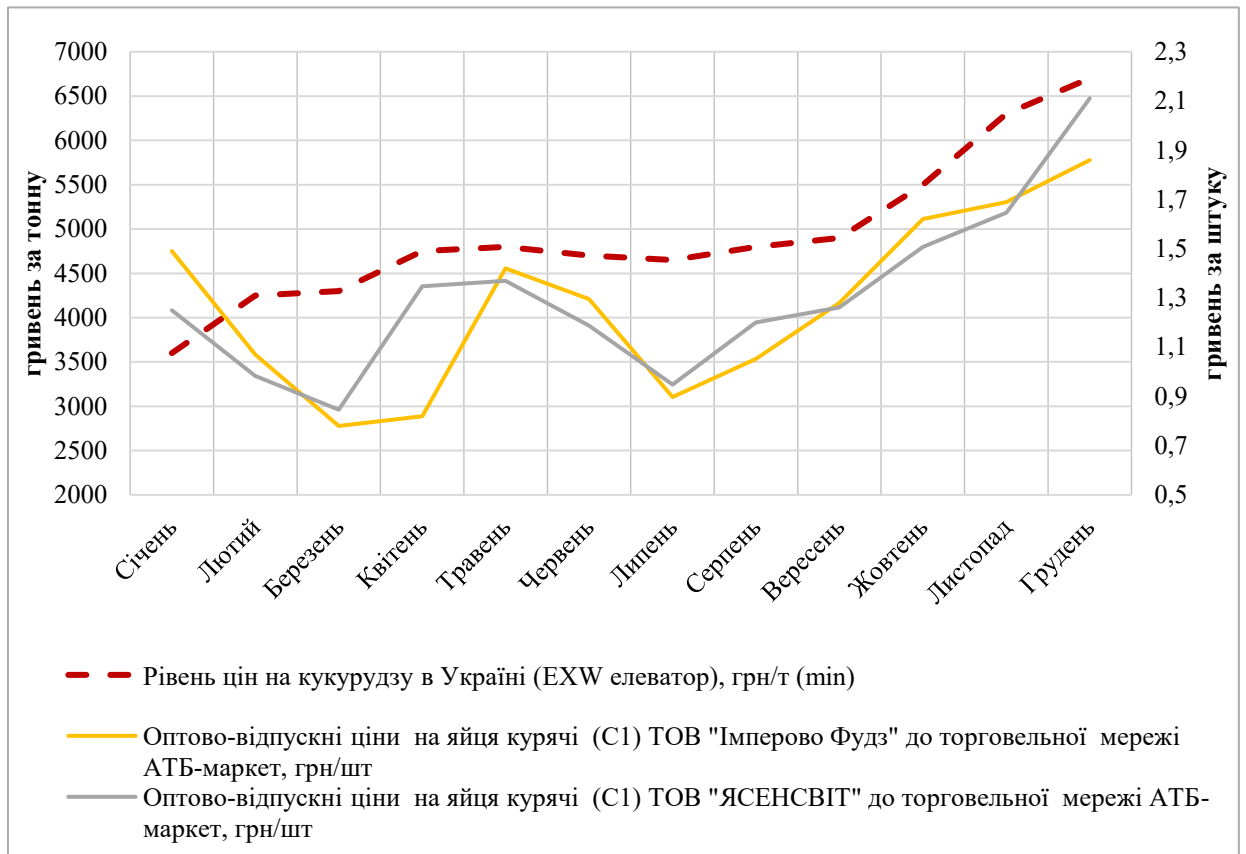
- (497) Мінімальна заробітна плата 31.12.2019 становила 4 173 грн, а 31.12.2020 – 5 000 грн (зростання становило 827 грн, 19,8 %)
- (498) Зростання цін на зернові (складові кормів) протягом 2020 року становило від 57 % до 108 %.

⁷² Лист ПрАТ «Птахофабрика Тернопільська» № 55 від 12.04.2021 (вх. № 8-01/5265 від 19.04.2021).

⁷³ <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/salary/min/>

- (499) Зростання цін на яйця курячі становило 30 %.
- (500) Тобто зростання цін на корми (складові кормів) прямо пропорційно впливає на зростання собівартості виробництва яєць курячих та зростання оптово-відпускних цін виробників (птахофабрик).
- 9.4. Щодо залежності оптово-відпускних цін на яйця курячі в шкаралупі від вартості кормів протягом 2020 року.**
- (501) Україна входить до переліку країн, які є найбільшими експортерами аграрної продукції у світі, зокрема кукурудзи, пшениці та соняшнику. Тому для України зростання світових цін на зернові культури є дуже вигідним.
- (502) Однією із складових собівартості виробництва яєць курячих є витрати на корми для курей. Корм складається із багатьох складових, що забезпечують курей поживними речовинами, вітамінами та мінералами. Значну частку у структурі вартості кормів займає вартість кукурудзи. Вартість зерна кукурудзи залежить від багатьох факторів: урожайність, попит на внутрішньому та зовнішньому ринках.
- (503) Ціна на кукурудзу в Україні постійно змінюється залежно від тенденцій світових ринків. Крім того, від співвідношення курсу національної валюти до американського долара та євро залежить ціна на зерно кукурудзи на внутрішньому ринку.
- (504) Значною мірою ціна на кукурудзу залежить від якості зерна, обсягу та місцезнаходження партії.
- (505) На початку пандемії COVID-19 ціни на товари знизилися на тлі невизначеності з попитом, потім різко зросли завдяки спекулятивному попиту накопичення запасів, а наприкінці року їх підтримали виділені США та Європою на підтримку економік кошти, частина яких була інвестована в акції та ф'ючерси на зерно.
- (506) Попри рекордні рівні виробництва пшениці та кукурудзи, а також збільшення врожаю олійних порівняно з попередніми роками, ціни завдяки активізації попиту на світових ринках все одно зросли.

- (507) За даними інформаційно-аналітичного видання Біржовий вісник Київської агропромислової біржі «Київагропромбіржа», яка виходить за інформаційної підтримки Міністерства аграрної політики та продовольства України, досліджено мінімальний рівень цін на кукурудзу в Україні протягом 2020 року (EXW елеватор) (див. графік 13).

Графік 13. Рівень цін на кукурудзу в Україні (EXW елеватор), за даними інформаційно-аналітичного видання Біржовий вісник Київської агропромислової біржі «Київагропромбіржа», та рівень оптово-відпускних цін на яйця курячі категорії С 1 для торговельних мереж протягом 2020 року

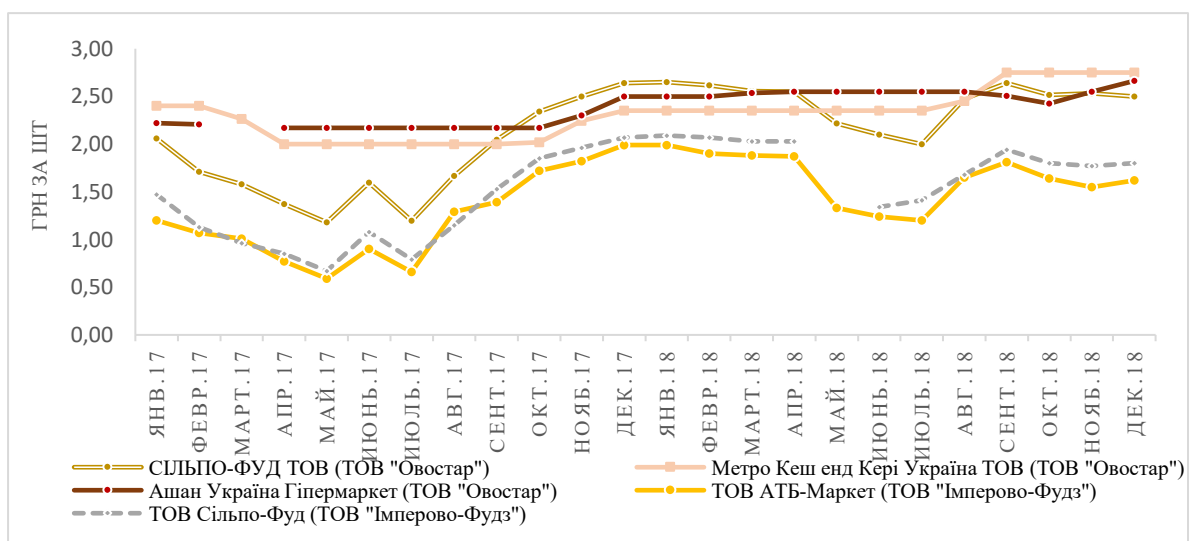
- (508) Рівень цін на кукурудзу протягом 2019 року був доволі стабільним з незначними коливаннями протягом січня – вересня (в середньому 4 400 грн/т), у жовтні знизився до 3 300 грн/т, а в грудні зріс до 4 000 грн/т.
- (509) Початок 2020 року не передбачав різких цінових змін. У січні 2020 року мінімальна ціна становила 3 600 грн/т, у липні зросла до 4 800 грн/т та продовжувала зростати. Так у грудні 2020 року вартість кукурудзи збільшилася до 6 700 грн/т.
- (510) Також зростання цін відбулось і на таку складову комбікормів, як насіння соняшнику, яке, за даними інформаційно-аналітичного видання Біржовий вісник Київської агропромислової біржі «Київагропромбіржа», на початку січня 2020 року в Україні та світі реалізувалося на умовах EXW елеватор за ціною 8300 – 9200 грн/тонну, а наприкінці грудня 2020 року – за ціною 18000-18500 грн/тонну, що є вдвічі вищою.
- (511) За інформацією Міністра агрополітики та продовольства України Романа Лещенка після зустрічі з президентом та представниками COFCO, національної корпорації зернових, олійних і харчових продуктів КНР: «Для України COFCO – другий найбільший експортер зернових та олійних. Це 5 млн тонн, або майже 9 % всього

експорту цих культур із України. У цілому експорт українських сільськогосподарських продуктів до КНР із 2018 року збільшився майже втричі – з \$1,1 млрд до \$3,5 млрд. А торік 10 % від усієї імпортованої кукурудзи Піднебесна купила саме в нас». За його словами, у найближчій перспективі Україна наростить постачання сільськогосподарської продукції до КНР включно зі збільшенням переліку товарів.

- (512) Попри рекордні рівні виробництва пшениці та кукурудзи, а також зростання врожаю олійних порівняно з 2019 роком, завдяки активізації попиту ціни на відповідні товари зросли на 30 – 50 %.
- (513) Ринки зернових та олійних культур підтримала посушлива погода в Україні, Європі, пізніше в Аргентині та Бразилії, а також стрімке збільшення попиту на зерно з боку Китаю.
- (514) В грудні 2020 року чинниками зростання цін на зернові та олійні культури стали наміри уряду Росії запровадити мита та квоти, зокрема на експорт пшениці, сої та соняшнику.
- (515) Значний світовий попит на зернові, зокрема пшеницю, кукурудзу, соняшник, сприяє нарощуванню експорту з України та зростанню цін на зернові всередині країни.
- (516) Отже, протягом 2020 року оптово-відпускні ціни на яйця курячі в шкаралупі зростали через збільшення вартості кормів для годування птиці свійської, що було спричинено зростанням вартості таких їх складових, як кукурудза, пшениця та соняшник.

9.5. Оптово-відпускні ціни на яйця курячі у шкаралупі за 2017 – 2018 роки

- (517) З метою встановлення наявності чи відсутності ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, що полягають у встановленні цін чи інших умов придбання або реалізації товарів (пункт 1 частини другої статті 6 Закону) та/або вчинення схожих дій на ринку товару (частина третя статті 6 Закону) учасниками ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі, Комітет проаналізував їх оптово-відпускні ціни на яйця курячі у шкаралупі до торговельних мереж корпоративного типу.
- (518) Динаміку змін оптово-відпускних цін найбільших виробників яєць курячих наведено на графіку (див. графік 14).

Графік 14. Оптово-відпускні ціни на яйця курячі у шкаралупі торговельним мережам виробниками яєць протягом 2017 – 2018 років

(519) За результатами аналізу встановлено, що оптово-відпускні ціни мають чітко виражений сезонний характер та тенденцію до поступового зростання, з графіка вище не вбачається кореляції між рядами оптово-відпускних цін основних учасників ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі, що свідчить про відсутність ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, передбачених статтею 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

9.6. Оптово-відпускні ціни на яйця курячі у шкаралупі за 2019 – 2020 роки

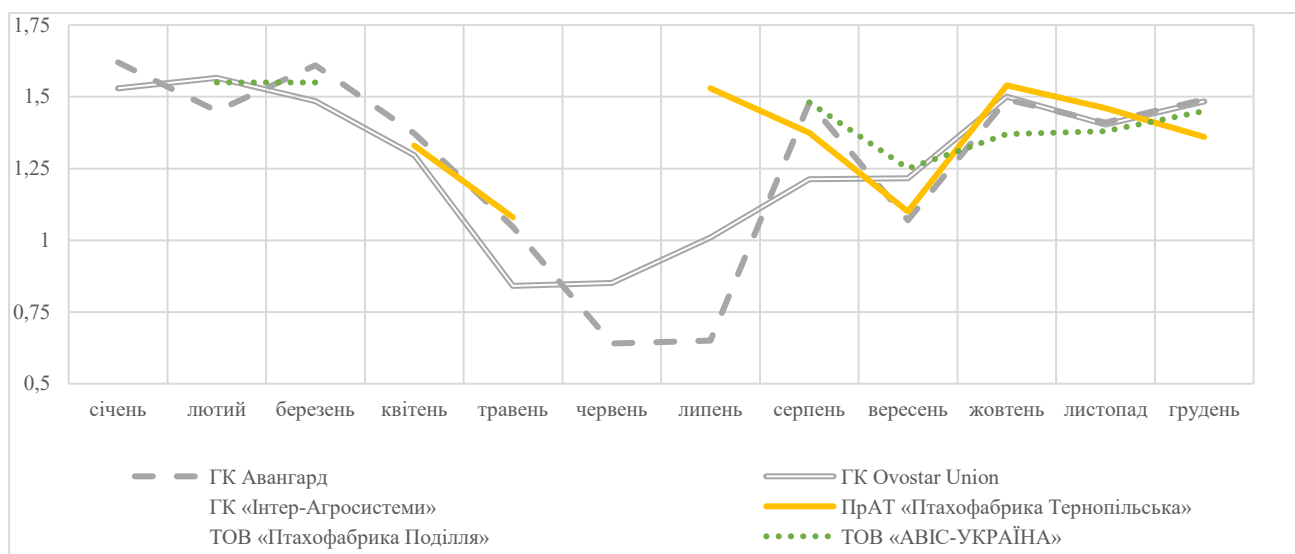
(520) Комітет вибрав для аналізу оптово-відпускних цін виробників яєць курячих у шкаралупі (категорія С1) у торговельну мережу ТОВ «АТБ-МАРКЕТ» у зв'язку з тим, що до неї поставляють яйця курячі велика кількість виробників: як найбільші виробники, так і невеликі птахофабрики по усій території України.

(521) Оптово-відпускні ціни до торговельної мережі ТОВ «АТБ-МАРКЕТ» різних виробників яєць курячих у шкаралупі (категорія С1) у 2019 році (див. табл. 16, графік 15).

Таблиця 16

Оптово-відпускні ціни виробників на яйця курячі у шкаралупі (категорія С1) протягом 2019 року, що реалізувалися ТОВ «АТБ-МАРКЕТ»

	Оптова - відпускна ціна, грн/шт. (без ПДВ)											
	січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень
ГК Авангард	1,62	1,45	1,61	1,372	1,047	0,64	0,65	1,479	1,07	1,49	1,41	1,49
ГК Ovostar Union	1,529	1,566	1,485	1,296	0,841	0,851	1,010	1,213	1,216	1,500	1,403	1,484
ГК «Інтер-Агросистеми»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
ПрАТ «Птахофабрика Тернопільська»				1,33	1,08		1,53	1,375	1,1	1,54	1,46	1,36
ТОВ «Птахофабрика Поділля»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
ТОВ «АВІС-УКРАЇНА»		1,55	1,55					1,48	1,25	1,37	1,38	1,45

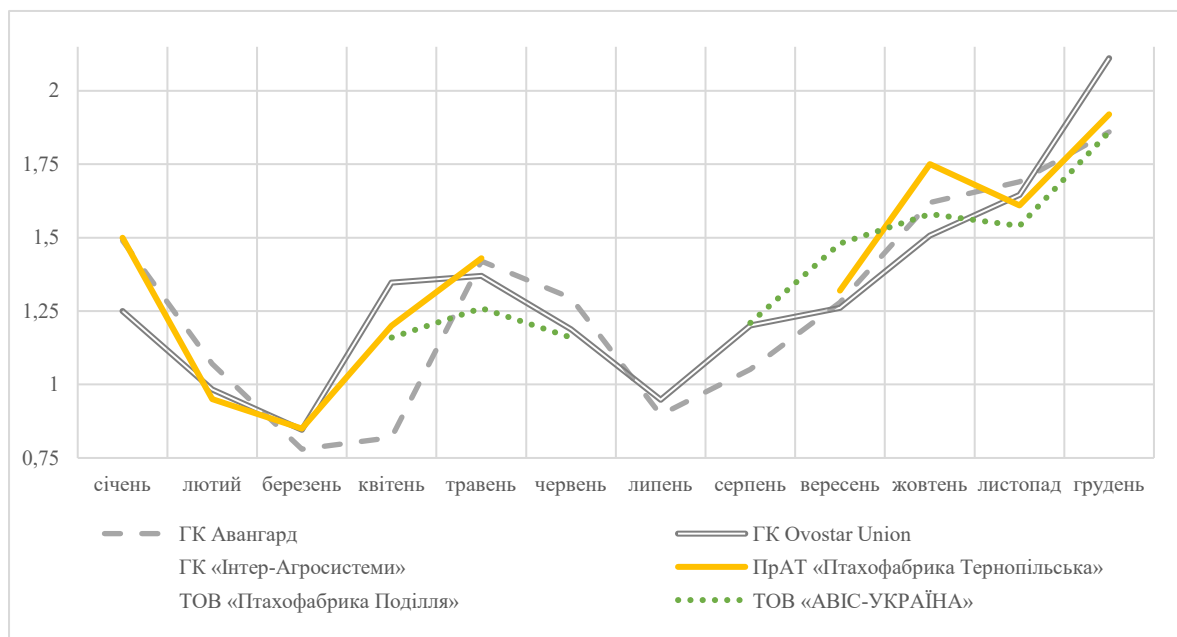
Графік 15. Оптово-відпускні ціни до торговельної мережі ТОВ «АТБ-МАРКЕТ» різних виробників яєць курячих у шкаралупі (категорія С1) у 2019 році

(522) Оптово-відпускні ціни до торговельної мережі ТОВ «АТБ-МАРКЕТ» різних виробників яєць курячих у шкаралупі (категорія С1) у 2020 році (див. табл. 17 графік 16).

Таблиця 17

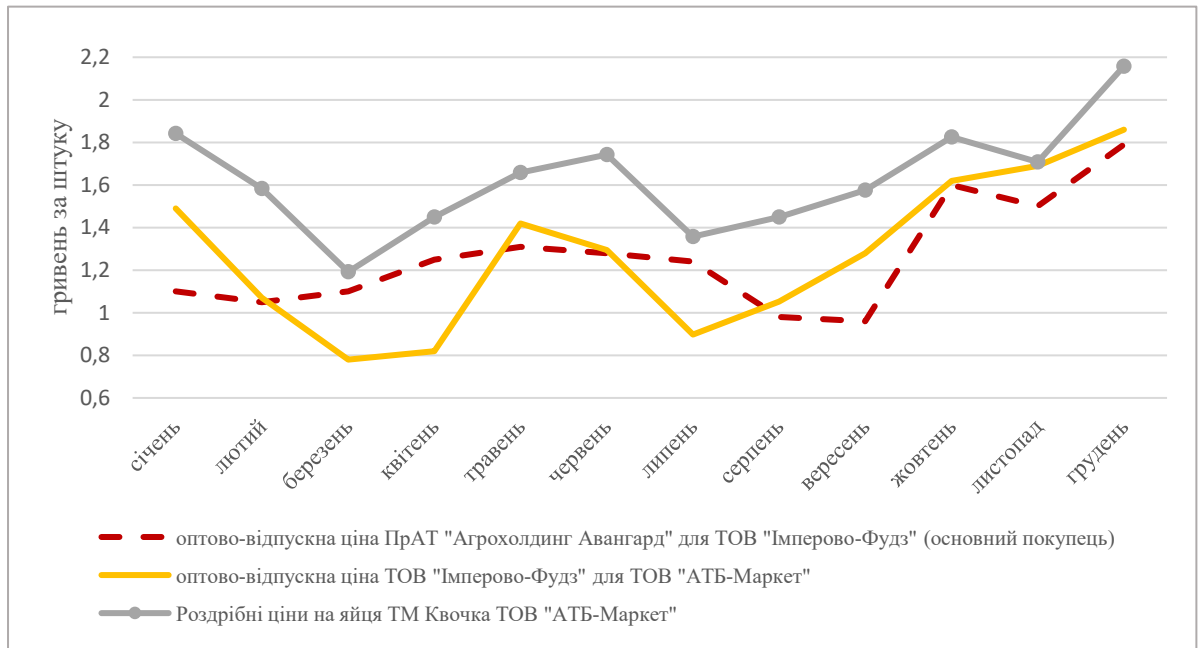
Оптово-відпускні ціни виробників на яйця курячі у шкаралупі (категорія С1) протягом 2020 року, що реалізувалися ТОВ «АТБ-МАРКЕТ»

	Оптово-відпускна ціна, грн/шт. (без ПДВ)											
	сі-чень	лю-тий	бере-зень	квітень	травень	червень	ли-пень	серпень	вере-сень	жов-тень	листо-пад	грудень
ГК Авангард	1,49	1,07	0,78	0,82	1,42	1,295	0,897	1,052	1,28	1,62	1,69	1,86
ГК Ovostar Union	1,250	0,983	0,846	1,347	1,370	1,188	0,948	1,201	1,261	1,507	1,646	2,111
ГК «Інтер-Агросистеми»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
ПрАТ «Птахофабрика Тернопільська»	1,5	0,95	0,85	1,2	1,43		0,73		1,32	1,75	1,61	1,92
ТОВ «Птахофабрика Поділля»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
ТОВ «АВІС-УКРАЇНА»	1,45			1,16	1,26	1,16		1,21	1,48	1,58	1,54	1,86

Графік 16. Оптово-відпускні ціни до торговельної мережі ТОВ «АТБ-МАРКЕТ» різних виробників яєць курячих у шкаралупі (категорія С1) у 2020 році

- (523) З наведених даних вбачається, що кожного місяця оптово-відпускні ціни кожного окремого виробника (постачальника) при постачанні до торговельної мережі ТОВ «АТБ-МАРКЕТ» різні, не вбачається цінового домінування (постійної найбільшої або постійної найменшої ціни) якогось окремого виробника.
- (524) З урахуванням суттєвого збільшення за результатами роботи у 2020 році ГК «Авангард» своїх ринкових часток Комітет приділив особливу увагу поведінці такого суб'єкта господарювання під час формування оптово-відпускних цін на яйця курячі у шкаралупі в роздрібні канали збуту.
- (525) Як наводилося вище, ГК «Авангард» під час здійснення господарської діяльності з реалізації яєць курячих у шкаралупі використовує таку модель ведення бізнесу, за якої суб'єкти господарювання – учасники відповідної групи виробляють власні товари та в подальшому реалізують їх суб'єкту господарювання пов'язаному відносинами контролю, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме ТОВ «Імперо Фудз», яке, у свою чергу, укладає правочини з юридичними особами, що провадять діяльність з роздрібною та / дрібнооптовою торгівлю, та на їх підставі здійснює реалізацію яєць у відповідні канали роздрібного продажу (див. графік 17).

Графік 17. Оптово-відпускні ціни на яйця курячі у шкаралупі ГК Авангард та роздрібні ціни реалізації відповідного товару ТОВ «АТБ-Маркет» у 2020 році

- (526) Проведений аналіз засвідчив, що за період із січня по грудень 2020 року вартість яєць курячих ГК «Авангард», зокрема ТМ «Квочка», зросла приблизно на 25 %. Разом із тим середня вартість найбільш затратної складової у структурі собівартості яєць курячих, а саме комбікорму для курей-несучок рецепту СТ-65, зросла на 64 % з 6 197,00 грн у січні 2020 року до 10 172,00 грн – у грудні того ж року. Таке підвищення вартості комбікормів обґрунтовує збільшення вартості яєць курячих на 25 % та свідчить про наявність об'єктивних причин підвищення ціни на відповідний товар, що не мали прямої залежності від дій чи бездіяльності ГК «Авангард».
- (527) Слід зазначити, що ТОВ «Імперово Фудз» протягом 2020 року реалізовувало яйця курячі ТОВ «АТБ-Маркет» за цінами, що в окремі періоди були нижчі за ціни закупівлі такого товару в межах ГК «Авангард», чим нівелювалося збільшення їх вартості для кінцевого споживача.
- (528) Отже, у діях ГК «Авангард», що полягали в підвищенні вартості яєць курячих у шкаралупі протягом 2020 року, не вбачається ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

Х. ВИЯВЛЕНІ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (529) Під час дослідження Комітет встановив, що у 2018 та 2019 роках ПНБК «Інтербізнес», суб'єкти господарювання, які пов'язані відносинами контролю, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та входять до складу **Групи компаній AVANGARDCO IPL (ГК «Агрохолдинг Авангард»)**, збільшили активи шляхом набуття права користування (оренди) активами у вигляді ряду цілісних майнових комплексів без отримання відповідного дозволу органів Антимонопольного комітету України, у разі якщо наявність такого дозволу необхідна. Відповідно до пункту 12 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є концентрація без отримання відповідного дозволу органів Антимонопольного комітету України, у разі якщо наявність такого необхідна. Комітет розпочав розгляд відповідних справ.

10.1. **Справа про порушення законодавства про захист економічної конкуренції № 126-26.13/37-20**

- (530) 14.02.2018 рішенням власника⁷⁴ ПНВК «Інтербізнес» створено філію «Запорізька» ПНВК «Інтербізнес».
- (531) 01.03.2018 між товариством з обмеженою відповідальністю «-ТРЕЙД АГРО-» (далі – ТОВ «-ТРЕЙД АГРО-», Орендар) (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) та ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» (Суборендар) укладено договір суборенди № 1 (далі – Договір суборенди).
- (532) Відповідно до умов Договору суборенди Компанія набула строкове платне право користування (до 31.12.2020) об'єктами нерухомого майна (Приміщеннями), що визначені в Акті прийому-передачі, для ведення сільськогосподарського виробництва.
- (533) Цього ж дня, 01.03.2018, між ТОВ «-ТРЕЙД АГРО-» (Орендар) та ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» (Суборендар) укладено договір суборенди обладнання № 1 (далі – Договір суборенди обладнання), відповідно до умов якого Компанія набула строкове платне право користування (до 31.12.2020) на обладнання, перелік якого (найменування, модель / марка, інвентарний номер (за наявності)) визначено в Акті приймання-передачі до цього договору (далі – Майно).
- (534) У свою чергу, ТОВ «-ТРЕЙД АГРО-» набуло право користування (оренди) Приміщеннями на підставі договору оренди № 1 (далі – Договір оренди), укладеного 16.02.2018 з публічним акціонерним товариством «ВІДРАДНЕНСЬКЕ» (у 2019 році змінено тип акціонерного товариства – з публічного на приватне) (далі – ПрАТ «ВІДРАДНЕНСЬКЕ») (місцезнаходження: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*).
- (535) Згідно з пунктом 1.5 Договору суборенди обладнання ТОВ «-ТРЕЙД АГРО-» набуло право користування Майном на підставі договору оренди обладнання № 1 від 16.02.2018, укладеного між орендарем та орендодавцем (далі – Договір оренди обладнання).
- (536) З аналізу отриманої в процесі дослідження інформації встановлено, що власником об'єктів рухомого та нерухомого майна, на яких ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» в особі Філії «Запорізька» здійснює господарську діяльність, є ПрАТ «ВІДРАДНЕНСЬКЕ».
- (537) На момент набуття права користування Активами ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» і ТОВ «-ТРЕЙД АГРО-» були пов'язані відносинами контролю через кінцевого бенефіціарного власника (контролера) *«Інформація, доступ до якої обмежено»* та, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», були єдиним суб'єктом господарювання.
- (538) Згідно з наявною інформацією, вартісні показники учасників концентрацій, з урахуванням відносин контролю, за підсумками 2017 року перевищували порогові значення, визначені частиною першою статті 24 Закону України «Про захист економічної конкуренції». Тому набуття ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» в особі Філії «Запорізька» і ТОВ «-ТРЕЙД АГРО-» права користування Активами потребували дозволу Антимонопольного комітету України.

⁷⁴ Власник Компанії: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.

10.2. Справа про порушення законодавства про захист економічної конкуренції № 126-26.13/38-20

- (539) 14.02.2018 рішенням власника⁷⁵ ПНВК «Інтербізнес» створено філію «Черкаська» ПНВК «Інтербізнес».
- (540) 01.03.2018 між сільськогосподарським товариством з обмеженою відповідальністю «СНОВИЧ» (далі – СТОВ «СНОВИЧ», Орендар) (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) та ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» (Суборендар) укладено договір суборенди № 1/02/18-пр (далі – Договір суборенди).
- (541) Відповідно до умов Договору суборенди Компанія набула строкове платне право користування (до 31.12.2020) об'єктами нерухомого майна (Приміщеннями), що визначені в Акті прийому-передачі, для ведення сільськогосподарського виробництва.
- (542) Цього ж дня, 01.03.2018, між СТОВ «СНОВИЧ» (Орендар) та ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» (Суборендар) укладено договір суборенди обладнання № 1/02/18-обл (далі – Договір суборенди обладнання), відповідно до умов якого Компанія набула строкове платне право користування (до 31.12.2020) обладнанням, перелік якого (найменування, модель / марка, інвентарний номер (за наявності) визначено в Акті приймання-передачі до цього договору (далі – Майно).
- (543) У свою чергу, СТОВ «СНОВИЧ» набуло право користування (оренди) Приміщеннями на підставі договору оренди № 1/02/18, укладеного 21.02.2018 з приватним підприємством «Золотоніська птахофабрика» (далі – ПП «Золотоніська птахофабрика», Власник) (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) (далі – Договір оренди).
- (544) Згідно з пунктом 1.5 Договору суборенди обладнання СТОВ «СНОВИЧ» набуло право користування Майном на підставі договору оренди обладнання № 1/02/18 від 21.02.2018, укладеного між орендарем та власником (далі – Договір оренди обладнання).
- (545) З аналізу отриманої в процесі дослідження інформації встановлено, що власником об'єктів рухомого та нерухомого майна, на яких ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» в особі Філії «Черкаська» здійснює господарську діяльність, є ПП «Золотоніська птахофабрика».
- (546) На момент набуття права користування Активами ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» і СТОВ «СНОВИЧ» були пов'язані відносинами контролю через кінцевого бенефіціарного власника (контролера) *«Інформація, доступ до якої обмежено»* та, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», були єдиним суб'єктом господарювання.
- (547) Згідно з наявною інформацією, вартісні показники учасників концентрацій, з урахуванням відносин контролю, за підсумками 2017 року перевищували порогові значення, визначені частиною першою статті 24 Закону України «Про захист економічної конкуренції». Тому зазначені операції з набуття ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» і СТОВ «СНОВИЧ» права користування Активами потребували дозволу Антимонопольного комітету України.

⁷⁵ Власник Компанії: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.

10.3. Справа про порушення законодавства про захист економічної конкуренції № 126-26.13/27-20

- (548) 14.02.2018 рішенням власника⁷⁶ Компанії створено філію «Городищенська» ПНВК «Інтербізнес».
- (549) 01.03.2018 між товариством з обмеженою відповідальністю «НЕВГОДІВСЬКЕ» (далі – ТОВ «НЕВГОДІВСЬКЕ», Орендар) (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) та ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» (Суборендар) укладено договір суборенди № 1 (далі – Договір суборенди).
- (550) Відповідно до умов Договору суборенди Компанія набула строкове платне право користування (до 31.12.2020) об'єктами нерухомого майна (Приміщеннями), що визначені в Акті прийому-передачі, для ведення сільськогосподарського виробництва.
- (551) Цього ж дня, 01.03.2018, між ТОВ «НЕВГОДІВСЬКЕ» (Орендар) та ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» (Суборендар) укладено договір суборенди обладнання № 1 (далі – Договір суборенди обладнання), відповідно до умов якого Компанія набула строкове платне право користування (до 31.12.2020) на обладнання, перелік якого (найменування, модель / марка, інвентарний номер (за наявності)) визначено в Акті приймання-передачі до цього договору (далі – Майно).
- (552) У свою чергу, ТОВ «НЕВГОДІВСЬКЕ» набуло право користування (оренди) Приміщеннями на підставі договору оренди № 1 (далі – Договір оренди), укладеного 15.02.2018 з товариством з обмеженою відповідальністю «ІНВЕСТИЦІЙНА КОМПАНІЯ «АГРОСОЮЗ-РП» (далі – ТОВ «ІК «АГРОСОЮЗ-РП»)) (місцезнаходження: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*).
- (553) Згідно з пунктом 1.5 Договору суборенди обладнання ТОВ «НЕВГОДІВСЬКЕ» набуло право користування Майном на підставі договору оренди обладнання № 1 від 15.02.2018, укладеного між орендарем та орендодавцем (далі – Договір оренди обладнання).
- (554) З аналізу отриманої в процесі дослідження інформації вбачається, що власником об'єктів рухомого та нерухомого майна, на яких ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» в особі філії «Городищенська» здійснює господарську діяльність, є ТОВ «ІК «АГРОСОЮЗ-РП».
- (555) На момент набуття права користування Активами ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» і ТОВ «НЕВГОДІВСЬКЕ» були пов'язані відносинами контролю через кінцевого бенефіціарного власника (контролера) *«Інформація, доступ до якої обмежено»* та, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», були єдиним суб'єктом господарювання.
- (556) Згідно з наявною інформацією, вартісні показники учасників концентрацій, з урахуванням відносин контролю, за підсумками 2017 року перевищували порогові значення, визначені частиною першою статті 24 Закону України «Про захист економічної конкуренції». Тому зазначені операції з набуття ТОВ «НЕВГОДІВСЬКЕ» права користування Активами потребували дозволу Антимонопольного комітету України.

⁷⁶ Власник Компанії: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.

10.4. Справа про порушення законодавства про захист економічної конкуренції № 126-26.13/146-21

- (557) 24.01.2019 рішенням власника⁷⁷ Компанії створено філію «Баришівська» ПНВК «Інтербізнес».
- (558) 31.01.2019 між товариством з обмеженою відповідальністю «ТОРГОВИЙ ДІМ МОЛОКО» (далі – ТОВ «ТД МОЛОКО», Орендар) (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) та ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» (Суборендар) укладено договір суборенди № 1/01-19 (далі – Договір суборенди).
- (559) Відповідно до умов Договору суборенди Компанія набула право строкового платного користування (до 31.12.2020) об'єктами нерухомого майна (Приміщеннями), що визначені в Акті прийому-передачі, для ведення сільськогосподарського виробництва.
- (560) Цього ж дня, 31.01.2019, між ТОВ «ТД МОЛОКО» (Орендар) та ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» (Суборендар) укладено договір суборенди обладнання № 3/01-19 (далі – Договір суборенди обладнання), відповідно до умов якого Компанія набула право строкового платного користування (до 31.12.2020) обладнанням, перелік якого (найменування, модель / марка, інвентарний номер (за наявності)) визначено в Акті приймання-передачі до цього договору (далі – Обладнання).
- (561) У свою чергу, ТОВ «ТД МОЛОКО» набуло право користування (оренди) Приміщеннями на підставі договору оренди б/н (далі – Договір оренди), укладеного 31.01.2019 з приватним акціонерним товариством «АГРОФІРМА БЕРЕЗАНСЬКА ПТАХОФАБРИКА» (далі – ПрАТ «АГРОФІРМА БЕРЕЗАНСЬКА ПТАХОФАБРИКА») (місцезнаходження: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*).
- (562) З аналізу отриманої в процесі дослідження інформації вбачається, що власником об'єктів рухомого та нерухомого майна, на яких ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» в особі філії «Баришівська» здійснює господарську діяльність, є ПрАТ «АГРОФІРМА БЕРЕЗАНСЬКА ПТАХОФАБРИКА».
- (563) За наявною інформацією, вартісні показники учасників концентрацій, з урахуванням відносин контролю, за підсумками 2018 року перевищували порогові значення, визначені частиною першою статті 24 Закону України «Про захист економічної конкуренції». Тому набуття ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» права користування Активами потребувало отримання попереднього дозволу Антимонопольного комітету України.

10.5. Справа про порушення законодавства про захист економічної конкуренції № 126-26.13/147-21

- (564) 24.01.2019 рішенням власника⁷⁸ Компанії створено філію «Броварська» ПНВК «Інтербізнес».
- (565) 31.01.2019 між сільськогосподарським товариством з обмеженою відповідальністю «СНОВИЧ» (далі – СТОВ «СНОВИЧ», Орендар) (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) та ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» (Суборендар) укладено договір суборенди б/н (далі – Договір суборенди).
- (566) Відповідно до умов Договору суборенди Компанія набула право строкового платного користування (до 31.12.2020) об'єктами нерухомого майна (Приміщеннями), що визначені в Акті прийому-передачі, для ведення сільськогосподарського виробництва.

⁷⁷ Власник Компанії: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.

⁷⁸ Власник Компанії: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.

- (567) Цього ж дня, 31.01.2019, між СТОВ «СНОВИЧ» (Орендар) та ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» (Суборендар) укладено договір суборенди обладнання (далі – Договір суборенди обладнання), відповідно до умов якого Компанія набула право строкового платного користування (до 31.12.2020) обладнанням, перелік якого (найменування, модель / марка, інвентарний номер (за наявності)) визначено в Акті приймання-передачі до цього договору (далі – Обладнання).
- (568) У свою чергу, СТОВ «СНОВИЧ» набуло право користування (оренди) Приміщеннями на підставі договору оренди б/н (далі – Договір оренди), укладеного 31.01.2019 з товариством з обмеженою відповідальністю «ПТАХОФАБРИКА КИЇВСЬКА» (далі – ТОВ «ПТАХОФАБРИКА КИЇВСЬКА») (місцезнаходження: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*).
- (569) Відповідно до зазначеного вище Договору оренди СТОВ «СНОВИЧ» набуло право строкового платного користування (до 31.12.2020) Приміщеннями для ведення сільськогосподарського виробництва.
- (570) Цього ж дня між ТОВ «ПТАХОФАБРИКА КИЇВСЬКА» і СТОВ «СНОВИЧ» укладено договір оренди обладнання б/н, відповідно до умов якого СТОВ «СНОВИЧ» набуло право строкового платного користування (до 31.12.2020) обладнанням, перелік якого (найменування, модель / марка, інвентарний номер (за наявності)) визначено в Акті приймання-передачі (далі – Договір оренди обладнання).
- (571) З аналізу отриманої в процесі дослідження інформації вбачається, що власником об'єктів рухомого та нерухомого майна, на яких ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» в особі філії «Броварська» здійснює господарську діяльність, є ТОВ «ПТАХОФАБРИКА КИЇВСЬКА».
- (572) Кінцевим бенефіціарним власником (контролером) СТОВ «СНОВИЧ» на момент набуття права користування Активами виступав громадянин *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (573) За наявною інформацією, вартісні показники учасників концентрацій, з урахуванням відносин контролю, за підсумками 2018 року перевищували порогові значення, визначені частиною першою статті 24 Закону України «Про захист економічної конкуренції». Тому набуття СТОВ «СНОВИЧ» права користування Активами потребувало отримання попереднього дозволу Антимонопольного комітету України.
- (574) На момент набуття права користування Активами ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» і СТОВ «СНОВИЧ» були пов'язані відносинами контролю через кінцевого бенефіціарного власника (контролера) *«Інформація, доступ до якої обмежено»* та, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», були єдиним суб'єктом господарювання.
- (575) Згідно з наявною інформацією, вартісні показники учасників концентрацій, з урахуванням відносин контролю, за підсумками 2018 року перевищували порогові значення, визначені частиною першою статті 24 Закону України «Про захист економічної конкуренції». Тому набуття ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» права користування Активами потребувало отримання попереднього дозволу Антимонопольного комітету України.

10.6. Справа про порушення законодавства про захист економічної конкуренції № 126-26.13/148-21

- (576) 14.02.2018 рішенням власника⁷⁹ Компанії створено філію «Старовірівська» ПНВК «Інтербізнес».
- (577) 01.03.2018 між приватним підприємством «МЕНСЬКЕ-АГРО» (далі – ПП «МЕНСЬКЕ-АГРО», Орендар) (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) та ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» (Суборендар) укладено договір суборенди № 1/02-пр (далі – Договір суборенди).
- (578) Відповідно до умов Договору суборенди Компанія набула право строкового платного користування (до 31.12.2020) об'єктами нерухомого майна (Приміщеннями), що визначені в Акті прийому-передачі, для ведення сільськогосподарського виробництва.
- (579) Цього ж дня, 01.03.2018, між ПП «МЕНСЬКЕ-АГРО» (Орендар) та ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» (Суборендар) укладено договір суборенди обладнання № 1/02-обл (далі – Договір суборенди обладнання), відповідно до умов якого Компанія набула право строкового користування (до 31.12.2020) обладнанням, перелік якого (найменування, модель / марка, інвентарний номер (за наявності)) визначено в Акті приймання-передачі до цього договору (далі – Обладнання).
- (580) У свою чергу, ПП «МЕНСЬКЕ-АГРО» набуло право користування (оренди) Приміщеннями на підставі договору оренди № 1/02 (далі – Договір оренди), укладеного 19.02.2018 із сільськогосподарським товариством з обмеженою відповідальністю «Старовірівський птахокомплекс» (далі – СТОВ «Старовірівський птахокомплекс») (місцезнаходження: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*).
- (581) Відповідно до вказаного вище Договору оренди ПП «МЕНСЬКЕ-АГРО» набуло право строкового платного користування (до 31.12.2020) Приміщеннями для ведення сільськогосподарського виробництва.
- (582) Згідно з пунктом 1.5 Договору суборенди обладнання ПП «МЕНСЬКЕ-АГРО» набуло право користування Обладнанням на підставі договору оренди обладнання № 1/02 від 19.02.2018, укладеного між орендарем та орендодавцем (далі – Договір оренди обладнання).
- (583) З аналізу отриманої в процесі дослідження інформації вбачається, що власником об'єктів рухомого та нерухомого майна, на яких ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» в особі філії «Старовірівська» здійснює господарську діяльність, є СТОВ «Старовірівський птахокомплекс».
- (584) Згідно з наданою СТОВ «Старовірівський птахокомплекс» та ПП «МЕНСЬКЕ-АГРО» інформацією, вказані суб'єкти господарювання не пов'язані відносинами контролю в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (585) За наявною в Комітеті інформацією, СТОВ «Старовірівський птахокомплекс» пов'язане відносинами контролю з товариством з обмеженою відповідальністю «ІНВЕСТИЦІЙНА КОМПАНІЯ «АГРОСОЮЗ-РП» через кінцевого бенефіціарного власника *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (586) На момент набуття права користування Активами ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» та ПП «МЕНСЬКЕ-АГРО» були пов'язані відносинами контролю через кінцевого бенефіціарного власника (контролера) *«Інформація, доступ до якої обмежено»* та, у

⁷⁹ Власник Компанії: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.

розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», були єдиним суб'єктом господарювання.

- (587) Згідно з наявною інформацією, вартісні показники учасників концентрацій, з урахуванням відносин контролю, за підсумками 2017 року перевищували порогові значення, визначені частиною першою статті 24 Закону України «Про захист економічної конкуренції». Тому набуття ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» права користування Активами потребувало отримання попереднього дозволу Антимонопольного комітету України.
- (588) **Враховуючи наведене, загальна кількість виявлених порушень становила 18.**
- (589) Оскільки всі справи мали однакову кваліфікацію порушень, пов'язаність відповідачів відносинами контролю та однакові схеми набуття контролю, їх було об'єднано в одну справу № 126-26.13/153-21.
- (590) Рішенням Комітету від 29.12.2021 № 724-р дії відповідачів, що полягали в набутті контролю над активами без отримання відповідних дозволів органів Антимонопольного комітету України, наявність яких була необхідна, визнано порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції.
- (591) На порушників накладено штраф у сукупному розмірі 10 710 000 грн, який був сплачений відповідачами в повному розмірі у встановлені законодавством про захист економічної конкуренції строки.

ВИСНОВКИ

- (592) Під час проведення дослідження Комітет встановив, що потужності учасників ринку задовольняють потреби населення України. Протягом 2016 – 2019 років в Україні спостерігалось нарощування обсягів виробництва та реалізації яєць курячих у шкаралупі національними виробниками. У 2020 році відбулося незначне скорочення виробництва яєць курячих.
- (593) Зростання експорту яєць курячих у шкаралупі протягом 2017, 2018 та 2019 років відносно 2016 року відбувалося таким чином: 73,94 %, 109,01 % та 165,54 % відповідно. У 2020 році експорт знизився нижче рівня 2018 року.
- (594) Імпорт яєць з України має значно менші обсяги порівняно з експортом, оскільки українські виробники забезпечують потреби внутрішнього ринку. У країну яйця імпортують в основному птахівницькі господарства з метою поповнення власного поголів'я (інкубаційні яйця).
- (595) Під час проведення дослідження Комітет встановив загальну структуру ринку. При цьому найбільш детально досліджувався ринок первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі, оскільки саме учасники цього ринку є визначальними у встановленні торговельно-збутової політики на національному ринку та у формуванні ціни на товар.
- (596) Найбільшим та найпотужнішим учасником загальнодержавного ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі є Група компаній Авангард, Група компаній Ovostar Union та Група компаній «Інтер-Агросистеми».
- (597) Частка Групи компаній Авангард на ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі становить 14,63 % у 2016 році, 21,20 % – у 2017 році, 20,51 % – у 2018 році, 28,12 % – у 2019 році та 39,93 % – у 2020 році.
- (598) Частка ГК Ovostar Union на ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі становила 13,93 % у 2016 році, 12,39 % – у 2017 році, 12,90 % – у 2018 році, 11,13 % – у 2019 році та 12,67 % – у 2020 році.
- (599) Частка ГК «Інтер-Агросистеми» на ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі становила 19,76 % у 2016 році, 19,73 % – у 2017 році, 17,32 % – у 2018 році, 12,49 % – у 2019 році та 7,64 % – у 2020 році.
- (600) Сукупна частка Групи компаній Авангард (AVANGARDCO IPL), Групи компаній Ovostar Union та Групи компаній «Інтер-Агросистеми» на загальнодержавному ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі за підсумками 2016 року становила 48,32 %, у 2017 році – 53,32 %, у 2018 році – 50,73 %, у 2019 році – 51,75 %, у 2020 році – 60,25 %.
- (601) За результатами проведених розрахунків встановлено, що ринок первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі протягом 2016 та 2018 років оцінюється як неконцентрований (не монополізований), з високим рівнем інтенсивної конкуренції, а у 2017, 2019 та 2020 роках – помірно концентрований.
- (602) Відповідно до частини другої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» монополічним (домінуючим) вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує 35 відсотків, якщо він не доведе, що зазнає значної конкуренції.
- (603) У результаті дослідження встановлено, що протягом 2016 – 2019 років жодний суб'єкт господарювання, що здійснює свою діяльність на ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі, не має на ньому частки в 35 %.

- (604) Протягом 2020 року відбулися структурні зміни на ринку первинної реалізації яєць курячих. Частка Групи компаній Авангард на ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі у 2020 році зросла до 39,9 %. Вказаному передувало вчинення Групою компаній Авангард порушень законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді набуття контролю над активами без отримання відповідних дозволів органів Комітету, наявність яких була необхідна.
- (605) З 01 липня 2017 року скасовано державне регулювання цін на яйця курячі. Скасуванню державного регулювання передував моніторинг цін для відстеження інфляційних коливань на ключові продовольчі товари, який показав, що тимчасове зупинення державного регулювання істотно не вплинуло на динаміку цін на ринку.
- (606) Разом із тим під час дослідження встановлено, що після набрання чинності Постановою № 394 не спостерігалось зростання цін на яйця курячі.
- (607) Постановою Кабінету Міністрів України від 22 квітня 2020 року № 341 «Про заходи щодо стабілізації цін на товари, що мають істотну соціальну значущість, товари протиепідемічного призначення» затверджено Перелік товарів, що мають істотну соціальну значущість, зокрема до цього переліку включено яйця курячі категорії С1, та визначено Порядок декларування зміни роздрібних цін на товари, які мають істотну соціальну значущість, і товари протиепідемічного призначення, необхідні для запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.
- (608) Протягом 2016 – 2020 років найвищі ціни на яйця курячі були протягом січня – листопада 2018 року та листопада – грудня 2020 року.
- (609) В структурі виробничої собівартості яєць курячих вартість кормів становить від 65 % до 80 %. Ціни на корми (складові кормів) насамперед формують собівартість виробництва яєць курячих та впливають на формування оптово-відпускних цін яєць курячих виробниками (птахофабриками).
- (610) Протягом 2020 року спостерігалось значне зростання цін на корми – від 57 % до 108 %. Зростання цін на яйця курячі становило 30 %. Зростання цін на корми (складові кормів) насамперед впливає на зростання собівартості виробництва яєць курячих та зростання оптово-відпускних цін виробників (птахофабрик).
- (611) Під час дослідження Комітет виявив ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях суб'єктів господарювання – учасників Групи компаній Авангард, що полягають у набутті права користування (оренди / суборенди) активами у вигляді єдиного майнового комплексу, що забезпечують / можуть забезпечити можливість здійснювати господарську діяльність з виробництва яєць курячих у шкаралупі без отримання відповідного дозволу органів Комітету, наявність якого необхідна. Загальна кількість виявлених порушень становила 18.
- (612) Так, фактичне використання ПНВК «ІНТЕРБІЗНЕС» взятих у суборенду птахофабрик призвело до збільшення частки Групи компаній Авангард на ринку яєць курячих у шкаралупі на 2,89 % у 2018 році, на 8,73 % – у 2019 році та на 9 % – у 2020 році.
- (613) Відповідно частка групи компаній «Авангард» на ринку первинної реалізації яєць курячих у шкаралупі у 2020 році становила 39,93%, що перевищує визначений у частині другій статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» поріг – 35 %.
- (614) Під час дослідження Комітет не виявив інших ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції в часових межах 2018 – 2020 років.

- (615) Разом із тим наприкінці 2022 року Комітет розпочав дослідження питання зростання цін на яйця курячі у шкаралупі у вересні – жовтні 2022 року. Оскільки зазначені дії виходять за період дослідження ринку, такі дії будуть аналізуватися на наявність ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції в рамках окремого дослідження.

Голова Антимонопольного
комітету України

Ольга ПІЩАНСЬКА